

CHARLES BUKOWSKI

postane

SCANNED BY BKNN

 parantez

Charles Bukowski
Postane

Parantez Gazetecilik ve Yayıncılık Ltd.

Aşmali Mescit mah. Tünel Meydanı, Tünel Geçidi İş Ham, C Blok, D.424 Beyoğlu - İSTANBUL

Tel/ Fax: (0212) 252 65 16 E Posta: editor@parantez.net

web: www.parantez.net

İkinci Baskı: Temmuz 2011

Yayın Yönetmeni: Metin Celâl

Çeviri: Avi Pardo

Kapak Düzeni: Nurcan Zamur

Baskı: Umut Matbaacılık ve Kağıtçılık Ltd. Fatih cad. Yüksek sok. No.11, Başak Han, Merter, İstanbul (0212 637 04 11) Kitabın Orijinal Adı: "Post Office"

Copyright: © 1971 by Linda Lee Bukowski. All rights reserved. This book is published by arrangement with Ecco, an imprint of Harper Collins Publishers & ONK Agency Ltd. Türkçe Yayın Hakları: © Parantez Sertifika No. **10858**, ISBN: **978 - 975 - 8441 - 78**

- 7

**Charles
Bukowski
Postane**

Çeviri: Avi Pardo

Bu kitap kurgu ürünüdür ve kimseye ithaf edilmemiştir.

Birleşik Devletler Postanesi
Los Angeles, Kaliforniya
Posta Müdürlüğü
Duyuru

01 Ocak 1970
742

ETİK KURALLARI

Postane personelinin Posta El Kitabı'nın 742'inci bölümünde yer alan Etik Kurallar'a ve aynı kitabın 744'üncü bölümünde yer alan Personel Davranış Kuralları'na uyma zorunluluğu vardır.

Posta personeli yıllardır Ülke'ye sadakatla hizmet etme konusunda diğer hiçbir grupta kıyaslanamayacak bir gelenek geliştirmiştir. Personel bu hizmet geleneğiyle gurur duymalıdır. Hepimiz Posta Hizmetleri'nin, geleceğe yönelik, kamu yararına çalışmalarına katkıda bulunmak için elimizden geleni yapmalıyız.

Personel, kamu yararı doğrultusunda sarsılmaz bir bütünlük ve bağlılıkla davranmayı kendine ilke edinmelidir. Postane personelinin en yüksek ahlaki değerleri benimsemeleri, Amerika Birleşik Devletleri kanunlarına ve Postane kural ve nizamlarına uyması beklenir. Bu nedenle, posta personeli üzerine düşen sorumlulukları yerine getirme fırsatını en iyi şekilde değerlendirmeli, halkın güvenini hakeden bir biçimde, onurlu ve bir bütünlük içinde davranmalıdır; böylece Posta Hizmetleri'nin ve Federal Hükümet'in de güven ve itibarı artacaktır.

Bütün personel Posta El Kitabı'nın 742'inci bölümündeki Etik Davranış'ın Temel İlkeleri, Personel'in Kişisel Davranışı ve Siyasi Etkinlikler'de Kısıtlamalar maddelerini bir kez daha incelemeleri rica olunur.

Yetkili Amir

1

Bir yanlışlık olarak başladı.

Noel mevsimiydi ve her Noel'de aynı numarayı çeken tepedeki ayyaştan eli ayağı tutan herkesi işe aldıklarını öğrendim; ben de gittim ve kendimi sırtımda posta çantasıyla aylak aylak dolanırken buldum. Ne iş, diye geçirdim içimden. Rahat! Sadece iki blok filan veriyorlardı ve bitirmeyi başarırsan kadrolu posta dağıtıcısına ya da şefe gidiyor, bir blok daha alıyordun; ama hiç acele etmiyordun zaten o Noel kartlarını posta kutularına koyarken.

Geçici Noel dağıtıcısı olarak ikinci günümdü sanıyorum, iri bir kadın yanıma gelip mektup dağıtırken bana eşlik etmeye başladı. İri derken kışını ve göğüslerini kastettim, doğru yerlerde iriydi anlayacağınız. Biraz kaçık bir hali vardı ama umursamadım, vücuduyla ilgiliydim.

Hiç durmaksızın konuşuyordu. Sonra baklayı çıkardı ağzından. Kocasını deniz subayıydı, uzak bir adada görev yapıyordu ve kadın kendini yalnız hissediyor, arka sokaktaki küçük evde bir başına yaşıyordu.

"Hangi küçük ev?" diye sordum. Bir kağıt parçasına adresi yazdı.

"Ben de kendimi yalnız hissediyorum," dedim, "bu gece gelirim, laflarız biraz."

Bir hatunla birlikte yaşıyordum ama pek evde durduğu yoktu, sürekli bir yerlerdeydi, kendimi yalnız hissediyordum gerçekten. Hele yanibaşımdaki o iri kızı gördükten soma.

"Pekala," dedi, "bu gece görüşmek üzere."

İstekli hatundu allah için, iyi düzüşüyordu, ama birkaç gece sonra sıkılmaya başladım ve bir daha gitmedim.

İçimden, Tanrım, bu posta dağıtıcılarının bütün yaptıkları mektup dağıtıp düzüşmek, diye geçirmekten de alıkoyamıyordum kendimi. Tam benlik bu iş, evet, evet, evet.

2

Böylece sınava girdim, geçtim, sağlık muayenesine girdim, geçtim, ve işlem tamamlandı -yedek posta dağıtıcısıydım. Kolay başladı. Batı Avon Postanesi'ne gönderildim ve her şey Noel'deki gibiydi, ama düzüşmedim. Hergün düzüşmeyi ümit ediyordum, ama olmuyordu. Şefim kıyak adamdı, arada sırada bir blok dağıtıyor, aylak aylak geziniyordum. Üniformam bile yoktu, kep sadece. Her zamanki giysilerimle çalışıyordum. Betty'yle, benim hatunla, öyle içiyorduk ki giysiye para artmıyordu.

Sonra Oakford Postanesine naklettiler.

Oranın şefi Jonstone adında boğa boyunlu biriydi. Orada yardıma ihtiyaçları vardı, gittikten sonra nedenini anladım. Koyu kırmızı gömlek giymekten hoşlanıyordu Jonstone -bu da tehlike ve kan anlamına geliyordu. Yedi yedek posta dağıtıcısıydık -Tom Motto, Nick Pelligrini, Herman Stratford, Rosey Anderson, Bobby Hansen, Harold Wiley ve ben, Henry Chinaski. İşe başlama saati sabahın beşiydi, aralarında o saatte işe sarhoş gelen bir ben vardım. Gece yarısından sonra mutlaka içerdim ve sabahın beşinde orada oturup mesaiye başlamayı ümit eder, kadrolu dağıtıcılardan birinin telefon edip hastalandığını söylemesi için dua ederdik. Kadrolular genellikle yağmur yağdığına ya da sıcak dalgasına maruz kaldığımızda ya da mektup sayısının ikiye katlandığı bayram sonralarında hastalanırlardı.

Kırk-elli farklı güzergâh vardı, belki de fazla. Her biri farklıydı ve sabah sekizden önce mektupları yüklenmiş, kamyonu bekler vaziyette olman gerekiyordu; Jonstone mazeret dinlemiyordu. Yedek dağıtıcılar postayı köşe başlarında tasnif ederler, öğle yemeği yemezler ve sokaklarda ölürlerd. Jonstone yarım saat geç salardı bizi

güzergâhlarımıza -kırmızı gömleğiyle fırladık koltuğunda dönerek-"Chinaski, 539 numaralı güzergâh!" Yarım saat geç başlardık ama yine de postayı dağıtıp zamanında dönmemiz beklenirdi bizden. Haftada bir ya da iki kez, turşumuz çıkmış olsa bile, gece postasını toplamaya çıkmak zorundaydık ve karatahtadaki zaman çizelgesine uymak olanaksızdı - kamyonetler o kadar hız yapmıyorlardı. İlk turda birkaç koli atlardım, daha sonra döndüğünde onların da ağızlarına kadar mektupla dolduklarını görürdüm. Mektupları torbaya sokarken ter içinde kalır, leş gibi kokardım.

3

Yedek taşıyıcıların kendileri olmayacak emirlerine itaat ederek Jonstone'ı mümkün kılıyorlardı. Acımasızlığı bu denli bariz birinin böyle bir konuma nasıl geldiğini anlamakta güçlük çekiyordum. Kadrolu taşıyıcıların umurlarında değildi, sendikalı işçinin beş paralık değeri yoktu. Ben de çalışmadığım günlerden birinde otuz sayfalık bir rapor yazıp bir kopyasını Jonstone'a postaladım, bir kopyasını da Hükümet Bina'sına götürdüm. Memur bana beklememi söyledi. Bekledim, bekledim ve bekledim. Bir saat otuz dakika bekledikten sonra kır saçlı, gözleri sigara külünü andıran ufak tefek bir adamın odasına alındım. Oturmamı bile söylemedi. Kapıdan girmemle bana bağırması bir oldu.

"Ukala orospu çocuğunun tekisin sen, değil mi?"

"Bana küfür etmemenizi yeğlerim, efendim!"

"Ukala orospu çocuğu, şu kelime haznesi geniş çok bilmiş orospu çocuklarından birisin ve hava atmaya seviyorsun!"

Sayfaları yüzüme doğru salladı. Ve bağırды: "BAY JONSTONE MÜKEMMEL BİR İNSANDIR!"

"Saçmalama. Sadistin teki olduğu apaçık," dedim.

"Ne kadar zamandır çalışıyorsun postanede?"

"Üç hafta oldu."

"BAY JONSTONE OTUZ YILDIR POSTANE'NİN HİZMETİNDE!"

"Ne ilgisi var?"

"BAY JONSTONE MÜKEMMEL BİR İNSANDIR, dedim!"

Sanırım aslında beni öldürmek istiyordu adamcağız. Jonstone'la aynı yatağı paylaşıyor olmalıydılar.

"Pekala, unut gitsin, s.kmişim..." Sonra dışarı çıktım ve ertesi gün için izin aldım. Ücretsiz tabii ki.

4

Jonstone beni bir sonraki sabahın beşinde gördüğünde fırıldak koltuğunda döndü ve yüzü gömleğinin rengini aldı. Tek kelime etmedi ama. Umurumda da değildi. Sabahın ikisine kadar Betty ile içip düzüştük. Arkama yaslanıp gözlerimi yumdum.

Saat yedide bir kez daha döndü fırıldak koltuğunda Jonstone. Bütün diğer yedek taşıyıcılar ya dağıtıma ya da yardıma gereksinen başka şubelere yollanmışlardı.

"Bu kadar, Chinaski. Sana bir şey yok bugün."

Yüzümü seyretti. Adam sende. Tek yapmak istediğim eve gitmek, yatağıma girmek ve uyumaktı.

"Pekala, Stone," dedim. Dağıtıcıların arasında "TAŞ" olarak bilinirdi, ama benden başka kimse ona böyle hitap etmezdi.

Çıktım, külüstür çalıştı ve kısa bir süre sonra Betty ile yataktaydım.

"Oo, Hank! Ne güzel!"

"Hem de nasıl, yavrucuğum!" Sıcak kışına yaslandım, kırk beş saniye sonra uykudaydım.

5

Ertesi sabah aynı şey:

"Bu kadar, Chinaski. Sana bir şey yok bugün."

Bir hafta sürdü böyle. Her sabah beşten yediye kadar oturdum karşısında, ücretsiz. Adım gece postası toplama listesinden bile çıkarılmıştı.

Sonra Bobby Hansen, daha kıdemli yedeklerden biri, "Bana da aynı şeyi yapmıştı bir keresinde," dedi. "Açlıktan öldürmeye çalıştı."

"Umurumda değil. Yalamayacağım kışını. Ya işi bırakacağım ya da açlıktan öleceğim."

"Gerek yok. Her gece Prell postanesine git ve oranın şefine sana iş çıkmadığını söyle, senin için bir şey bulurlar."

"Bunu yapabilir miyim? Kurallara aykırı değil mi?"

"Ben her iki haftada bir çekimi alıyordum."

"Sağol, Bobby."

6

Bütün yapman gereken bir avuç dolusu mektupla oturup haritaya bakmak ve güzergâhını saptamaktan ibaretti. Kolay. Bütün diğer şoförler kendi güzergâhlarını saptamak için gerektiğinden fazla zaman harcıyorlardı, ben de onlara uyuyordum. Herkes çıktığında ben de onlarla çıkıyor, herkes döndüğünde ben de dönüyordum.

Sonra bir tur daha yapıyordun. Kafelerde oturup gazete okuyacak ve kendini insan gibi hissedecek zamanın oluyordu. Öğle yemeğine bile. Çalışmak istemediğimde izin alıyordum, güzergâhlardan birinde iri ve genç bir hatun vardı, her gece bir taahhütlü mektubu vardı garanti. Seksi kıyafetler ve gecelikler üreten bir atölyesi vardı ve giyiyordu o kıyafetleri ve gecelikleri. Saat on bir civarında evinin dik basamaklarını tırmanır, zilini çalar ve taahhütlü mektubunu eline tutuştururdun. Derin bir nefes alıp verirdi, "OOOOOO-OOOhhhhhhhHHHH!" gibi bir şey, sonra da iyice sokulurdu, iyice, ve mektubu okurken gitmene izin vermez, "OOOOOOOoooooh, iyi geceler, ÇOK teşekkür ederim!" derdi.

"Bir şey değil, hanımefendi," der ve boğanınki gibi olmuş kamışınla uzaklaşırdın.

Sürmedi ama. Bir buçuk haftalık özgürlükten sonra postadan bir mektup çıktı.

"Bay Chinaski:

Hemen Oakford Postanesine gelmeniz gerekiyor. Aksi takdirde disiplin cezası almanız, hatta işinize son verilmesi söz konusu. A.E. Jonstone, Oakford Postanesi Şefi."

Çarmıha dönme zamanı gelmişti.

7

"Chinaski! güzergâh 539!"

En zoru. Loş hollerindeki posta kutularının üzerindeki adlar silinmiş ya da hiç yazılmamış apartmanlar; hollerde ve sokakta sıralanmış yaşlı kadınlar tek sesli bir koroymuşçasına o aynı soruyu sorup dururlar:

"Postacı, bana bir şey var mı?"

Ve "Bayan, sizin ya da benim ya da herhangi birinin kim olduğunu nasıl bileyim?" diye bağırarak gelir içinden.

Ter, akşamdan kalmalık, güzergâhın olanaksızlığı ve kırmızı gömleğiyle koltuğunda otururdu Jonstone; bilerek, tadını çıkararak, masrafları kısma çalışıyormuş

numarasına yatarak. Ama herkes bilirdi ne yaptığını. Ah, ne erdemli adamdı!

Halk. Halk. Ve köpekler.

Köpeklerden söz edeyim size izninizle. Şu sıcakların kırka vurduğu günlerden biriydi ve koşturuyordum; terleyerek, hasta, ateşli, akşamdan kalma. Posta kutusu kaldırımında, basamakların tam karşısında olan küçük bir binanın önünde durdum. Anahtarımınla kutuyu açtım. Çıt yok. Sonra bacaklarımın arasına sokulmaya çalışan bir şey hissettim. Önüme baktım ve bir Alman kurt köpeği gördüm; yetişkin, burnu kıçımında. Tek bir ısırıkla taşaklarımdan edebilirdi beni. O evin sahiplerinin o gün mektuplarını alamayacaklarına karar verdim, belki de asla. Tanrım, burnunu kıçıma dayamış kokluyordu. "SNİF! SNİF! SNİF!"

Mektupları deri torbama geri koydum ve yavaşça, çok yavaş, yarım adım attım ileri doğru. Burun izledi. Öbür ayağımla yarım adım daha attım. Burun izledi. Sonra çok ağır bir tam adım attım. Sonra hiç kıvıldamadım. Burun çıkmıştı bacaklarımın arasından. Köpek karşımda durmuş bana bakıyordu. Belki ömründe böyle bir şey koklamamıştı ve ne yapacağını tam olarak bilemiyordu.

Usulca uzaklaştım.

8

Bir Alman kurdu daha vardı. Yine yaz sıcağıydı, arka bahçeden çıkıp bana doğru koştu ve havaya sıçradı. Dişleri kenetlendi, şah damarımı kıl payıyla ıskaladı.

"TANRIM!" diye bağırdım. "TANRIM! CİNAYET! CİNAYET! İMDAT! CİNAYET!"

Canavar döndü ve bir kez daha sıçradı. Mektup torbasını güzelce oturttum kafasına havadayken, mektuplar ve dergiler saçıldı kaldırıma. Yine sıçramaya hazırlanıyordu ki iki kişi, köpeğin sahipleri, evden çıkıp onu tuttular.

Sonra köpek gözlerini bana dikmiş hırlarken eğilip bir sonraki evin ön balkonunda tekrar sıraya koymak zorunda kalacağım mektupları ve dergileri toplamaya koyuldum.

"Siz orospu çocukları aklınızı kaçırmışsınız," dedim o iki tipe, "bu köpek katil. Ondan kurtulun ya da bağlı tutun!"

Aralarında hırlayıp üzerime atılmaya çalışan o köpek olmasa ikisiyle de dövüşürdüm. Bir sonraki balkona gidip mektupları ve dergileri sıraya koydum.

Öğle yemeğine zaman ayıramadım her zamanki gibi, ama postaneye döndüğümde kırk dakika gecikmiştim yine de.

Taş, saatine baktı. "Kırk dakika geciktin."

"Sen hiç gelmedin," dedim ona.

"Bu tutanak demektir."

"Tabii, Stone, kesinlikle."

Tutanak kağıdını daktiloya önceden takmıştı zaten, yazmaya başladı. Ben oturup mektupları tasnif ederken yanıma gelip tutanağın bir kopyasını önüme fırlattı. Usanmıştım tutanaklarından, daha önceki girişimimden şikayetçi olmanın da bir yararı olmadığını biliyordum. Hiç bakmadan çöp sepetine fırlattım tutanak kağıdını.

9

Her güzergâhın kendine özgü tuzakları vardı, sadece kıdemli taşıyıcılar bilirdi onları. Her allahın günü bir başka belayla karşılaşırđın; tecavüz, cinayet, köpek ya da bir tür delilik her an olasıydı. Kıdemliler kendi küçük sırlarını açmazlardı sana. Tek avantajları o küçük sırlardı - güzergâhları ezbere bilmelerini saymazsak. Yeni biri için vahşi bir ormandı orası; özellikle bütün gece içtikten, düzştükten ve şarkılar söyledikten sonra yatağa sabahın ikisinde girip dördünde kalkan ve her şeye rağmen işi kıvıran biri için.

Bir keresinde güzergâha koyuldum, yeni olmasına rağmen her şey yolunda gidiyordu ve Tanrım, diye geçirdim içimden, iki yıldan beridir ilk kez öğle yemeği yiyebileceğim belki de.

Korkunç akşamdan kalmaydım, ama yine de yolunda gidiyordu her şey; üzerlerinde bir kilisenin adı yazılı bir tomar mektuba gelinceye kadar. Sokak numarası filan yoktu mektupların üzerinde, kilisenin adı sadece. Kiliseyi buldum, akşamdan kalmalığımla basamakları tırmandım. Ne posta kutusu buldum içerde, ne de insan. Birkaç yanık mum. Parmaklarını daldırabileceğın birkaç çanak. Bana bakan boş kürsü ve heykeller, açık kırmızı ve mavi ve sarı ve vasistaslar kapalı ve iğrenç sıcak bir sabah.

Ey büyük allahım, diye geçirdim içimden.

Ve dışarı çıktım.

Binayı dolandım, yan tarafta aşağı inen bir merdiven buldum. Merdivenden inip açık bir kapıdan içeri girdim. Ne gördüm biliyor musunuz? Bir dizi tuvalet ve birkaç duş. Karanlıkta içerisi ama. Işıklar yanmıyordu. Karanlıkta posta kutusu bulmanı bekliyorlardı senden. Sonra elektrik şalterini gördüm. Şalteri indirdim. Kilisenin ışıkları yandı, hem içerisi hem dışarısı. Yan odaya geçtim, bir masanın üzerinde rahip çüppeleri duruyordu. Bir şişe şarap vardı.

Tamım, diye geçirdim içimden, benden başka kimin başına gelir böyle bir şey?

Şarap şişesini aldım, yumuldum, mektupları cüppelerin üzerine koydum ve tuvaletlerle duşların bulunduğu odaya döndüm. Işıkları söndürüp karanlıkta sıçtım, bir sigara içtim. Duş yapmayı düşündüm, ama manşetleri görebiliyordum: POSTACI ROMA KATOLİK KİLİSESİNDE TANRININ KANINI İÇİP DUŞ YAPARKEN ÇIPLAK OLARAK YAKALANDI.

Sonunda öğle yemeği yiyecek zamanı bulamadım, şubeye döndüğümde Jonstone yirmi üç dakika geç kaldığım için bir tutanak daha tuttu hakkımda.

Daha sonra kiliseye gelen mektupların köşedeki cemaat evine bırakıldığını öğrendim. Ama şimdi kendimi beş parasız ve sokakta bulduğumda nerede sıçıp duş yapabileceğimi biliyorum.

Yağmur mevsimi geldi çattı. Paramın çoğu içkiye gittiği için ayakkabılarımın altı delik, yağmurluğum eski ve yırtıktı. Sağanak yağmurda iliklerime kadar ıslanıyordum -şortum ve çoraplarım su içinde kalıyordu. Bütün şubelerde kıdemli taşıyıcılar telefon edip hastalandıklarını bildiriyor, bu yüzden Oakford şubesinde bana her gün iş çıkıyordu. Çaylak taşıyıcılar bile arayıp hastalandıklarını söylüyorlardı. Ben hastalanmıyordum, çünkü kafamı çalıştıramayacak kadar yorgundum. Sözümlü edeceğim sabah Wently postanesine gönderilmiştim. Şu, yağmurun sudan bir duvar gibi indiği ve kentin pes ettiği dört-beş gün süren sağanaklardan biriydi; her şey pes etmişti; giderler suyu yeterince hızlı yutamıyor, su yer yer kaldırımlara, hatta bazen ön bahçelere ve evlerin içine taşıyordu.

Wently Postanesi'ne gönderilmiştim.

"İyi bir adama ihtiyaçları varmış," diye seslendi arkamdan Taş, ben ıslak sokağa çıkarken,

Kapı kapandı. Külüstür çalışırsa, ki çalıştı, Wently'nin yolunu tutacaktım. Önemi yoktu ama -çalışmasa bile otobüse bindirip yollarlardı adamı. Ayaklarım su içinde kalmıştı bile.

Wently Postanesi'nin şefi önüme bir kasa dolusu mektup koyup tepeme dikildi. Kasa zaten doluydu, bir başka çaylağın yardımıyla sandığa mektup ilave etmeye başladım. Böyle bir şey görmemişim! İğrenç bir şakadan farkı yoktu. On iki bağlantı saydım güzergâhta. Kentin yarısı demekti, güzergâhın tamamının bayır yukarı olduğunu da bilmiyordum henüz. Bu güzergâhı kim tasarlamışsa aklından zoru vardı.

Postayı sırtladım, kapıdan çıkmak üzereydim ki şef yanına gelip, "Sana bir yardımcı veremiyorum bu güzergâhta," dedi. "Önemi yok," dedim.

Önemi yokmuş! Şefin, Jonstone'un en yakın arkadaşı olduğunu çok sonra öğrenecektim.

Şubeden başlıyordu güzergâh. On iki bağlantının ilki. Su birikintilerine gire çıka bayır aşağı inmeye başladım. Kentin yoksul semtlerinden biriydi -posta kutuları örümcek tutmuş küçük evler, posta kutuları tek bir çivinin ucundan sarkan küçük evler ve içlerinde sigara saran, tütün çiğneyen, kanaryalarına şarkı söylerken seni, yağmurda yolunu şaşırması geri zekalıyı seyreden yaşlı kadınlar.

Donun ıslandığında aşağı doğru kayıyor, kıçının yanaklarında toplanıyordu; pantolonunun ağına takılmış ıslak bir çember. Yağmur bazı mektupların mürekkebinin akıtıyordu; sigara yanık kalmıyordu. Dergileri çıkarmak için elini çantaya daldırmak zorundaydım Daha işin basındaydım ve kendimi yorgun hissetmeye başlamıştım. Çamur içindeki ayakkabılarım bot kadar ağırlaşmışlardı. Arada sırada kaygan bir yere basıp kapaklanma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyordum.

Bir kapı açıldı ve yaşlı bir kadın günde yüz kez duyduğum soruyu sordu:

"Her zamanki postacı nerde?"

"Bayan, LÜTFEN, ben ne bileyim? Nerden bileyim? Ben burdayım, o başka yerde!"

"Oo, havaleli birisin sen!"

"Havaleli mi?"

"Evet."

Güldüm, şişkin ve ıslak zarfı eline tutuşturup bir sonraki eve doğru yürüdüm. Tepeyi çıkınca düzelir belki, diye geçirdim içimden.

Bir başka yaşlı kaçık, iyi niyetle, "İçeri girip biraz kurumak, bir fincan kahve içmek ister misin?" diye sordu.

"Bayan, donumuzu yukarı çekecek zamanımız yok, farkında değil misiniz?"

"Donunuzu yukarı çekmek mi?"

"EVET, DONUMUZU YUKARI ÇEKMEK!" diye bağırdım ve su duvarına doğru yürüdüm.

İlk bağlantıyı bitirdim. Bir saatimi aldı. On bir bağlantı, on bir saat daha demektir. Mümkün değil, diye geçirdim içimden. İlki en zoruydu herhalde.

Tepede durum daha da kötüydü, çünkü kendi ağırlığını da taşımak zorundaydım.

Öğle saati geldi ve geçti. Yemeksiz. Dördüncü ya da beşinci bağlantıdaydım. Kuru bir günde bile tamamlanamazdı o güzergâh. Bu şekilde öyle imkansızdı ki, tamamlamayı aklımdan bile geçirmiyordun.

Sonunda o kadar ıslandım ki boğulmak üzere olduğumu hissettim. Fazla akmayan bir ön balkon bulup bir sigara

yakmayı başardım. Üç nefes almıştım ki ufak tefek yaşlı bir kadın seslendi arkamdan.

"Postacı! Postacı!"

"Efendim, bayan?" dedim.

"MEKTUPLARIN ISLANIYOR!"

Torbama baktım, deri kapağı açık bırakmıştım gerçekten de. Torbanın üst kısmından birkaç yağmur damlası girmişti içeri.

Yürüdüm. Buraya kadar, dedim kendi kendime, sadece bir salak katlanır benim katlandıklarına. Bir telefon bulacağım, onları arayıp mektuplarını almalarını ve kızılarına sokmalarını söyleyeceğim. Jonstone kazandı.

İşi bırakmaya karar verir vermez çok daha iyi hissettim kendimi. Yağmurun arasından aşağıda içinde telefon bulabileceğim bir bina gördüm. Bayırın yarısını tırmanmıştım. Aşağı indiğimde küçük bir kafe olduğunu keşfettim. Soba yanıyordu içerde. Canı cehenneme, diye geçirdim içimden, kururum biraz. Yağmurluğumu çıkardım, posta torbasını yere bırakıp bir kahve söyledim.

Çok sertti kahve. Bayat. Ömrümde içtiğim en berbat kahveydi, ama sıcaktı. Üç fincan kahve içip bir saat kadar kaldım orada, tamamen kuruyuncaya kadar. Sonra dışarı baktım: yağmur dinmişti! Dışarı çıkıp bayır yukarı yürümeye, postayı dağıtmaya başladım yine. Hiç acele etmeden güzergâhı tamamladım, son bağlantıya geldiğimde alacakaranlıktı. Şubeye döndüğümde gece olmuştu.

Dağıtıcıların giriş kapısı kilitliydi. Ufak tefek bir görevli gelip kapıyı açtı.

"Hangi cehennemdeydin?" diye bağırdı bana.

Adresi bulunamamış ve yanlış tasnif edilmiş mektuplarla dolu torbayı yere fırlattıktan sonra anahtarımı çıkarıp tezgahın üzerine koydum. Anahtarını teslim ettiğinde imza atman gerekiyordu. İmza mimza atmadım. Karşıma dikilmiş duruyordu görevli. Baktım ona.

"Bana bak," dedim, "bir kelime daha edersen, yemin ediyorum öldürürüm seni! Hapşırayım bile deme!" Kapattı çenesini. Kartımı basıp çıktım.

Ertesi sabah Jonstone'un dönüp bir şey söylemesini bekledim. Bir şey olmamış gibi davranıyordu. Yağmur dinmiş, kıdemli dağıtıcılar iyileşivermişlerdi. Taş, üç çaylağı ücretsiz olarak eve yolladı, biri de bendim. Neredeyse sevdim onu o anda.

Eve gidip Betty'nin sıcak kışına sokuldum.

Ama yağmurlar başladı yine. Pazar Yardımı diye bir işe koştı beni Taş. Kiliseyle ilgili olduğunu sanıyorsanız yanıyorsunuz. Batı Garajı'nda bir kamyon ve bir tahtaya klipsle tutturulmuş bir çizelge teslim alıyordunuz. Çizelge size saat kaçta hangi sokakta olmanız gerektiğini ve bir sonraki posta kutusunu nerede bulacağınızı söylüyordu. Örneğin: 14:32, Beecher ve Avalon, L3 R2 (ki üç blok sola, iki blok sağa anlamına geliyordu) 14:35, ve sen bir kutuyu boşalttıktan sonra üç dakikada beş blok yolu sürüp bir sonraki kutuya nasıl yetişeceğini merak ediyordun. Bazen bir Pazar kutusunu boşaltmak üç dakikadan uzun sürüyordu. Hem çizelgeler gerçekçi değildi. Bazen ara sokaklardan birini cadde, bazen de caddelerden birini ara sokak sayıyorlardı. Nerede olduğunu bilemiyordun.

Kesintisiz yağıyordu, sağanak değildi, ama hiç kesilmiyordu. Sürdüğüm mahalleye yabancıydım ama çizelgeyi okuyabilecek kadar aydınlıktı en azından. Ama hava karardıkça tavan lambasıyla çizelgeyi okumak, posta kutularını görmek zorlaştı. Sokaklardaki su seviyesi de yükselmeye başlamıştı, birkaç kez bileklerime kadar suya girmiştim.

Sonra tavan lambası söndü. Çizelgeyi okuyamaz oldum. Nerede olduğum hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Çizelgesiz, çölde kaybolmuş birinden farkım yoktu. Talihim tamamen de tükenmemişti henüz. İki kutu kibrit vardı yanımda, her yeni toplama kutusu arayışında bir kibrit çakıp sayıları aklımda tutuyor ve sürüyordum. Bu kez tersliğin, gökyüzünden bana bakan, beni seyreden o Jonstone hergelesinin üstesinden gelmiştim.

Sonra bir köşe döndüm, toplama kutusunu boşaltmak için kamyonundan fırladım, döndüğümde çizelge GİTMİŞTİ!

Gökteki Jonstone, merhamet et! Karanlıkta ve yağmurda kaybolmuştum. Bir tür salak mıydım ben aslında? Ben mi açıyordum bu belaları başıma? Mümkündü. Hayatta olduğuna şükretmesi gereken geri zekâlının tekiydim belki de.

Çizelge tahtası torpido gözüne telle bağlıydı. Son virajda pencereden uçmuş olduğuna karar verdim. Kamyonundan indim, paçalarımı dize kadar kıvırdım ve yarım metre suyun içinde ilerlemeye başladım. Karanlıktı. Asla bulamayacaktım lanet şeyi! Arada sırada kibrit yakarak ilerliyordum -yoktu, yoktu. Suyun akıntısına kapılıp gitmişti. Köşeye vardığımda akıntının yönünü saptayıp o yöne gitmeyi akıl ettim nasılsa. Suyun üzerinde yüzen bir şey gördüm, bir kibrit çaktım, ve ORADAYDI! Çizelge. Olacak iş değildi! Öpmek geldi içimden lanet şeyi. Kamyona döndüm, bindim, paçalarımı indirdim ve çizelge tahtasını torpido gözüne bağladım. Çok zaman kaybetmişim, ama çizelgeyi bulmuştum en azından.

Hiçliğin ortasında kaybolmamıştım. Birinin kapısını çalıp postane garajının nerede olduğunu sormak zorunda kalmayacaktım.

Orospu çocuğunun tekinin sıcak salonundan bana hırladığını duyabiliyordum:

"Allah allah, postane için çalışsan sensin, değil mi? Kendi garajına nasıl gidildiğini bilmiyor musun?"

Yola koyuldum tekrar; kibrit çakıyor, su birikintilerinin ortasına sıçrayıp kutuları boşaltıyordum. Yorgundum, ıslaktım, akşamdan kalmaydım; ama genellikle öyleydim zaten ve o suyun içinde nasıl yürüyorsam yılgınlığının içinde de öyle yürüyordum. Sıcak banyo hayal ediyordum, Betty'nin bacaklarını düşünüyor, kendimi elimde içkimle koltukta, köpeğin başını okşarken görüyordum.

Ama çok vardı daha bütün bunlara. Çizelgedeki durakların sonu gelmek bilmiyordu, nihayet sayfanın sonuna geldiğimde "Çevirin" yazısıyla karşılaştım. Sayfayı çevirdim ve tahmin ettiğim gibi *yeni* bir listeye karşılaştım.

Son durağı son kibritle hallettim, topladığım postayı çizelgede yazılı olan şubeye teslim ettim ve Batı Garajı'nın yolunu tuttum. Kentin batı yakasındaydı ve batı yakasında zemin dümdüzdü, giderler suyu yeterince emmediği için her sağanakta orada yaşayanların deyimiyle "sel" basıyordu. Deyim yerindeydi.

Garaja sürerken su seviyesi giderek yükseldi. Yol boyunca yolda kalmış, terkedilmiş arabalar görmeye başladım. Yazık. Tek istediğim elimde bir bardak skoçla koltuğa oturup Betty'nin kırıtkan kıcını seyretmektir. Sonra trafik lambasında Tom Moto ile karşılaştım, Jonstone'un çaylaklarından biri daha.

"Ne tarafa gidiyorsun?" diye sordu Moto.

"İki nokta arasındaki en kısa mesafenin düz bir çizgi olduğunu öğretmişlerdi bana," diye yanıtladım

"Hata edersin," dedi, "ben iyi bilirim bu bölgeyi. Okyanustan farkı yoktur oranın."

"Hikaye," dedim, "biraz cesaret gerek, hepsi bu. Kibritin var mı?"

Bir sigara yakıp onu orada bıraktım. Betty, yavrucuğum, geliyorum! Evet.

Su seviyesi giderek yükseliyordu ama posta kamyonları yüksek araçlardır. Kestirme olsun diye bir mahalleye saptım, tam gaz, sular fişkiriyordu kamyonun iki yanından. Hâlâ yağıyordu, şiddetli. Hiç araç yoktu etrafta. Tek hareketli nesne bendim.

Betty, yavrucuğum. Evet.

Ön balkonunda duran biri bana güldü ve "HİÇBİR ŞEY POSTAYI DURDURAMAZ!" diye bağırdı.

Bir küfür sallayıp parmak gösterdim.

Su seviyesinin kamyonun döşemesinin üzerine çıktığını fark ettim, ayakkabılarımın etrafında dönüp duruyordu, sürmeye devam ettim ama. Üç blok daha!

Soma kamyonun motoru stop etti.

Ah. Ah. S.ktir.

Orada oturup tekrar tekrar motoru çalıştırmayı denedim. Bir kez çalıştı, soma stop etti. Sonra marş basmaz oldu. Suya bakarak oturdum orada. Bir metre vardı rahat. Ne yapabiliyordum? Kurtarma ekibi gelinceye kadar orada otursam mıydım?

Postane talimatı ne diyordu acaba? Neredeydi? Postane talimatını gören birini tanımamıştım o güne kadar.

T.şak.

Kamyonu kilitledim, kontak anahtarını cebime koydum, suya girdim -belime geliyordu neredeyse- ve Batı Garajı'na doğru badi badi yürümeye başladım. Hâlâ yağıyordu. Birden on santim kadar yükseldi su. Birinin bahçesinden geçiyordum ve kaldırımdan inmiştim. Kamyonum birinin ön bahçesinde kalmıştı.

Bir an için yüzmenin daha çabuk olacağını düşündüm, sonra saçmalama dedim kendi kendime, kepaze olursun sonra. Garaja vardım ve görevlinin yanına gittim. İliklerime kadar ıslanmıştım, baktı bana.

Ona kamyonun anahtarlarını fırlattım.

Sonra bir kağıda 3435 Mountview Place yazdım.

"Kamyonunuz bu adreste. Gidip alın." dedim.

"Kamyonu orada bıraktığını mı söylüyorsun bana?"

"Kamyonu orada bıraktığımı söylüyorum sana, evet."

Gittim, kartımı bastım, sonra donuma kadar soyunup sobanın karşısına geçtim. Giysilerimi astım sobanın üzerine. Sonra odaya göz gezdirdim, öbür sobanın karşısında Tom Moto duruyordu, donuyla.

İkimiz de güldük.

"Tufan, değil mi?" diye sordu.

"İnanılmaz."

"Taş planlamış olabilir mi sence?"

"Kesinlikle! Yağmur bile yağdırır deyyus!" "Kamyon yolda mı kaldı?"

"Elbette." "Benimki de."

"Bak, güzelim, benim arabam on iki yaşında. Seninki yeni. Benimkinin çalışmayacağı kesin. Beni arkadan itersen de şunu çalıştırsak diyorum."

"Olur."

Giyinip dışarı çıktık. İki hafta önce son model bir araba satın almıştı Moto. Motor sesi bekledim. Çıt yok. Tanrım, diye geçirdim içimden.

Su seviyesi döşemeyi bulmuştu.

Moto arabadan indi.

"Kötü. Çalışmıyor."

Umutsuzca benimkini denedim. Aküde bir hareket oldu, bir kıvılcım, cılızdı gerçi. Gaz pedalını pompaladım, tekrar denedim. Çalıştı. Fena kükrettim o motoru. ZAFER! İyice ısıttım. Sonra geri vitese takıp Moto'nun son model arabasını ittim. Bir kilometre ittim lanet şeyi. Bir osuruk bile çıkarmadı. Onu bir garaja ittim, orada bıraktım ve mümkün olduğunca kuru sokakları seçerek Betty'nin kışına ulaştım.

12

Matthew Battles, Taş'ın gözde taşıyıcısıydı. Asla buruşuk bir gömlekle gelmezdi işe Battles. Hatta, giydiği her şey yenydi, yeni görünürdü en azından. Ayakkabıları, gömlekleri, pantolonları, kepi. Ayakkabıları gerçekten parlar, üstündekiler bir kez bile yıkanmamış gibi dururdu. Pantolonlarından biri lekelenmeye görsün, atardı.

Matthew yanımdan geçerken şöyle derdi bize Taş sık sık:

"İşte, posta dağıtıcısı diye *buna* derim!"

Şaka da etmezdi. Sevgiyle parlardı gözleri.

Matthew kasanın başına gidip mektup tasnif ederdi; dik ve temiz, uykusunu almış, ayakkabıları pırıl pırıl; coşkuyla tasnif ederdi mektuplarını.

"Gerçek bir posta dağıtıcısısın, Matthew!"

"Teşekkür ederim, Bay Jonstone!"

Bir sabahın beşinde içeri girdim ve beklemek için Taş'ın arkasına oturdum. Biraz çökmüş görünüyordu kırmızı gömleğinin altında.

Moto oturuyordu yanımda. "Dün Matthew'u tutuklamışlar," dedi.

"Tutuklamışlar mı?"

"Evet, mektup çalmaktan. Nekalayla Mabedi'ne gelen mektupları açıp içindeki paraları çalıyormuş. Bu işe on beş yılını verdikten sonra."

"Nasıl yakalanmış, nasıl öğrenmişler?"

"Yaşlı kadınlardan. Yaşlı kadınlar Nekalayla'ya mektup yoluyla yüklü bağışlar yapıyorlarmış, ama teşekkür mektubu ya da yanıt alamayınca şikayet mektupları yollamaya başlamışlar. Nekalayla postaneyi uyarmış, postane de

Matthew'u takibe almış. Mektup açarken yakalamışlar onu, içinden para alırken."

"Dalga geçmiyorsun, değil mi?"

"Geçmiyorum. Suçüstü."

Arkama yaslandım.

Nekalayla büyük bir mabed inşa ettirip mide bulandırıcı bir yeşile boyatmıştı, parayı çağrıştırıyordu ona herhalde; sadece mektupları açıp içindeki paraları saymaları ve göndereni, tarihi filan kaydetmeleri için otuz- kırk kişi çalıştırıyordu yanında. Bir o kadarı da Nekalayla'nın yazdığı kitapları ve broşürleri postalamakla uğraşıyordu ve duvarda fotoğrafı asılıydı; üzerinde robuyla, sakallı; bir de Nekalayla portresi, kocaman, büroda olup bitenleri izliyordu oradan sanki.

Nekalayla bir gün çölü geçerken İsa'yla karşılaşmıştı ve İsa ona her şeyi anlatmıştı, dediğine göre. Birlikte bir kayanın üzerine oturmuşlardı ve İsa ona her şeyi ifşa etmişti. Şimdi de parası olanlara İsa'dan öğrendiği sırları açıklıyordu. Her Pazar ayın yapıyordu ayrıca. Yardımcıları, ki aynı zamanda müridleriydiler, işe girip çıkarken kart basıyorlardı.

Matthew Battles'ın çölde İsa'yla karşılaşan Nekalayla'yı kazıklamaya kalkışması! Olacak iş değildi!

"Taş'a bir şey söyleyen oldu mu?" diye sordum.

"Kafa mı buluyorsun?"

Bir saat kadar oturduk. Çaylaklardan biri Matthews'ün güzergâhına atandı. Diğer çaylaklar başka güzergâhlara. Taş'ın arkasında tek başıma oturuyordum. Sonra kalkıp masasına gittim.

"Bay Jonstone?"

"Evet, Chinaski?"

"Matthew nerde bugün? Hasta mı?"

Başını öne eğdi. Elindeki kağıdı okumaya devam ediyormuş gibi yaptı. Gidip yerime oturdum. Saat yedide döndü Taş:

"Bugün sana bir şey yok, Chinaski."

Kalkıp kapıya doğru yürüdüm. Kapının eşiğine gelince durdum. "İyi sabahlar, Bay Jonstone. Gününüz iyi geçer umarım."

Cevap vermedi. Markete sürüp bir şişe Grand Dad satın aldım kahvaltı niyetine.

13

Halkın sesi hep aynıydı, nerede posta dağıtırsan dağıt aynı şeyleri tekrar tekrar söylüyorlardı. "Geciktin, değil mi?"

"Her zamanki postacı nerde?"

"Selam, Sam Amca!"

"Postacı! Postacı! Bunu yanlış kutuya koymuşsun!"

Kaçık ve donuk insanlardan geçilmiyordu sokaklar. Çoğu güzel evlerde yaşıyor ve çalışmıyorlardı, bunu nasıl başardıklarını anlamakta güçlük çekiyordu insan. Mektuplarını posta kutusuna koymana izin vermeyen bir tip vardı mesela. Kapının önüne dikilip üç blok öteden gelişini izler, yanına vardığında elini uzatırdı.

Aynı güzergâhta çalışan birkaç kişiye sordum.

"Kapının önünde durup elini uzatan adamın sorunu nedir?"

"Hangi kapının önünde durup elini uzatan adam?"

Hepsinin sesi de aynıydı.

Bir keresinde o güzergâhta mektup dağıtırken elini uzatan adamı gördüm, evinden yarım blok ötede durmuş komşusuyla konuşuyordu. Bir blok ötede beni görünce evine yürüyüp beni karşılayacak kadar zamanı olduğuna karar verdi. Arkasını dönünce koşmaya başladım. Ömrümde bu kadar hızlı mektup dağıttığımı hatırlamıyorum, müthiş bir depara kalkmışım, hiç düşürmedim tempomu, öldürecektim onu. Mektubu posta kutusunun aralığına sokmak üzereyken döndü ve beni gördü.

"HAYIR HAYIR HAYIR!" diye bağırdı. "KUTUYA KOYMA!"

Bana doğru koşmaya başladı. Bulanık ayaklarını gördüm sadece. Yüz metreyi 9.2'de koşmuş olmalıydı.

Mektubu eline bıraktım. Zarfı açtı, verandayı katetti, kapıyı açtı ve içeri girdi. Ne anlama geldiğini bana birinin anlatması gerekiyordu.

14

Yeni bir güzergâhtaydım yine. Taş beni sürekli zor güzergâhlara atardı; ama arada sırada, koşullar öyle gerektirdiği için daha az öldürücü bir güzergâha atamak zorunda kaldığı da olurdu. 511 numaralı güzergâh sorunsuz ilerliyordu, bir kez daha *öğle* yemeği düşünürken buldum kendimi, şu asla gerçekleşmeyen öğle yemeğini.

Ortalama bir mahalleydi. Apartmanlar yoktu. Bahçeleri bakımlı evler sadece. Ama yeni bir güzergâhtı, her an bir tuzakla karşılaşabilirdim. Hava bile güzeldi.

Tanrım, diye geçirdim içimden, kıvrıcağım bu işi! Öğle yemeği, üstelik programı aksatmadan! Hayat, nihayet, katlanılasıydı.

Bu insanların köpekleri bile yoktu. Kimse kapının önüne dikilip postacıyı beklemiyordu. Saatlerden beridir insan sesi duymamıştım. Postacılığın olgunluk dönemine girmiştim belki, o da neyse. Kendimi son derece becerikli, hatta işime bağlı hissederek yürüyordum.

Kıdemli dağıtıcılardan birinin bir keresinde kalbini işaret ederek "Chinaski, bir gün seni de haklayacak, tam *şurdan!*" dediğini anımsadım.

"Kalp krizi mi?"

"Hizmet aşkı. Görürsün. Göğsün kabaracak."

"T.şak!"

Ama samimi konuşmuştu adam.

Onu düşündüm yürürken.

Sonra taahhütlü bir mektuba geldi sıra.

Gidip kapının zilini çaldım. Kapının üzerindeki küçük pencere açıldı. Yüzünü göremiyordum. "Taahhütlü mektup!"

"Geri çekil!" dedi bir kadın sesi. "Geri çekil ki yüzünü göreyim!"

İşte, diye geçirdim içimden, bir kaçık daha.

"Bakın bayan, benim yüzümü görmeniz *gerekmiyor*. Şu makbuzu posta kutusuna bırakacağım, istediğiniz zaman postaneye gidip mektubunuzu alabilirsiniz. Yanınıza kimlik almayı unutmayın."

Makbuzu kutuya attım ve yürümeye başladım.

Kapının açılmasıyla kadının dışarı fırlaması bir oldu. Üzerinde şeffaf bir sabahlık vardı, sutyen giymemişti. Lacivert külot sadece. Saçı dağınıktı, ondan kaçmak istercesine havaya dikilmişlerdi. Yüzü kreliydi, çoğu gözlerinin altında. Teni hiç güneş görmemişçesine beyazdı, sağlıksız görünüyordu. Ağzı bir karış açıktı. Dudaklarına açık renk bir ruj sürmüştü ve vücudu müthişti...

Bütün bunları hışımla üzerime doğru gelirken kaydetmiştim.

Taahhütlü mektubu torbama geri koymak üzereydim.

"Mektubumu ver!" diye bağırdı.

"Bayan, önce imzalamanız..."

Mektubu elimden kaptığı gibi kapıya koştu, açtı ve eve girdi. Lanet olsun! İmza almadan mektubu teslim edemezdim!

"HEY!"

Peşinden koştum, tam kapıyı kapatmak üzereyken ayağımı soktum.

"HEY. ALLAHIN CEZASI!"

"Defol! Defol! Kötüsün sen!"

"Bakın, Bayan! Anlayışlı olun! O mektubu almak için imza atmanız gerekiyor! İmza atmadan almanıza izin veremem! Amerika Birleşik Devletleri'nin mektubunu çalılıyorsunuz!"

"Defol, kötü adam!"

Kapıyı omuzlayıp içeri daldım. Loştu içerisi. Evin bütün perdeleri çekilmişti.

"EVİME GİRMEYE HAKKIN YOK! ÇIK DIŞARI!"

"Sizin de mektup çalmaya hakkınız yok! Ya mektubu iade edersiniz, ya da imzalarsınız. O zaman giderim."

"Pekala! Pekala! İmzalayacağım!"

Nereyi imzalayacağını gösterip kalemi verdim. Göğüslerine bakıp içimden, yazık ki delinin teki, diye geçirdim.

İmzayı atıp kalemi iade etti -imzadan çok karalamayı andırıyordu. Ben çıkmaya hazırlanırken mektubu açıp okumaya başladı.

Sonra ön kapıya dikilip kollarını açtı. Mektup yerdeydi.

"Kötü adam! Kötü adam! Buraya bana tecavüz etmek için geldin!"

"Bayan, bırakın da geçeyim."

"YÜZÜNDE KÖTÜLÜK OKUNUYOR!"

"Bunun farkında olmadığımı mı sanıyorsunuz? Bırakın da gideyim!"

Bir elimle onu kenara itmeye çalıştım. Yüzümü tırmaladı. Torbamı yere bıraktım, kepim düştü, mendilimi kanayan yanağıma tutarken öbür yanağına da tırmaladı.

"KALTAK! NEDİR SENİN DİRDİN!"

"Gördün mü? Gördün mü? Kötü adamsın sen!"

Yaslanmıştı bana. Kıçından kavrayıp ağzımı ağzına dayadım. Göğüslerini bana dayamıştı, vücudunu vücuduma bastırıyordu. Başını geriye doğru attı.

"Tecavüzcü! Tecavüzcü! Kötü tecavüzcü!"

Eğilip göğüslerinden birini emdim, sonra da ötekini.

"Tecavüz! Tecavüz! Bana tecavüz ediyor!"

Haklıydı. Külotunu indirdim, fermuarımı açtım, soktum ve geri geri kanepeye yürüttüm onu. Kanepeye yığıldık.

Bacaklarını havaya kaldırdı.

"TECAVÜZ!" diye bağırdı.

İşini bitirdim, fermuarımı çektim, yerden torbamı aldım ve o sessizce tavanı seyrederken dışarı çıktım...

Öğle yemeğini atladım, ama yine de geç kaldım. "On beş dakika geciktin," dedi Taş.

Bir şey demedim.

Bana baktı Taş. "Aman allahım, yüzüne ne oldu?" diye sordu. "Seninkine ne oldu?" dedim. "Ne demek istiyorsun?" "Boş ver."

Yine akşamdan kalmaydım ve sıcak dayanılır gibi değildi -kırk derecelik bir hafta. Her gece içmeye devam ediyor, sabahları Taş ve her şeyin olanaksızlığıyla yüzleşmek zorunda kalıyordum.

Çocukların kimileri Afrika güneş kaskları ve gözlükleri giyiyorlardı; ama ben, hep aynıydım, yağmur ya da güneş - yırtık pırtık giysiler, çivileri ayaklanma batan eski ayakkabılar. Mukavva parçaları koyuyordum ayakkabılarımın tabanlarına. Bir süre için iş görüyorlardı, ama çok geçmeden çiviler topuklarıma batmaya başlıyorlardı yine.

Viski ve bira terliyordum, koltuk altlarımdan, ve sırtımda bir torbayla dolanıyordum çarmıh misali; torbadan dergiler çıkarıyor, binlerce mektup dağıtıyordum güneşin altında kavrulup sendeleyerek.

Kadının teki bağırdı:

"POSTACI! POSTACI! BUNUN YERİ BURASI DEĞİL!"

Baktım. Yokuşun bir blok aşağısındaydı, zaten geç kalmıştım.

"Bakın, bayan, posta kutunuzun yanına bırakın. Yarın alırsız!"

"HAYIR! HAYIR! ŞİMDİ ALMANI İSTİYORUM!"
Gökyüzüne doğru salladı lanet şeyi.

"Bayan!"

"GEL VE AL! BU BURAYA AİT DEĞİL!"

Tanrım.

Torbayı yere bıraktım. Soma kepimi çıkarıp yere fırlattım. Yuvarlandı sokakta. Kepi bırakıp kadının yanına gittim. Bir buçuk blok.

Gittim, lanet şeyi elinden çekip aldım, döndüm ve geri yürüdüm.

Reklam broşürüydü! Üçüncü sınıf posta. Giyimde yüzde elliye varan tenzilat gibi bir şey.

Kepimi yerden alıp giydim. Torbayı omurgamın sol tarafına yerleştirdim ve yürümeye başladım yine. Kırk derece.

Bir evin önünden geçtim, kadının teki arkamdan koştu.

"Postacı! Postacı! Bana mektup yok mu?"

"Bayan, posta kutunuza bırakmamışsam mektubunuz yok demektir."

"Ama benim için bir mektubun olduğunu biliyorum"

"Nasıl söyleyebiliyorsunuz böyle bir şeyi?"

"Çünkü kız kardeşim telefon edip bana yazacağını"

söyledi."

"Size mektup yok bayan."

"Var, biliyorum! Var! Torbanda!"

Elini torbaya soktu.

"BİRLEŞİK DEVLETLERİN POSTASINI
ELLEMEYİN, BAYAN! SİZE MEKTUP YOK BUGÜN!"

Dönüp yürümeye başladım.

"MEKTUBUM SENDE, BİLİYORUM!"

Başka bir kadın, verandada.

"Geç kaldın bugün."

"Evet, bayan."

"Her zamanki postacı nerde?"

"Kanser, ölüyor." "Kanser mi?"

Harold kanser mi?"

"Evet,kanser," dedim.

Mektubunu verdim.

"FATURA! FATURA! FATURA!" diye bağırdı. "BAŞKA
BİR ŞEY GETİREMEZ MİSİN BANA? HEP FATURA!"

"Evet, bayan. Başka bir şey getiremiyorum size." Dönüp
yürüdüm.

Telefon, havagazı, elektrik kullanıyor, her şeyi kredi kartıyla alıyorlarsa bu benim suçum değildi. Yine de fatura geldiğinde bana bağıyorlardı -telefon sahibi olmalarını ya da hiç peşinatsız 350 dolarlık bir televizyon almalarını ben önermişim gibi.

Bir sonraki durağım iki katlı bir binaydı, hayli yeni, on-on iki daire. Kilitli posta kutusu ön tarafta, balkonun altındaydı. Biraz gölge, nihayet. Anahtarımı kutunun kilidine sokup açtım.

"SELAM SAM AMCA! NASILSIN BUGÜN?"

Yüksekti sesi. Arkamda böyle bir erkek sesi beklemiyordum. Bağırmişti bana, zaten akşamdan kalma olduğum için asabiydim. Sıradım olduğum yerde. Bu kadarı da fazlaydı. Anahtarı kutudan çıkarıp arkama döndüm. Tel kapıdan başka bir şey göremedim. Biri vardı orada. Klimalı ve görünmez biri.

"Allah belanı versin!" dedim, "Sam Amca deme bana! Sam Amca değilim ben!"

"Sen şu ukala tiplerden birisin, değil mi? İki kuruş için dışarı çıkıp seni bir güzel marizlerim!"

Torbamı alıp yere çaldım. Dergi ve mektup saçıldı ortalığa, her şeyi baştan tasnif etmem gerekecekti. Kepimi çıkarıp onu da yere çaldım.

"DIŞARI ÇIK, OROSPU ÇOCUĞU! YALVARIYORUM SANA! DIŞARI ÇIK! ÇIK!" Onu öldürmeye hazırdım.

Kimse çıkmadı dışarı. Çıt yoktu. Tel kapıya baktım. Hareket yoktu. Daire boştu sanki. İçeri girmeyi düşündüm bir an için. Sonra döndüm, yere çömelip dergi ve mektupları

tasnif etmeye başladım. Kolay iş değildi. Yirmi dakika soma tasnif işlemini tamamladım. Posta kutusuna birkaç mektup attım, dergileri balkona bıraktım, kutuyu kilitledim, döndüm ve tel kapıya baktım yine. Hâlâ çıt yoktu.

İçimden, bu herif telefon edip Jonstone'a onu tehdit ettiğimi söyleyecek, diye geçirerek güzergâhı tamamladım. Hazırlıklı olmakta yarar vardı.

Kapıyı açtım. Taş, masasına oturmuş bir şeyler okuyordu. Orada dikilip bekledim.

Taş, başını kaldırıp bana baktı, sonra okumaya döndü. Dikilip beklemeye devam ettim. "Hadi," dedim sonunda, "ne diyorsun?"

"Ne hakkında?" dedi başını kaldırıp.

"TELEFON HAKKINDA! TELEFONDAN BAHSET BANA! OTURMA ORDA ÖYLE!"

"Hangi telefon?"

"Benim hakkımda şikayet telefonu almadın mı?"

"Telefon mu? Ne telefonu? Ne yaptın yine? Ne yaptın?"

"Hiç."

Gidip eşyalarımı teslim ettim.

Aramamıştı köpek. Cesaret edememişti. Ararsa döneceğimi düşünmüş olmalıydı.

Taş'ın yanından geçip sandığıma yürüdüm.

"Chinaski, ne yaptın?"

"Hiç."

Davranışım Taş'ın kafasını öyle karıştırdı ki bana otuz dakika geciktiğimi söylemeyi ve tutanak tutmayı unuttu.

16

Sabahın erken saatinde G.G'nin yanında mektup tasnif ediyordum. Böyle hitap ederlerdi ona: G.G. Aslında George Green'di adı. Ama yıllardan beridir G.G diye bilinirdi, bir süre sonra G.G gibi görünmeye başlamıştı zaten. Yirmi yaşında başlamıştı posta dağıtıcılığına, şimdi yetmişine merdiven dayamıştı. Sesini kaybetmişti. Konuşmazdı. Vıraklardı. Vırakladığı zaman bile pek bir şey söylemezdi. Ne sevilirdi, ne de nefret edilirdi. Oradaydı. Yüzünde tuhaf kırışıklıklar, yer yer hamurumsu tabakalar oluşmuştu. Hiç ışık parlamazdı yüzünde. Görevini yerine getirmiş eski bir kafadardı işte: G.G. Göz çukurlarına damlatılmış iki alçı parçasından farksızdı gözleri. En iyisi onu düşünmemek, ona bakmamaktı.

Ama G.G, en kıdemli taşıyıcı olarak, en kolay güzergâhı hak etmişti, zengin semtin hemen kıyısında. Hatta oraya da zengin semti denebilirdi. Evler eski olmakla birlikte büyüktüler, çoğu iki katlı. Japon bahçıvanların bakımında yemyeşil bahçeler. Birkaç film yıldızı da yaşıyordu orada. Ünlü bir karikatürist. Ünlü bir yazar. İki eski vali. Kimse tek kelime konuşmazdı seninle o semtte, güzergâhın başında, daha ucuz evlerin bulunduğu yerde insan görürdün ancak, çocuklar peşine takılıp seni rahatsız edebilirlerdi orada. Bekardı G.G. Ve bir düdüğü vardı, güzergâhın başında dimdik durur, o iri düdüğünü çıkarır ve öttürürdü, tükürük saçılırdı her tarafa. Çocuklara geldiğini haber vermektir amaç. Şeker bulundururdu çocuklar için. Çocuklar koşarak gelirler, G.G yürümeyi sürdürürken şeker verirdi onlara.

O güzergâha ilk atandığımda keşfetmiştim bu şeker meselesini. Taş, o kadar kolay güzergâhlar vermezdi bana, ama bazen mecbur kalıyordu. Yürürken yanıma bir çocuk gelip, "Hey, benim şekerim nerde?" diye sordu.

"Ne şekerini, oğlum?" dedim.

"Şekerimi isterim! Şekerimi isterim!" diye bağırılmaya başladı çocuk.

"Delî misin nesin, evlat?" dedim. "Annen seni sokağa salmasa iyi eder."

Tuhaf tuhaf baktı çocuk bana.

Ama bir gün başı belaya girdi G.G'nin. Koca G.G. mahallede yeni bir küçük kızla karşılaşmış ve ona şeker vermiş. "Aman da aman, ne kadar da güzel bir kızsın sen böyle!" demiş ona.

Kızın annesi penceredeymiş, duymuş ve bağıra çağıra dışarı fırlayıp G.G'yi sübyancılıkla suçlamış. G.G'yi

tanımıyormuş, kızına şeker verip öyle bir laf ettiğini duyunca delllenmiş.

Zavallı koca G.G. sübyancılıkla suçlandı.

İçeri girip Taş'ın telefondaki konuşmasına tanık olmuşum, kadına G.G'nin çok şerefli bir posta memuru olduğunu anlatmaya çalışıyordu. G.G ise tek kelime etmeden oturuyordu.

Taş telefonu kapattıktan soma ona, "O kadının kıcını yalamamalıydın," dedim. "Kadının kafası pislikten başka bir şeye çalışmıyor. Amerika'daki annelerin yarısı, o değerli fallaş yarıkları ve değerli kızlarıyla, pislikten başka bir şey düşünmezler. Bassaydın küfürü. G.G kamışını kaldıramaz, bunu biliyorsun."

Başını salladı Taş. "Olmaz. Halk dinamittir! Dinamit!"

Bu oldu bütün söylediği. Daha önce de arayıp saçma sapan şikayetlerde bulunan kaçıklara yalvarıp yakarak gereksiz açıklamalarda bulunduğuna tanık olmuşum Taş'ın...

G.G'nin yanında 501 numaralı güzergâhın mektuplarını tasnif ediyordum, ki çok zor sayılmazdı. Mektup sandığını yerden kaldırmak için epey çaba sarfetmek zorunda kalmıştım ama *kaldırabilmistim*, bu da insanı umutlandırmaya yetiyordu.

G.G güzergâhı ezbere bildiği halde elleri ağırlaşmıştı. Çok fazla mektup tasnif etmişti ömründe -duyguları körelmiş, vücudu bile isyan etmişti sonunda. O sabah birkaç kez durakladığına tanık olmuşum. Durup olduğu yerde sallanmış, transa geçmiş, sonra kendini toparlayıp mektup tasnifine devam etmişti. Pek sevdiğim söylenemezdi adamı. Cesur bir hayat sürmemiş, sonunda da bir bok çuvalına dönmüştü. Ama her durakladığında içim burkuluyordu. Artık işini görmeyen sadık bir beygirden farkı yoktu. Bir sabah tükenen eski bir arabadan ya da.

Çok fazla mektup vardı ve G.G'yi seyrederken ölüm ürpertileri hissettim. Kırk yıldan bu yana ilk kez sabah postasını hazır edemeyecekti! G.G gibi işiyle gurur duyan biri için gerçek bir trajedydi. Ben çok kez sabah postasının tasnifini geciktirmiş, çuvalları dağıtım kutularına kendi arabamla götürmek zorunda kalmıştım, ama benim yaklaşımım farklıydı.

Yine durakladı.

Tanrım, diye geçirdim içimden, benden başka kimse farkında değil mi?

Etrafıma bakındım, kimse kaygılanmıyordu. Sorarsan hepsi pek severlerdi G.G'yi -"çok iyidir G.G." Ama bu iyi ve yaşlı adam boğuluyordu ve kimse oralı bile olmuyordu. Bir süre sonra benim önümde onun önündekinden daha az mektup kalmıştı.

Dergilerini tasnif etmesine yardımcı olabilirim belki, diye geçirdim içimden. Ama bir memur gelip önüme bir tepsi dolusu mektup boşalttı, G.G ile kafa kafaya gelmiştik yine. İkimiz için de zor olacaktı önümüzdeki mektupları sabah dağıtımına yetiştirmek. Bir an için durakladım, sonra

dişlerimi sıktım, bacaklarımı açtım ve sıkı bir yumruk almış bir boksör gibi bütün gücümü toplayıp mektupları tasnif etmeye devam ettim.

Sürenin dolmasına iki dakika kala ikimiz de mektup ve dergileri tasnif etmiş, çuvallarımıza doldurmuştuk. Yetişmiştik. Boşuna endişelenmişim. Sonra Taş geldi yanımıza. İki rulo broşür vardı elinde. Birini G.G'ye verdi, ötekini bana.

"Bunları da dahil edin," dedi, sonra da gitti.

Taş biliyordu o broşürleri tasnif edersek dağıtımaya yetişemeyeceğimizi. Yılgınlıkla tomarların ipini kesip tasnif etmeye başladım. G.G hiç kımıldaman broşürleri seyretti.

Sonra başını öne eğdi, kollarının arasına aldı ve yavaşça ağlamaya başladı.

İnanamadım.

Diğer taşıyıcılar G.G'ye bakmıyorlardı. Mektuplarını tasnif ediyor, birbirleriyle konuşup gülüşüyorlardı. "Hey," dedim iki kez, "Hey!" Kimse bakmadı ama.

G.G'nin yanına gittim. Koluna dokundum. "G.G" dedim, "ne yapabilirim senin için?"

Yerinden fırladı, merdivenden çıkıp dolapların bulunduğu odaya girdi. Gidişini seyrettim. Kimse farkına varmamıştı. Birkaç mektup daha tasnif ettim, sonra ben de merdivenden yukarı çıktım.

Oradaydı, başını masalardan birinin üzerine koymuştu. Yavaşça ağlamıyordu ama bu kez. Hıçkırma hıçkırma ağlıyordu. Bütün vücudu sarsılıyordu. Kesilmedi bir türlü ağlaması.

Merdivenden hızla indim, taşıyıcıların yanından geçip Taş'ın masasına gittim.

"Hey, Stone! Tanrım!"

"Ne var?" diye sordu.

"G.G sapıtı! Kimsenin umurunda değil! Yukarda ağlıyor! Yardıma ihtiyacı var!"

"güzergâhına kim bakıyor?"

"Kimin umurunda? Adam hasta! Yardıma ihtiyacı var."

"güzergâhıyla ilgilenecek birini bulmalıyım!"

Taş masasından kalktı, boş bir dağıtıcı bulma umuduyla odada dolandı. Sonra masasına döndü.

"Bak, Stone, birinin o adamı evine götürmesi gerekiyor. Nerde oturduğunu söyle onu evine götüreyim -kendi zamanımda. Sonra lanet güzergâhını ben üstlenirim."

Başını kaldırdı Taş:

"Senin güzergâhınla kim ilgileniyor?"

"A.ına koyayım güzergâhın!"

"GİT GÜZERGAHINLA İLGİLEN!"

Sonra telefonda başka bir şefle konuşmaya başladı: "Alo, Eddie? Dinle, bir adama ihtiyacım var..."

Kimse şeker vermeyecekti çocuklara o gün. Yerime döndüm. Bütün dağıtıcılar gitmişti. Broşürleri tasnif etmeye başladım. G.G'nin broşürleri çözülmemiş olarak bıraktığı yerde duruyordu. Yine geç kalmıştım. Kamyona yetişemeyecektim. O akşamüstü geç geldiğimde Taş hakkımda tutanak tuttu.

G.G'yi bir daha görmedim. Kimse bilmiyordu ona ne olduğunu. Sözü de etmiyorlardı. "İyi adam." Kendini posta hizmetine adanmış adam. Yerel bir marketin reklam broşürleri yüzünden gırtlığı kesilmişti -özel indirim: üç doların üzerindeki her alışveriş için bir kutu çamaşır tozu bedava.

17

Üç yıl sonra "kadrolu" oldum. Bu, ücretli tatil (yedekler tatil için ücret almıyorlardı) ve haftada iki gün izinle kırk saat çalışmak demektir. Taş beni beş farklı güzergâha yedek taşıyıcı olarak atamak zorunda kaldı. Bütün yapmam gereken bundan ibaretti -beş güzergâh. Zamanla her güzergâhın tuzaklarını ve kestirmelerini öğrenecektim. Her gün biraz daha kolaylaşacaktı işim. O rahat tavrı geliştirmeye başlayabilirdim.

Bir şekilde, mutlu değildim. Hayatını zorlaştırmayı seven biri değilimdir, işim hâlâ yeterince zordu, ama bir şekilde çaylaklık günlerimin görkemini özlüyordum -başına neler geleceğini bilmeme duygusunu.

Kadrolulardan birkaçı gelip elimi sıktı.

"Tebrikler," dediler.

"Eyvallah," dedim.

Ne için tebrikler? Bir şey yapmamıştım ki. Kulübün bir üyesiydim artık. Çocuklardan biri. Yıllarca orada çalışacak, sonunda kendi güzergâhıma kavuşacaktım. Mektuplarını dağıttığım insanlardan Noel hediyeleri alacaktım. Hastalandığımda zavallı çaylak orospu çocuğunun tekine, "Her zamanki postacı nerde? Sen geç kaldın, o hiç geç kalmaz," diyeceklerdi.

Evet, kadrolu memurdum artık. Soma taşıyıcıların tezgahının üzerine kep ya da malzeme bırakılmayacağına dair bir bildiri yayınladılar. Çocukların çoğu keplerini tezgahın üzerine bırakırlardı. Kimseye bir zararı yoktu, hem dolapların bulunduğu odaya gitmeye gerek kalmazdı. Üç yıl kepimi tezgahın üzerine bıraktıktan sonra onu artık oraya koymamam emrediliyordu.

İşe hâlâ akşamdan kalma geliyordum, kep mep düşünecek halim olmuyordu. Bildirinin yayımlandığının ertesi günü de kepim tezgahın üzerindedir.

Taş tutanakla geldi koşarak. Tezgahın üzerine malzeme koymamanın talimatnemeye aykırı olduğunu yazmıştı. Tutanağı cebime koyup tasnif işlemine devam ettim. Taş koltuğunda dönüp ben seyretti. Bütün taşıyıcılar keplerini dolaplarına koymuşlardı. Ben ve bir kişi daha hariç -bir Marty. Taş, Marty'nin yanına gidip, "Marty, bildiriye okudun. Bundan böyle kepini tezgahın üzerine koymayacaksın," dedi.

"Özür dilerim, efendim. Alışkanlık. Özür dilerim." Marty kepini tezgahın üzerinden alıp dolabına koymak üzere yukarı çıktı.

Ertesi sabah yine unuttum. Taş tutanakla geldi.

Tezgahın üzerine malzeme bırakmanın kurallara aykırı olduğunu söylüyordu.

Tutanağı cebime koyup mektup tasnif etmeyi sürdürdüm.

Ertesi sabah içeri girdiğimde Taş'ın beni izlediğini görebiliyordum. Dikkatle izliyordu hem de. Kepimi ne yapacağımı merak ediyordu. Bir süre beklettim onu. Sonra kepimi alıp tezgahın üzerine koydum.

Taş, tutanakla geldi yine.

Okumadım. Çöp kutusuna fırlattım, kepimi tezgahın üzerinde bıraktım ve mektup tasnif etmeye başladım.

Taş'ın daktilonun tuşlarına vurduğunu duyabiliyordum. Öfke vardı tuşlara vuruşunda.

Nasıl öğrenmiş daktilo yazmayı acaba? diye geçirdim içimden.

Yine geldi. İkinci tutanağı tutuşturdu elime.

Baktım ona.

"Okumama gerek yok. Ne dediğini biliyorum. İlk tutanağı okumadığımı söylüyor."

İkinci tutanağı da çöpe attım.

Üçüncü tutanağı da yazıp getirdi.

"Bak," dedim, "Bütün bu tutanaklarda ne yazdığını biliyorum. İlki kepimi tezgahın üzerine bıraktığım içindi. İkincisi ilkini okumadığım için. Bu üçüncü de ilkini ve ikinciye okumadığım için." Ona baktım ve tutanağı okumadan çöp kutusuna attım. "Gördüğün gibi bunları çöpe atmak senin yazmandan çok daha kısa sürüyor. Bunu saatlerce sürdürebilir ve sonunda ikimizden biri aptal konumuna düşeriz. Sen bilirsin."

Taş, masasına dönüp koltuğuna oturdu. Daktiloya başvurmadı bu kez.' Oturup bana bakmakla yetindi.

Ertesi gün işe gitmedim. Öğleye kadar uyudum. Telefon da etmedim. Sonra Hükümet Bina'sına gittim. Maksadımı anlattım. Sıksa bir kadının masasına götürdüler beni. Saçları kırışmıştı, ortadan birdenbire bükülen çok ince bir boynu vardı. Başını öne doğru eğmesine neden oluyordu, gözlüklerinin üzerinden baktı bana. "Evet?"

"İstifa etmek istiyorum."

"İstifa mı?"

"Evet, istifa."

"Kadrolu posta dağıtıcısınız, öyle mi?"

"Evet," dedim.

"Tı, tı, tı, tı, tı, tı, tı," dedi, böyle bir ses döküldü kum dudaklarından.

Bana gerekli formları verdi, oturup doldurmaya başladım.

"Kaç yıldır postane için çalışıyorsunuz?"

"Üç buçuk yıl."

"Tı, tı, tı, tı, tı, tı," dedi, "tı, tı, tı,tı."

Formu doldurup verdim. Eve döndüm, Betty ile bir şişe şarap açtık.

İki yıl sonra postanede memur olacağım ve bir taburede kamburum çıkmış olarak memuriyeti on iki yıla yakın bir süre sŸrdŸreceđim aklımın kŸřesinden bile geğmemişti tabii ki.

iki

1

Bu arada hayat sürüyordu. Hipodromda uzunca bir süre kısmetim açıldı. Kendime güvenim artmıştı. Hergün belli bir kârı hedefliyordun, on beş ile kırk dolar arası. Daha fazlasını kovalamıyordun. İlk koşularda atı bulamazsan daha yüksek oynuyordun, atı bulduğunda sana hedeflediğin kârı sağlayacak kadar. Hergün eve muzaffer dönüyor, arabayı park ederken Betty'ye zafer işareti yapıyordum.

Sonra Betty daktilograf olarak iş buldu. Birlikte olduğun kadın iş bulduğunda aradaki farkı hemen görüyordun. Her gece içiyorduk ve sabahları ben kalkmadan o gitmiş oluyordu, akşamdan kalma. Şimdi anlıyordu nasıl olduğunu. Ben on buçuk gibi kalkıyor, bir fincan kahve içip iki yumurta yiyor, köpekle oynuyor, arka tarafta oturan kaportacının genç karısıyla flört ediyor, ön taraftaki striptizciyle muhabbet ediyordum. Saat bir gibi hipodroma gidiyor, kazancımı sağlayıp köpekle otobüs durağına gidiyor ve Betty'nin otobüsünü bekliyordum. İyi bir yaşantıydı.

Sonra bir gece, Betty, aşkım, ilk içkimizi içerken baklayı ağzından çıkardı.

"Hank, tahammül edemiyorum!"
 "Neye tahammül edemiyorsun, yavrucuğum?"
 "Duruma."
 "Hangi duruma, bir tanem?"
 "Ben çalışırken senin yan gelip yatmana. Bütün komşular benim sırtımdan geçindiğini sanıyorlar."
 "İyi de, ben çalışırken *sen* yan gelip yatıyordun!"
 "O farklı. Sen erkeksin, ben kadınım."
 "Bu iş böyle yürüyor demek, bunu bilmiyordum. Siz kancıkların sürekli eşit haklar talep ettiğini sanıyordum."
 "Arka taraftaki tombul hatunla aranızda neler olduğunu biliyorum, memeleri dışarda gelip seninle sohbet ediyormuş..."
 "Memeleri dışarda mı?"
 "Evet, MEMELERİ! O iri, beyaz, inek memeleri!"
 "Hımm... iriler gerçekten de."
 "Bak! Gördün mü!"
 "Canım ne olmuş?"
 "Civarda arkadaşlarım var. Olup bitenleri görüyorlar!"
 "Arkadaş değil onlar. Kötü niyetli dedikoducu karılar sadece."
 "Ya striptizci ayaklarındaki fahişeye ne demeli?"
 "Fahişe mi o?"
 "Kamışı olan her şeyi düzer o kadın."
 "Aklını kaçırmışsın sen."
 "Bütün bu insanların benim sırtımdan geçindiğini düşünmelerini istemiyorum. Bütün komşular..."
 "Komşuların .mına koyayım! Bana ne komşuların ne düşündüğünden? Şimdiye kadar hiç umursamadık onları. Hem, kirayı *ben* ödüyorum. Mutfak alışverişini *ben* yapıyorum! Geçimimizi hipodromdan sağlıyorum ben. Senin paran senin. Ömründe bu kadar rahat olmadın."
 "Hayır, Hank, bitti. Tahammül edemiyorum!"
 Kalkıp yanma gittim.
 "Hadi, güzelim, bu gece biraz canın sıkkın, hepsi bu." Ona sarılmaya çalıştım. Beni itti.
 "Pekala, lanet olsun!" dedim.
 Koltuğuma döndüm, içkimi dipledım, yenisini koydum.
 'Bitti,' dedi, "bir gece daha yatmayacağım seninle."
 'Pekala. Yarığın senin olsun. O kadar da müthiş değil zaten.'
 'Evi istiyor musun, yoksa taşınır mısınız?'
 'Ev senin olsun.'
 'Ya köpek?'

'Köpek de senin olsun."
dedim.

'Özleyecek seni."

'Birinini beni özleyecek olmasına sevindim." Kalktım, dışarı çıkıp arabaya atladım ve önünde kiralık tabelası olan ilk daireyi tuttum. O gece taşındım. Üç kadın ve bir köpekten olmuştum.

2

Çok geçmeden Teksas'lı bir yavru oturuyordu kucağımda. Onunla nasıl tanıştığımızın ayrıntılarına girmeyeceğim. Hatun yirmi üç yaşındaydı, bense otuz altı.

Uzun sarı saçlı, dolgun bir hatundu. O zaman bilmiyordum bok gibi de parası olduğunu. O içmiyordu, ama ben içiyordum. Önceleri çok gülüyorduk. Birlikte hipodroma gidiyorduk. Alımlı kadındı, ne zaman yerime dönsem otuzbirci hergelenin birini ona biraz daha yakınlaşmış bulurdum. Bir düzine kadar olurdu bunlardan. Her seferkide biraz daha sokulurlardı ona. Joyce öylece otururdu. Onlarla baş etmenin iki yolu vardı; Joyce'u alıp başka bir yere oturtmak, ya da herife, "Bak, ahbab, bu sahipli! Çek arabanı!" demek.

Aynı anda çakallarla ve atlarla savaşmak beni aşırıyordu ama. Kaybetmeye başladım. Gerçek bir profesyonel hipodroma yalnız gider. Bunu biliyordum. Ama istisna olduğumu düşünmüştüm. İstisna olmadığımı keşfetmem çok sürmedi. Ben de paramı herkes kadar çabuk kaybedebiliyordum.

Sonra Joyce evlenelim diye tutturdu.

Adam sende, diye geçirdim içimden. Seni pişirmiş zaten.

Ucuz bir düğün için Vegas'a sürdüm, sonra döndük.

Arabayı on dolara sattım ve kendimi Teksas otobüsünde buldum. Kasabasına vardığımızda cebimde yetmiş beş sent vardı. Çok küçük bir kasabaydı, nüfusu iki binin altındaydı yanılmıyorsam.

Kasaba, uzmanlar tarafından düşmanlarımızın atom bombası atma zahmetinde bulunacakları son yer seçilmişti. Nedenini anlayabiliyordum.

Bütün bu zaman zarfında, farkında olmadan, postaneye dönmeye doğru gidiyordum. O lanet yere.

Joyce'un kasabada küçük bir evi vardı; bol bol sevişiyor, yiyor, keyif çatıyorduk. İyi besliyordu beni, güçlendiriyor ve zayıflatıyordu. Doyamıyordu. Karım, Joyce, nemfomandı.

Sırf karımdan uzaklaşmak için kasabada bir başıma yürüyüşlere çıkıyordum; göğsümde, boynumda, omuzlarımda ve beni hayli endişelendiren ve çok acı veren bir başka yerimde diş izleri. Canlı canlı yiyordu beni.

Bitkin bir biçimde kasabada yürüyordum ve herkes bana bakıyordu, çünkü Joyce'u, sekse düşkünlüğünü, babasının ve büyükbabasının herkesten çok parası, toprağı, gölleri, av sahaları olduğunu biliyorlardı. Bana acıyor, aynı zamanda da benden nefret ediyorlardı.

Bir sabah beni yataktan kaldırıp kasabayı gezdirmesi için bir cüce yolladılar; şurası Joyce'un babasına ait, şurası da Joyce'un büyükbabasına ait, şurası...

Öğlene kadar dolandık. Birileri bana gözdağı vermeye çalışıyordu. Sıkılmışım. Arka koltukta oturuyordum ve cüce benim dört ayak üzerine düşmüş uyanığın teki olduğumu düşünüyordu, milyonları vurmıştım. Cebinde yetmiş beş senti olan eski bir posta dağıtıcısı olduğumu, her şeyin bir tesadüf olduğunu bilmiyordu.

Cüce, zavallı, bir tür sinir hastalığından mustarıpti ve arabayı çok hızlı sürüyordu. Arada sırada tepeden tırnağa titriyor, direksiyonun hakimiyetini kaybediyordu. Araba yolun bir yanından ötekine kayıyordu, bir keresinde cüce kendine gelinceye kadar tel örgülere yirmi metre kadar sürünüştü.

"YAVAŞ, LAN! KENDİNE GEL!" diye bağırdım ona arka koltuktan.

Anlaşılmıştı. İşimi bitirmeye çalışıyorlardı. Apaçıktı. Cüce harikulade bir kızla evliydi. Kız on yedi yaşındayken yarığına coca-cola şişesi sokmuş, sonra çıkaramayınca doktora gitmek zorunda kalmıştı. Bütün küçük kasabalarda olduğu gibi şişe hikayesi duyulmuş, kıza cüceden başka talip çıkmamıştı. Kasabanın en güzel .mcığı cüceye kismet olmuştu.

Joyce'un verdiği purolardan bir tane yakıp, "Yeterince gezdik. Beni sağ salim geri götür. Buraya kadar gelmişken bu oyunu kaybetmeye niyetim yok."

Onu memnun etmek için uyanık rolünü oynuyordum.

"Evet, bay Chinaski. Başüstüne, efendim!"

Hayrandı bana. Anasının gözü olduğumu düşünüyordu.

Döndüğümde Joyce, "her şeyi gördün mü?" diye sordu.

"Gördüklerim bana yetti," dedim, beni haklamaya çalıştıklarını kastederek. Joyce'un komploya dahil olup olmadığını bilmiyordum.

Sonra giysilerimi çıkarıp beni yatağa sürükledi. "Bir dakika, güzelim! Bu sabah iki posta gittik ve saat iki bile değil henüz!"

Kıkırdayıp beni yatağa doğru itti.

3

Babası gerçekten nefret ediyordu benden. Parasının peşinde olduğumu sanıyordu. İstemiyordum lanet parasını. O çok değerli lanet kızını bile istemiyordum.

Babasını sadece bir kez, bir sabah saat on sularında yatak odamıza girdiğinde gördüm. Joyce ile yatakta dinleniyorduk. Biraz önce bitirmiştik allahtan.

Yorganın kenarından baktım ona. Sonra kendimi tutamadım. Gülümseyip göz kırptım.

Homurdanarak, söverek çıktı evden.

Ortadan kaldırılmam için elinden geleni ardına koymayacağına şüphe yoktu.

Büyükbaba serinkanlıydı ama. Evine gidip onunla viski içiyor, kovboy plaklarını dinliyorduk. Büyükanne kayıtsızdı. Ne hoşlanıyordu benden, ne de nefret ediyordu. Joyce ile sık sık tartışıyorlardı, bir keresinde onun tarafını tutunca biraz gözüne girdim. Büyükbaba gerçekten serinkanlıydı ama. O da komploya dahildi bence.

Bir kafede yemek yemiştik; garsonlar etrafımızda dört dönmüş, herkes bize bakıp durmuştu. Büyükbaba, büyükanne, Joyce ve ben.

Sonra arabaya binip yola koyulduk.

"Hiç bizon gördün mü?" diye sordu büyükbaba bana.

"Hayır, Wally, görmedim."

"Wally" diye hitap ediyordum ona. Eski viski arkadaşları. Cenciğer.

"Var burda."

"Nesillerinin tükenmek üzere olduğunu sanıyordum."

"Yo, hayır, burda sürüyle var."

"İnanmıyorum."

"Göster ona, Wally Baba," dedi Joyce.

Aptal kancık. "Wally Baba," diyordu ona. Babası değildi.

"Pekala."

Etrafı tel örgüyle çevrili boş bir tarlaya sürdü büyükbaba. Arazi meyilli olduğu için tarlanın öbür ucunu göremiyordun. Birkaç dönümlük bir tarlaydı. Çimden başka bir şey yoktu.

"Bizon filan göremiyorum ben," dedim.

"Rüzgar müsait," dedi Wally. "Tel örgünün üzerinden atla ve biraz yürü. Epey yürümen gerekir onları görmek için."

Yoktu bir şey o tarlada. Kentli uyanıkla dalga geçmekti niyetleri. Tel örgünün üzerinden atlayıp tarlaya girdim.

"Nerde bu bizonlar?" diye seslendim.

"Ordalar. Yürümeye devam et."

Lanet olsun, şu bildik gazlama numarasını çekecekler, diye geçirdim içimden. Aptal çiftçiler. Gözden kaybolmamı bekledikten soma gazlayacak ve kahaahayı basacaklardı. Gazlasınlar. Yürürdüm. Joyce'dan uzak kalıp biraz dinlenme olanağı bulurdum en azından.

Hızla yürümeye başladım, her an gaza basıp kaçmalarım bekleyerek. Arabanın sesini duymadım ama. Bir süre daha yumduktan soma, "HANI, NERDE BİZONLAR!" diye bağırdım.

Yanıt arkamdan geldi. Gümbürtü, ayak sesleri. Üç taneydiler, iri, filmlerdeki gibi, ve koşuyorlardı, HIZLI! Biri diğerlerinden daha öndeydi. Kime doğru koştukları konusunda pek kuşku yoktu.

"Has.ktır!" dedim.

Döndüm ve koşmaya başladım. Çok uzak göründü o tel örgü bana. Olanaksız hatta. Arkama bakacak zaman yoktu. Her saniye önemliydi. Uçuyordum, gözlerim bir delinin gözleri. Ömrümde bu kadar hızlı koşmamıştım! Yine de arayı kapıyorlardı! Koşarken ayağımın altındaki toprak onların adımlarıyla sarsılıyordu. Salyalarının aktığını, soluk alışlarını duyabiliyordum. Son gücümle tel örgünün üzerinden atladım. Tırmanmadım. Uçtum üzerinden. O lanet bizonlardan biri tel örgünün üzerinden başını uzatıp bana bakarken sırtüstü bir hendeğin içine düştüm.

Katılıyorlardı gülmekten arabanın içinde. Hayatlarında gördükleri en gülünç manzaraymışçasına. En çok Joyce gülüyordu içlerinde.

Aptal yaratık bir daire çizdi, sonra uzaklaştı. Hendekten çıkıp arabaya bindim.

"Bizonları gördüm," dedim, "şimdi gidip bir şeyler içelim."

Yol boyunca öldüler gülmekten. Arada sırada duruyor, sonra biri yine gülmeye başlıyor, diğerleri de ona katılıyorlardı. Wally bir kez arabayı durdurmak zorunda

kaldı. Kapıyı açtı, yere yuvarlandı ve deli gibi güldü. Joyce ile birlikte babaanne de epey güldü kendi payına.

Daha soma hikaye kasabada duyuldu, yürüyüşümün havası biraz indi açıkçası. Saçım uzamıştı. Joyce'a söyledim.

"Berbere git," dedi.

"Gidemem," dedim. "Bizonlar yüzünden."

"Berberdeki adamlardan mı çekiniyorsun?"

"Bizonlar," dedim. Joyce kesti saçımı.

Berbat etti.

4

Soma Joyce kente dönelim diye tutturdu. Bütün sorunlarına rağmen, o küçük kasaba, saçımı berberde kestiremesem de, kent yaşantısına beş çekerdi. Sessizdi. Kendi evimiz vardı. Joyce iyi besliyordu beni. Bol et. Kalın, nefis biftekler. O kancık için şu kadarını söyleyebilirim; yemek pişirmeyi biliyordu. Hayatımda tanıdığım bütün kadınlardan daha iyi yemek pişiriyordu. İnsanın sinirlerini ve ruhunu yatıştırır yemek. Cesaret mideden gelir -gerisi umutsuzluktur.

Ama hayır, gitmek istiyordu. Babaanne onu sürekli haşlıyor, kafasını ütölüyordu. Bana gelince, hoşnuttum kötü adamı oynamaktan. Amcasının oğluyla tanıştım, kasabanın dayısı. Bana dayılanmadı ama. Görülmüş şey değildi. Kot pantolon gününde herkesin kot pantolon giymesi gerekiyordu, giymeyenleri göle atıyorlardı. Ben takım elbisemi giyip kravatımı bağladım ve yavaş adımlarla yürümeye başladım, Yumurcak Billy gibi; bütün gözler üzerimdeydi, kasabanın bir ucundan ötekine kadar yürüdüm, vitrinlere baktım, durup puro satın aldım. Kibrit çöpü gibi ikiye bölmüştüm kasabayı.

Daha sonra doktorla tanıştım sokakta. Hoşlandım adamdan. Kafası sürekli iyiydi, hapçıydı. Benim aram iyi değildi haplarla, ama kendimden birkaç günlüğüne gizlenmek istersem ondan her istediğimi alabileceğimi biliyordum.

"Kasabadan ayrılıyoruz," dedim ona.

"Kal," dedi, "iyi bir hayat bu. Ava çık, balık tut. Hava temiz. Stres yok. Kasaba senin."

"Biliyorum, doktor, ama pantolonu karım giyiyor."

5

Büyükbaba bize dolgun bir çek yazdı, kente döndük. Tepede küçük bir ev kiraladık, sonra Joyce'un ahlak damarı tuttu.

"İkimiz de iş bulmalıyız," dedi Joyce, "iş bulup onlara paralarının peşinde olmadığımızı kanıtlamalıyız. Kendimize yetebileceğimizi kanıtlamalıyız."

"Yavrucuğum, yuva zihniyeti bu. Her salak gidip bir iş dilenebilir; bilgece olan çalışmadan yaşamaktır. Biz burda buna 'uyanıklık' deriz. Ben iyi bir 'uyanık' olmak isterim."

Kabul etmedi.

Sonra arabası olmayan birinin iş bulamayacağını anlattım ona. Joyce telefona sarıldı, büyükbaba ertesi gün parayı yolladı. Yeni bir Plymouth'un direksiyonunda buldum kendimi. Üzerimde yeni bir takım elbise, ayağımda kırk dolarlık ayakkabıyla sokaklara gönderdi beni. Adam sende, dedim kendi kendime, bulurum bir iş. Sevkiyat memuru, buydu bildiğim. Elinden bir iş gelmediği zaman sevkiyat memurluğu yapardın -sevkiyat memurluğu ya da depoculuk. İki iş ilanı ilgimi çekti. İkisine de gittim, ikisi de beni işe aldı. İlk yer iş kokuyordu, ikinciye seçtim.

Elimde koli bantı sanat atölyesinde işe başladım. Kolaydı. Günde bir-iki saat ancak çalışıyordum. Radyo dinliyordum daha çok. Kontrplaktan küçük bir büro inşa ettim kendime, küçük bir masa koydum içine. Telefonu yerleştirdim, oturup Yarış Bülteni'ni okumaya başladım. Bazen sıkılıp arka sokaktaki kafeye gidiyor, kahve içip turta yerken garson kızla flört ediyordum.

Kamyon şoförleri girerdi dükkana:

"Chinaski nerde?"

"Arka sokaktaki kafede."

Kafeye gelip bir kahve içerler, sonra hep birlikte gidip işi kotarırdık. Kamyondan bir iki koli indirir ya da yüklerdik. Konşimentoyu hazırlardım.

Kovmuyorlardı beni. Satış elemanları bile hoşlanıyorlardı benden. Patronu arka kapıdan soyuyorlardı ve ben sesimi çıkarmıyordum. Bu da onların küçük oyunuydu. Beni ilgilendirmiyordu. Küçük hırsızlıklar bana göre değildi. Dünyayı istiyordum ben, aşağısı kesmiyordu beni.

6

Ölüm vardı tepedeki o evde. Tel kapıyı açıp arka bahçeye çıktığım ilk gün anlamıştım bunu. Korkunç bir vızıltı kapladı ortalığı: 10.000 sinek havalandı birden. Bütün arka bahçelerde vardı bu sineklerden -uzun çimlere yuvalanıyorlardı, bayılıyorlardı o çime.

Aman tamım, diye geçirdim içimden, tek bir örümcek bile yok ortalıkta.

Ben orada dururken 10.000 sinek gökten yere indi; çimlere, tel örgünün üstüne, saçıma, kollarıma, her yere. Daha cesur olanlar beni ısırды.

Küfrettim, sokağa fırladığım gibi ömrünüzde görebileceğiniz en büyük sinek spreyini satın aldım.

Saatlerce savaştım onlarla; ne öfke, sinekler ve ben, ve saatler sonra, zehri solumaktan öksürerek etrafa bakındığımda sinek sayısında düşüş olmadığını gördüm. Öldürdüğüm her sinek için çimlere inip iki tane doğurmuş olmalıydılar. Pes ettim.

Yatak odasında, yatağı çevreleyen duvarlarda raflar vardı. Yan yana sardunya saksıları dizilmişti o raflara. Joyce ile ilk kez yatağa girip iş tuttuğumda rafların sarsılmaya başladığını fark ettim.

Sonra küt.

"Ah, ah!" dedim.

"Ne oldu?" diye sordu Joyce. "Durma! Durma!"

"Yavrucuğum, bir sardunya saksısı kırımın üstüne düştü."

"Durma! Devam et!"

"Pekala, pekala!"

Ritm tutturmuş kaptırmak üzereydim ki...

"Ah, allan kahretsin!"

"Ne var yine? Ne var?"

"Bir saksı daha, sırtıma indi, oradan da kırıma yuvarlanıp yere düştü."

"Allah belalarını versin o saksıların! Devam et! Devam et!"

"Pekala, pekala..."

Sevişme boyunca yedim o saksıları bir taraflarıma. Hava bombardımanı altında düzüşmeye çalışmaktan farksızdı. Sonunda boşaldım.

Daha sonra, "Bak, güzelim," dedim ona, "şu saksı sorununu halletmemiz gerekecek."

"Hayır, elleme onları, kalsınlar!"
 "Neden, yavrucuğum, neden?"
 "Renk katıyorlar."
 "Renk mi katıyorlar?"
 "Evet."
 Kıkırdamakla yetindi. Saksılar kaldı o raflarda ama.
 Genellikle.

7

Sonra eve mutsuz dönmeye başladım.
 "Neyin var, Hank?"
 Her gece sarhoş olmaktan başka çarem yoktu. "İdareci, Fred.
 Sürekli aynı şarkıyı öttürüyor ıslıkla. Mesai ile başlıyor,
 bittiğinde o hâlâ devam ediyor. Haftalardır sürüyor!"
 "Şarkının adı ne?"
 "*Seksen Günde Devri Alem*. Hiç sevemedim o şarkıyı
 zaten."
 "Başka bir iş bul öyleyse."
 "Bulacağım."
 "Ama başka bir iş buluncaya kadar çalışmaya devam et.
 Onlara kanıtlamalıyız..."
 "Tamam! Tamam!"

8

Bir akşamüstü eski bir ayyaşla karşılaştım sokakta. Betty
 ile barları dolandığımız günlerden tanıyordum onu.
 Postanede memur olarak çalıştığını, işin son derece basit
 olduğunu söyledi bana.

Yüzyılın en büyük yalanlarından biriydi. O günden beri
 arıyorum o deysu, ama korkarım ki birileri onu benden önce
 eline geçirdi.

İşte, bir kez daha memuriyet sınavındaydım. Yalnız bu
 kez sınav kağıdında "dağıtıcı" yerine "memur" yazıyordu.

Yemin törenine katılmamı isteyen mektup elime
 geçtiğinde Freddy *Seksen Günde Devri Alem*'i ıslıklamayı
 bırakmıştı, ama "Sam Amca"nın o rahat işinde çalışmaya
 başlamak için sabırsızlanıyordum.

"Halletmem gereken küçük bir işim var," dedim Freddy'ye,
"öğle tatilim bir buçuk saat sürebilir."

"Tamam, Hank."

O öğle yemeğinin ne kadar uzayacağını hayatta tahmin edemezdim.

9

Kalabalık bir gruptuk, yüz elli-iki yüz kişi. Usandırıcı bir form doldurma faslı. Sonra hep birlikte ayağa kalkıp yüzümüzü bayrağa döndük. Bize yemin ettiren adam daha önce bana yemin ettiren adamdı.

Yeminden sonra şöyle dedi bize:

"Pekala, rahat bir işiniz var artık. Başınızı belaya sokmazsanız ömür boyu güvenceniz var."

Güvence mi? Ancak kodeste olur güvence. Üç öğün yemek, kira yok, elektrik faturası yok, su faturası yok, vergi yok, nafaka yok. Taşıt pulu yok. Trafik cezası yok. Alkollü araba kullanmaktan enselenme korkusu yok. Hipodromda cebindeki bütün parayı kaybetme korkusu yok. Sağlık hizmeti ücretsiz. İlgi alanları ortak insanlar arasında dayanışma. Kilise. Kıç deliği. Cenaze ücretsiz.

On iki yıl sonra, o yüz elli-iki yüz kişiden sadece iki kişi kalacaktık. Bazıları nasıl taksit şoförlüğü, pezevenklik, torbacılık filan yapamazlarsa, bazıları da posta dağıtıcılığı yapamazlar. Onları suçlamıyorum. Yıllar geçtikçe o yüz elli-iki yüz kişilik gruplardan sadece üç-dört kişi kalışına tanık oldum -emekliliği gelenlerin yerini doldurmaya yetecek kadar.

10

Rehberimiz bütün binayı gezdirdi bize. O kadar kalabalıktık ki küçük gruplara böldü bizi. Asansörü sırayla kullandık. Personel kafeteryasını, bodrumu ve benzeri bütün can sıkıcı yerleri gezdik.

Ey büyük allahım, diye geçirdim içimden, daha ne kadar sürecek bu işkence? Öğle tatilim biteli iki saat oldu.

Sonra zaman kartlarımızı tutuşturdu elimize rehberimiz. Saatleri gösterdi bize.

"Kartlarınızı böyle zımbalıyorsunuz."

Nasıl zımbalayacağımızı gösterdi. Şimdi de siz zımbalayın," dedi sonra.
On iki buçuk saat sonra çıkabildik o binadan. Ne yemin töreni!

11

Dokuz-on saat sonra insanların uykusu geliyordu; kafaları tezgaha düşüyor, kendilerini son anda toparlıyorlardı. Posta kodu belirtilmiş mektupları tasnif ediyorduk. Zarfın üzerindeki kod numarası 28 ise mektubu 28 numaralı aralığa atıyorduk. Basitti.

İri yarı bir zenci ayağa fırlayıp kollarını sallamaya başladı uyanık kalabilmek için. Bir ara dengesini kaybetti, yere kapaklanacak gibi oldu.

"Lanet olsun! Tahammül edemiyorum!" dedi.

Oysa azman gibiydi. Aynı kasları tekrar tekrar kullanmak yoruyordu insanı. Her yanım ağrıyordu. Koridorun sonunda bir denetçi duruyordu, bir başka Taş, ve o ifade vardı yüzünde -aynanın karşısına geçip çalışıyor olmalıydılar o ifadeyi- bok çuvalına bakar gibi bakıyorlardı insana. Halbuki onlar da aynı kapıdan girmişlerdi. Bir zamanlar onlar da memur ya da dağıtıcı olarak çalışmışlardı. Anlayamıyordum. Elle seçilmiş aynasızlardan farkları yoktu.

Bir ayağını sürekli yerde tutmak zorundaydın. Dinlenme taburesinin üzerinde. Dinlenme taburesi dedikleri bir ayaklığın üzerine yerleştirilmiş yastıktan ibaretti. Konuşmak yasaktı. Sekiz saatte on dakikalık iki mola hakkın vardı. Molaya çıkış ve dönüş saatini kaydediyorlardı. On iki ya da on üç dakika kalmışsanız uyarılıyordunuz.

Ama parası sanat atölyesinde verdiklerinden fazlaydı. Zamanla alışırım, diye geçirdim içimden. Hiçbir zaman alışamadım ama.

12

Sonra denetçi yeni bir koridora nakletti bizi. On saattir oradaydık.

"Başlamadan önce," dedi denetçi, "size bir şey söylemek istiyorum. Bu türden bir posta tepsisi 23 dakika içinde tasnif edilmeli. Üretim programı böyle. Şimdi, eğlence olsun diye, deneyelim! Evet, bir, iki, üç... BAŞLA!"

Ne s.kim iş bu? diye geçirdim içimden. Yorgunum.

Her tepsi bir metre uzunluğundaydı. Ama her tepside farklı miktarlarda mektup vardı. Bazılarında, mektup ebatına bağlı olarak, diğerlerinden iki-üç kat fazla mektup vardı.

Kollar uçmaya başladı. Başarısızlık korkusu.

Ben ağırdan aldım.

"İlk tepsiyi bitirdiğinizde başka bir tane kapın!"

Gerçekten yırtıyorlardı kıçlarını. Birden biri ayağa fırlayıp yeni bir tepsi alıyordu.

Denetçi arkama gelip durdu. "İşte," dedi beni göstererek, "bu adam üretim programını aksatmıyor. İkinci tepsiyi yarılamiş bile!"

İlk tepsimdeydim. Benimle dalga geçip geçmediğinden emin olamadım, ama herkesten bu kadar önde olduğuma göre biraz daha ağırdan alabilirdim.

13

Saat sabahın üç buçuğunu gösterdiğinde on iki saatim dolmuştu. O zamanlar yedeklere mesai ücreti ödemiıyorlardı. İşe "geçici memur" sıfatıyla başlıyordun.

Sabah sekizde atölyede olabilmek için çalar saati kurdum.

"Ne oldu, Hank? Trafik kazası geçirdiğini düşündük. Dönüşünü bekleyip durduk."

"İstifa ediyorum."

"İstifa mı ediyorsun?"

"Evet, yükselmeye çalışmak suç değildir bu ülkede umarım?" Büroya gidip çekimi aldım. Postaneye dönmüştüm yine.

14

Bu arada, hâlâ Joyce ve sardunyalari vardı; sürdürebilirim iki milyon dolar bir de. Joyce, sardunyalari ve sinekler. On iki saatlik gece vardiyası yapıyordum ve o gündüzleri beni tahrik edip sevişmeye zorluyordu. Uykumda birden uyanıp bir elin kamışımı okşadığını fark ediyordum. O zaman da yapmaktan başka çarem kalmıyordu. Zavallı kız, sapıtmişti.

Sonra bir sabah işten eve geldim, Joyce, "Hank, kızma," dedi.

Kızamayacak kadar yorgundum.

"Nedir, bir tanem?"

"Bir köpek aldım bize. Minik, yavru henüz."

"Pekala. İyi yapmışsın. Köpeklere karşı değilim ben.

Nerde?"

"Mutfakta. 'Picasso' koydum adını."

Mutfığa girip köpeğe baktım. Göremiyordu. Tüyleri gözlerini örtmüştü. Yürüyüşünü seyrettim. Sonra kaldırıp gözlerine baktım. Zavallı Picasso!

"Güzelim, ne yaptığının farkında mısın?"

"Sevmedin mi?"

"Sevmediğimi söylemedim. Ama normal değil. Zeka seviyesi 12 filandır. Gidip ebleh bir köpek aldın bize."

"Nerden anladın?"

"Belli."

Tam o esnada işemeye başladı Picasso. Çiş doluydu. Uzun sarı geniş dereler şeklinde akıyordu çışı mutfak döşemesinde. Sonra Picasso bitirdi, koştı ve çişine baktı.

Kucağıma aldım.

"Sil yerleri."

Bir de Picasso eklenmişti sorunlarımıza.

On iki saatlik vardiyadan soma Joyce sardunyelerinin altında kamışımı sıvazlarken uyanır ve "Picasso nerde?" diye sorardım. "Picasso'nun canı cehenneme!" derdi. Kalkardım yataktan, çıplak, alet dikilmiş. "Bak, yine bahçede bırakmışsın onu! Gündüzleri onu bahçede bırakma demedim mi sana?"

Sonra arka bahçeye çıkardım, çıplak, giyinme zahmetine katlanamayacak kadar yorgun. Hayli korunaklıydı. Ve orada olurdu Picasso, beş yüz sineğin saldırısına uğramış, baştan aşağı sinek kaplı. Aleti sallaya sallaya (inmiş olurdu artık) yanına koşar, bir yandan da sineklere küfürü basardım. Gözlerinde, tüyelerinin altında, kulaklarında, çükünde, ağzında... her yerindeydi o sinekler. Ve o orada öylece durup gülümserdi bana. Sinekler onu yerken gülerdi bana. Hepimizden daha çok şey biliyordu belki de. Onu kucağıma alıp içeri taşırdım.

"Minik köpek gülümsedi

oynanan oyundan pek memnun;

Ve kaşıkla kaçtı tencere."

"Allah kahretsin, Joyce! Yüzlerce kere söyledim sana!" "Ona tuvalet terbiyesi veren *sensin*. Sıçmak için dışarı çıkması gerekiyor!"

"Evet, ama işi bittiği zaman içeri al! O kendiliğinden gelecek kadar akıllı değil. Sıçmığını da temizle. Bir sinek cenneti yaratıyorsun orda."

Sonra uykuya dalar dalmaz başlardı Joyce kamışımı sıvazlamaya. Çok uzak görünüyordu o iki milyon dolar.

15

Yemeğin hazırlanmasını beklerken koltukta uyukluyordum.

Bir bardak su almak için kalkıp mutfığa girdiğimde Picasso'nun Joyce'un yanına gidip bileğini yaladığını gördüm. Yalın ayaktım, mutfığa girdiğimi duymadı Joyce. Topukluları vardı ayağında. Picasso'ya baktı, taşra nefreti kaplamıştı yüzünü, akkor. Ayakkabısının burnuyla bir tekme çaktı köpeğin yan tarafına. Zavallı şey firdöndü yerinde, ciyaklıyarak, sidik damlıyordu idrar torbasından. İçeri girip bir bardak aldım. Bardağı elimde tuttum ve içine su koyamadan lavabonun sol yanındaki dolaba fırlattım. Cam kırığı saçıldı her tarafa. Joyce yüzünü örtmeye zaman bulmuştu. Ben örtme zahmetine girmedim bile. Köpeği alıp dışarı çıktım. Koltuğa oturdum ve okşadım küçük şapşalı. Yüzünü kaldırıp baktı bana; dilini çıkardı, bileğimi yalamaya başladı. Kuyruğu çuvalda ölmekte olan bir balık gibi sallanıp çırpıyordu.

Joyce'u elinde kesekağıdıyla dizlerinin üzerinde gördüm, cam kırıklarını topluyordu. Hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Onu sarsan, parçalayan, titreten hıçkırıklarını gizlemek için bana sırtını döndü, nasıl sarsıldığını görüyordum ama.

Picasso'yu yere bırakıp mutfığa girdim.

"Canım, bir tanem, yapma!"

Arkadan sarıldım, eli ayağı tutmuyordu.

"Canım, üzgünüm... üzgünüm!"

Kendime doğru çekip kaldırdım, elim karnında. Usulca karnını okşadım, şefkatle, kasılmaları dindirmeye çalışarak.

"Sakinleş biraz, hayatım, sakinleş..."

Sakinleşti biraz. Saçını geriye atıp kulağının arkasından öptüm. Sıcaktı kulağının arkası. Başını geri çekti. Derin bir nefes aldı, sonra küçük bir inilti döküldü dudaklarından. Kucakladığım gibi yatak odasına götürdüm, o kucağımda koltuğa oturdum. Bakmıyordu bana. Gerdanından ve kulaklarından öptüm. Bir elim omuzlarında, diğeri kalçasında. Soluk alıp verişiyle uyumlu olarak elimi

kalçasında bir aşağı bir yukarı gezdirdim, kötü elektriği almaya çalıştım.

Nihayet, belli belirsiz bir gülümsemeyle baktı bana. Uzanıp çenesinin ucundan ısırdım.

"Kaçık kancık!" dedim.

Güldü, soma öpüştük. Ağlamaya başladı yine.

Geri çekilip, "YAPMA!" dedim.

Yine öpüştük. Soma onu kaldırıp yatak odasına taşıdım, yatağa koydum, hızla ayakkabılarımı, pantolonumu ve şortumu çıkardım, ayakkabılarını çıkarmadan pantolonunu çıkardım ve ayakkabının teki ayağındaiken aylardan beri düzmediğim gibi düzdüm onu. Ne kadar sardunya saksısı varsa indirdik aşağı. Bitirdiğimde onu kollarıma alıp yavaşça salladım, saçlarını okşadım, bir şeyler anlattım. Kedi gibi mırıyordu. Sonunda kalkıp banyoya gitti.

Yatak odasına dönmedi. Mutfığa gidip bulaşıkları yıkamaya başladı, şarkı söylüyordu.

Tanrı aşkına, Steve McQueen bile yapamazdı bundan iyisini.

İki Picasso vardı elimde.

16

Öğle yemeğinden ya da akşam yemeğinden ya da her ne idiye ondan soma -o çılgın on iki saatlik vardiya sonrasında nerede olduğumdan bile emin olamıyordum- şöyle dedim ona: "Bak, yavrucuğum, üzgünüm, ama bu işin beni delirttiğinin farkında değil misin? Vazgeçelim. Rahatımıza bakalım, sevişelim, yürüyüşe çıkalım, sohbet edelim. Hayvanat bahçesine gidelim. Hayvanlara bakalım. Arabamıza atlayıp okyanusa sürelim. Topu topu kırk beş dakika burdan. Bilardo oynayalım. Yarışlara gidelim, müzelere gidelim, boks maçlarına gidelim. Arkadaş edinelim. Gülelim. Bu yaşadığımız hayat herkesin yaşadığı hayat: bizi öldürüyor."

"Hayır, Hank, onlara kanıtlamalıyız, kanıtlamalıyız..."

Küçük taşralı kız konuşuyordu.

Vazgeçtim.

17

Her gece işe gitmeye hazırlanırken Joyce giysilerimi yatağın üzerine koyardı. Hepsi de son derece pahalı şeylerdi. Asla aynı pantolonu, aynı gömleği, aynı ayakkabıyı iki gece üst üste giymiyordum. Bir düzine kadar değişik kıyafetim vardı. Benim için ne hazırlamışsa onu giyiyordum. Aynı anamın yaptığı gibi.

İçimden, pek ilerleme kaydedememişsin, diye geçirir, sonra giyinirdim.

18

Eğitim Kursu diye bir şey başlatmışlardı, her gece yarım saat yırtıyorduk mektup tasnifinden en azından.

Bir İtalyan yarması kürsüye çıkıp bize nutuk çekiyordu.

"... taze ter kokusu harikuladedir, ama bayat ter kokusundan daha berbat bir koku yoktur..."

Aman allahım, doğru mu duyuyorum? diye geçirdim içimden. Resmi bir açıklama bu şüphesiz. Bu ayı bana koltuk altlarımı yıkamamı söylüyor. Bir mühendise ya da orkestra şefine böyle bir şey yapmazlar. Aşağılıyor bizi.

"... bu yüzden her gün banyo yapın. Çalışmanız kadar kılık kıyafetinizle de değerlendirileceksiniz."

O konuşmanın içinde bir yerde "hijyen" sözcüğünü de kullanmak istedi sanırım, onu aşırıyordu ama.

Sonra devam etti ve duvardaki büyük haritayı çekip açtı. Büyüktü gerçekten. Sahnenin yarısını kaplıyordu. Bir spot aydınlatıyordu haritayı. Ve azman İtalyan ucu lastik silgili bir sopa alıp haritayı işaret etti ilkokulda yaptıkları gibi.

"Evet, bütün bu YEŞİL bölgeyi görüyorsunuz? Çok geniş bir alan. Bakın!"

Sopanın ucunu yeşil bölge boyunca ileri geri gezdirdi.

O günlerde Rusya'ya karşı duyulan nefret bugün duyulandan hayli fazlaydı. Çin kaslarını esnetmeye başlamamıştı henüz. Vietnam havai fişeklerin patlatıldığı küçük bir kutlamaydı sadece. Yine de, ben aklımı kaçırıyor olmalıyım, diye geçirdim içimden. Duyduklarım doğru olamaz. Ama kimse tepki göstermedi. İşe ihtiyaçları vardı. Joyce'a göre benim de işe ihtiyacım vardı.

Sonra, "Buraya bakın, burası *Alaska*" diye devam etti adam. "Onlar da şurdalar! Sıçrasalar bizim tarafa geçeceklermiş gibi görünüyor, değil mi?"

"Evet," dedi ön sıradaki beyni yıkanmış salak.

İtalyan haritayı çekip bıraktı. Hızla, savaş öfkesini andıran bir ses çıkararak yukarı doğru kıvrıldı harita.

Sonra İtalyan ayısı sahnenin önüne doğru geldi ve ucu silgili sopasını bize doğrulttu.

"Bütçeyi mümkün olduğunca düşük tutmak zorunda olduğumuzu bilmenizi istiyorum! DAĞITTIĞINIZ HER MEKTUP -HER SANİYE, HER DAKİKA, HER SAAT, HER GÜN, HER HAFTA-MESAİ DIŞINDA TASNİF ETTİĞİNİZ HER MEKTUP RUSLAR'I YENMEMİZE KATKI SAĞLAYACAKTIR! Evet, bugünlük bu kadar. Gitmeden önce her biriniz tasnif ödevinizi alacaksınız."

Tasnif ödevi mi? O da neydi?

Biri gelip bize elindeki kağıtları dağıtmaya başladı.

"Chinaski?" dedi.

"Evet?"

"Dokuzuncu bölge
senin."

"Teşekkür ederim,"
dedim.

Ne dediğimin farkında değildim. Kentin en geniş bölgesiydi dokuzuncu bölge. Kimilerine dar bölgeler düşmüştü. Yirmi üç dakikada tasnif etmek zorunda olduğun tepsilerden farkı yoktu -düzüyorlardı adamı.

Ertesi gün ana binadan eğitim binasına naklettiler grubu. Yaşlı gazeteci çocuk Gus'la iki laf etmek için durdum. Bir zamanlar altmış beş kiloda üç numaralı boksörmüş, ama şampiyonla karşılaşma fırsatını tanımamışlar ona. Sol yumruğu önde dövüşürmüş. Bildiğiniz gibi, kimse solak boksörlerle dövüşmek istemez -boksörünüzü yeni baştan eğitmeniz gerekir. Ne gereği var? Gus beni tezgahın arkasına aldı, şişesinden birkaç yudum fırladık. Sonra gruba yetişmeye çalıştım.

İtalyan kapıda bekliyordu. Geldiğimi gördü. Yarı yolda karşıladı beni.

"Chinaski?"

"Evet?"

"Geciktin."

Bir şey demedim. Birlikte binaya doğru yürüdük.

"Seni rapor etmeyi düşünüyorum aslında," dedi.

"Hayır, *lütfen* efendim! Yapmayın, *lütfen!*" dedim yürürken.

"Pekala," dedi, "bu seferlik göz yumacağım."
 "Sağolun, efendim," dedim, yürümeye devam ettik.
 Bir şey söyleyim mi size? Ter kokuyordu orospu çocuğu.

20

Yarım saatimiz tasnif eğitimine ayrılmıştı. Ezberleyip doğru aralıklara atmamız için bir deste kart tutuşturdular elimize. Sınavdan geçebilmek için yüz adet kartı sekiz dakika içinde yüzde doksan beş doğruluk oranıyla tasnif etmen gerekiyordu. Sınavı geçmen için üç şans tanıyorlardı, üçüncü seferde de başarısız olursan yolluyorlardı seni. Kovuluyordun.

"Bazılarınız bu sınavı geçemeyecek," dedi İtalyan. "Farklı bir iş için yaratılmışsınız demektir. General Motor'un müdürlüğüne yükselirsiniz belki."

Sonra İtalyan başımızdan eksildi, bizi yüreklendiren ufak tefek bir eğitmen geldi.

"Başarabilirsiniz, arkadaşlar, görüldüğü kadar zor değil."

Her gruba farklı bir eğitmen verilmişti, onlar da sonuçlara göre değerlendirmeye tâbi tutuluyorlardı, eğittikleri grupların sınav başarı yüzdesine göre. En düşük yüzdeli eğitmen bizimkiydi. Endişeliydi adam.

"Kendinizi verirsiniz işten bile değildir, arkadaşlar."

Bazılarına ince desteler düşmüştü. En dolgun deste benimkiydi. Yeni ve gösterişli giysilerimle dikildim orada. Ellerim cebimde. "Chinaski, neyin var?" diye sordu eğitmen. "*Senin* bu işi kıvrılabileceğinden eminim."

"Evet, evet. Düşünüyorum sadece."

"Ne düşünüyorsun?"

"Hiç."

Sonra yürüyüp gittim.

Bir hafta sonra yine ellerim cebimde orada dikilirken yedeklerden biri geldi yanıma.

"Efendim, ben sınavı geçmeye hazır olduğumu düşünüyorum." "Emin misin?" diye sordum.

"Alıştırmalarda yüzde doksan yedi, doksan sekiz filan yapıyorum, iki kere de yüzde yüz çektim."

"Sizi eğitmek için çuvalla para harcadığımızı aklından çıkarma. Adın gibi ezberlemelisin bu işi."

"Gerçekten hazır olduğumu hissediyorum!"

"Pekala," dedim elini sıkarak, "başla o zaman evlat, bol şans!"

"Sağolun, efendim!"

Eğitim odasına doğru yürüdü, onların sularında yüzüp yüzmediğini görmek için seni soktukları akvaryuma. Zavallı balık. Küçük kasaba uyanığı olmaktan nerelere düşmüştüm. Eğitim odasına girdim, kartların lastik bandını çıkardım ve ilk kez olarak baktım onlara.

"Has.ktir!" dedim.

İki kişi güldü. Sonra eğitmen, "Yarım saatiniz doldu. Çalışma yerlerinize dönün," dedi.

On iki saatlik vardiyaya dönüş anlamına geliyordu.

Postayı hazır etmek için gerekli personeli sağlayamıyorlardı, bu da mevcut personelin kışını yırtmak demektir. Program tahtasında iki gün aralıksız çalışıp dört gün izinli olacağımız yazıyordu. Güç alıyorduk bundan. Dört gün tatil. Dört günlük tatilimizin başlayacağı günden bir önceki gece hoparlörden bir duyuru:

"DİKKAT, DİKKAT! 409 NUMARALI GRUPTAKİ BÜTÜN YEDEKLER!..."

Ben de 409 numaralı gruptaydım.

"... DÖRT GÜNLÜK TATİLİNİZ İPTAL EDİLMİŞTİR. BU DÖRT GÜN BOYUNCA İŞE GELMENİZ GEREKMEKTEDİR!"

Joyce ilçe teşkilatında bir iş buldu, hem de ilçe emniyet teşkilatında. Bir polisle yaşıyordum! Gündüzleri çalışıyordu en azından, bu da beni okşayıp duran ellerinden uzak olacağım demektir; ama Joyce iki muhabbet kuşu almıştı ve lanet şeyler konuşmuyorlardı, bütün gün anlamsız sesler çıkarıp duruyorlardı.

Kahvaltıda ve akşam yemeklerinde görüşüyorduk Joyce ile -hareketlenmişti hayatımız- ben çok memnundum. Arada sırada bana tecavüz etme fırsatı bulmasına rağmen eskisine beş çekerdi, o lanet muhabbet kuşlarını saymazsak.

"Bak, güzelim..."

"Ne var yine?"

"Pekala. Sardunyalara ve sineklere ve Picasso'ya alıştım, ama her gece on iki saat çalıştığımı ve boş zamanlarımda tasnif sınavına hazırlandığımı hesaba katmalısın, kalan enerjimde sen sarkıntılık ediyorsun..."

"Sarkıntılık etmek mi?"

"Tamam. Doğru dillendirmemiş olabilirim. Afedersin."

"Ne demek 'sarkıntılık etmek'?"

"Unut gitsin, özür diledim! Bak, şu muhabbet kuşları."

"Şimdi de muhabbet kuşlarına taktın demek! Onlar da mı sana sarkıntılık ediyorlar?"

"Evet, ediyorlar."

"Kim üstte?"

"Bana bak, dalga geçme benimle. Edepsizliğin alemi yok. Sana bir şey anlatmaya çalışıyorum."

"Şimdi de ahlak dersi mi vereceksin bana?"

"Tamam! Para sende! Konuşmama izin verecek misin? Cevap ver, verecek misin?"

"Pekala, küçük bebek: evet."

"Tamam. Küçük bebek şöyle diyor: 'Anne! Anne! Şu lanet olası muhabbet kuşları beni çıldırtıyorlar!' "

"Pekala, muhabbet kuşlarının seni neden çıldırttığını söyle anneye."

"Şöyle, anneciğim. Bütün gün dırdır edip duruyorlar, aralıksız, bir şeyler söylemelerini bekliyorum ama söylemiyorlar ve ben o salak kuşları dinlemekten uyuyamıyorum!"

"Pekala, küçük bebek. Seni uyutmuyorlarsa onları dışarı çıkar."

"Dışarı mı çıkarayım, anneciğim?"

"Evet, dışarı çıkar."

"Pekala, anneciğim."

Bana bir öpücük verdi ve kırıtarak merdivenden inip emniyet teşkilatındaki işine gitti.

Yatağa girip uyumaya çalıştım. Nasıl da gevezelik ediyorlardı! Ağrımayan kas yoktu vücudumda. Bu yana da yatsam, o yana da yatsam, sırtüstü de yatsam, acı çekiyordum. En iyisi karın üstü yatmaktı, ama o da bir süre sonra sıkıcı oluyordu. Bir pozisyondan diğerine geçmek birkaç dakikamı alıyordu.

Yatakta dönüp duruyor, küfrediyor, bağırıyor, zaman zaman da halime gülüyordum. Hiç susmuyorlardı allanın cezaları. Delirtiyorlardı beni. O küçük kafeslerinde ne biliyorlardı acı hakkında? Ötüp duruyorlardı yumurta kafalılar! Tüy yığını; topluiğne başı kadar beyinleri vardı. Yataktan kalkmayı başarıp mutfağa gittim, bir bardağa su doldurdum, kafesin yanına gidip suyu üstlerine fırlattım.

"Orospu çocukarı!" diye sövdüm.

Bön bön baktılar bana ıslak tüylerinin altından. Sesleri kesilmişti! Ne varsa şu eski su tedavisinde vardı. Psikiyatlardan bir sayfa ödünç almıştım.

Soma sarı göğüslü yeşil kuş kendi göğsünü gagaladı ve başını kaldırıp yeşil göğüslü kırmızı kuşla konuşmaya başladı. Çok geçmeden gevezeliğe başlamışlardı yine.

Yatağın kenarına oturup onları dinledim. Picasso yanıma gelip bileğimi ısırdı.

Daha fazla tahammül edemezdim. Kafesi bahçeye çıkardım. Picasso peşimden geldi. On bin sinek havalandı. Kafesi yere koydum, kapısını açtım ve basamaklara oturdum.

Salak salak baktılar açık kapıya kuşlar. Anlayamıyorlardı ve anlıyorlardı. Minik beyinlerini çalıştırmaya çabaladıklarını görebiliyordum. Yemleri ve suları kafesteydi, neydi bütün bu açıklık birden bire?

Sarı göğüslü yeşil kuş uçtu önce. Tüneğinden aşağı sıçrayıp açık kapının önünde durdu bir süre. Sineklere baktı. Karar vermeye çalışarak on beş saniye kadar durdu orada. Sonra bir şey tık etti minik beyninde. Uçmadı. Ok gibi göğe yükseldi. Yukarı, yukarı, yukarı. Dosdoğru! Ok gibi! Picasso ile oturup onu seyrettik. Gitmişti lanet şey.

Yeşil göğüslü kırmızı kuşa gelmişti sıra.

O daha kararsızdı. Kafesin dibinde sinirli sinirli dolandı bir süre. Hayati bir karardı. İnsanlar, kuşlar, her şey bu kararları vermek zorundaydı. Oyun zordu.

Dolanıp durdu karar vermeye çalışırken kırmızı kuş. Sarı güneş. Vızıldayan sinekler. Adam ve köpek seyrediyor. Bütün o gökyüzü, bütün o gökyüzü.

Dayanılır gibi değildi. Kapının önüne geldi kırmızı.

Üç saniye.

VİN!

Gitmişti

Boş kafesi aldım ve Picasso'yla içeri girdik.

Haftalardan beri ilk kez iyi bir uyku çektim. Çalar saati kurmayı bile unuttum. Broadway'de beyaz bir at sürüyordum, New York'da. Yeni belediye başkanı seçilmiştim. Önümdeki kalkmıştı, soma biri çamur fırlattı üstüme... ve Joyce beni sarstı.

"Kuşlara ne oldu?"

"S.kmişim kuşları! New York Belediye Başkanı seçildim!"

"Kuşları soruyorum sana! Kafes boş!"

"Kuşlar mı? Hangi kuşlar?"

"Uyan artık, allanın cezası!"

"Dairede yordular mı seni? Canın sıkkın gibi?"

"Kuşlar NERDE?"

"Beni uyutmazlarsa dışarı çıkarmamı söylemiştin."

"Bahçeye ya da balkona çıkar demek istemiştin, salak!"

"Salak mı?"

"Evet, salak! Kuşları kafesten çıkardığını mı söylüyorsun bana? O kuşları kafesten çıkardın mı gerçekten?"

"Şey, banyoda değiller, dolapta da değiller, bütün söyleyeceğim bu kadar."

"Açlıktan ölecekler orda!"

"Solucan, yemiş filan yerler onlar."

"Yiyemezler, çünkü bilmiyorlar! Ölecekler!"

"Ya öğrenirler ya da ölürler," dedim ve yavaşça arkamı dönüp uykuya daldım yine. Hayal meyal akşam yemeğini pişirdiğini duyabiliyordum; tencere kapaklarını ve kaşıkları yere düşürerek, küfrederek. Picasso benimle yataktaydı allahtan, sivri burunlu ayakkabılarından uzak. Elimi yorgandan çıkardım, elimi yaladı, sonra uyudum

Bir süre için yani. Çok geçmeden okşandığımı hissettim. Başımı kaldırdığımda Joyce'un çılgın bakışlarıyla karşılaştım. Çıplaktı, göğüsleri gözümün önünde sallanıyordu. Saçı burun deliklerimi gıdıkladı. Milyonlarını düşündüm, onu tuttuğum gibi çevirdim ve geriden soktum.

22

Polis değildi aslında, sekreterlik yapıyordu. İşten eve gelip mor kravat iğnesi takan gerçek bir beyefendiden bahsetmeye başladı bana.

"Ah, ne kadar

kibar!"

Her gece aynı şey.

"Ee," dedim bir gece, "senin şu Mor Kravat İğnesi nasıldı bugün?"

"Oo," dedi, "ne oldu biliyor musun?"

"Hayır, yavrucuğum, bu yüzden soruyorum zaten."

"Gerçek bir beyefendi!"

"Tamam. Tamam. Ne oldu?"

"Çok acı çekmiş, anlıyor musun?"

"Elbette."

"Karısı ölmüş, biliyor muydun?"

"Hayır, bilmiyordum."

"Biraz ciddi ol. Sana karısının öldüğünü söylüyorum, hastane ve cenaze masrafları on beş bin dolar tutmuş."

"Anlıyorum. Sonra?"

"Holde yürüyordum. O da karşıdan geliyordu. Karşılaştık. Bana baktı ve Türk aksanıyla, "Ah, ne kadar güzelsin!" dedi. Sonra da ne yaptı biliyor musun?"

"Hayır, güzelim. Çabuk söyle."

"Beni hafifçe alnımdan öptü, çok hafif. Sonra yürüdü gitti."

"Sana onun hakkında bir şey söyleyebilirim güzelim. Çok fazla film seyretmiş."

"Nerden bildin?"

"Nasıl yani?"

"Bir drive-in sineması var. Her gece işten sonra sinemayı işletiyor."

"Şimdi anlaşıldı."

"Ama o kadar kibar ki!" dedi.

"Bak, yavrucuğum, seni kırmak istemiyorum, ama..."

"Ama ne?"

"Sen taşralısın. Ben elliden fazla işe girip çıktım, belki de yüz. Hiçbirinde uzun süre kalmadım. Demek istediğim, Amerika'nın bütün bürolarında oynanır bu oyun. İnsanlar sıkılıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar, bu yüzden de flört ederler. Çoğunlukla iyi vakit geçirmekten öteye geçmez. Bazen bir kenarda birkaç kez düzştükleri de olur. Ama o zaman bile amaç iyi vakit geçirmektir; bowling gibi, televizyon seyretmek gibi, yılbaşı partisi gibi. Bunun bir şey ifade etmediğini anlarsan incinmezsin. Anladın mı ne demek istediğimi?"

"Bay Partisyan'ın samimi olduğunu düşünüyorum ben."

"O mor kravat iğnesi başına kalacak yavrucuğum, sana bunu söylediğimi unutma. O kaypak heriflere dikkat et. Sahtekardır hepsi."

"O sahtekar değil. Bir beyefendi. Gerçek bir beyefendi. Keşke sen de biraz onun gibi olabilseydim "

Pes ettim. Kanepeye oturdum, tasnif kağıdımı aldım ve Babcock Bulvarı'nı ezberlemeye çalıştım. Babcock Bulvarı'nın kırılma noktaları: 14, 39, 51, 62. Canım, ne vardı bunda? Bunu da aklımda tutamaz mıydım?

Sonunda boş bir günüm oldu ve ne yaptım biliyor musunuz? Joyce işten dönmeden önce yataktan kalkıp biraz alışveriş yapmak için süpermarkete gittim, aklımı kaçırmıştım herhalde. Markette yürümeye başladım ve şöyle güzel, kanlı bir biftek ya da bir piliç alacağıma ne yaptım

biliyor musunuz? Hep yek attım ve Uzakdoğu reyonuna gidip sepetime ahtapot, deniz örümceği, salyangoz, yosun filan doldurmaya başladım. Kasiyer bana tuhaf bir bakış attıktan sonra hesabı yapmaya başladı.

Joyce o gece işten döndüğünde her şey masadaydı, hazır. İçine deniz örümceği katılmış yosun salatasıyla tereyağında nar gibi kızarmış tepeleme salyangoz.

Onu mutfağa götürüp masayı gösterdim.

"Bu yemeği senin şerefine pişirdim," dedim. "Aşkımıza ithafen."

"Nedir bu bok?" diye sordu.

"Salyangoz."

"Salyangoz mu?"

"Evet, Uzakdoğulular'ın yüzyıllardır bu tür besinlerle beslendiklerini bilmiyor musun? Onları ve kendimizi onurlandırırım. Tereyağında kızarttım."

Joyce içeri girip masaya oturdu.

Ağzıma salyangoz doldurdum.

"Tanrım, lezziz, bir tane dene, yavrucuğum! BİR TANE!"

Joyce çatalıyla bir salyangoz aldı ve tabağındaki diğer salyangozlara bakarken çatalı ağzına soktu.

Ben o lezziz yosun salatasından doldurdum ağzıma.

"Nefis, değil mi?"

Ağzındaki salyangozu çiğnedi.

"Tereyağında kızarmış!"

Elimle birkaç salyangoz alıp ağzıma fırlattım.

"Yüzyıllar bizden yana, bebeğim. Bundan iyisi can sağlığı!"

Sonunda yuttu ağızındaki lokmayı. Sonra tabağındakileri yakından inceledi.

"Hepsinin minik kıç delikleri var! Korkunç! Korkunç!"

"Kıç deliğinin nesi korkunç, yavrucuğum?" Peçeteyi ağzına götürdü. Kalkıp banyoya koştu. Kusmaya başladı. Bağırdım mutfaktan:

"KIÇ DELİKLERİNİN NESİ VAR, GÜZELİM? SENİN KIÇ DELİĞİN VAR, BENİM KIÇ DELİĞİM VAR! KASABA GİDİP BİFTEK ALIYORSUN, ONUN DA BİR KIÇ DELİĞİ VARDI! KIÇ DELİKLERİNDEN GEÇİLMİYOR DÜNYA! AĞAÇLARIN DA KIÇ DELİKLERİ VARDIR, AMA BİZ BULAMAYIZ, YAPRAK SIÇARLAR! SENİN KIÇ DELİĞİN, BENİM KIÇ DELİĞİM, MİLYARLARCA KIÇ DELİĞİ VAR DÜNYADA! BAŞKANIN KIÇ DELİĞİ VAR, YARGICIN KIÇ DELİĞİ VAR, KATİLİN KIÇ DELİĞİ

VAR... MOR KRAVAT İĞNESİNİN BİLE KIÇ DELİĞİ
VAR!"

"Kes artık! Kes!"

Bir kez daha öğürdü. Taşralı. Saki şişesini açıp bir firt
aldım.

Bir hafta kadar sonra, yedi sularıydı. Bir boş gün daha
yakalamıştım; iki posta gittikten sonra Joyce'un kışına
yaslanmış horul horul uyurken kapının zili çaldı. Yataktan
kalkıp kapıyı açtım.

Ufak tefek, kravatlı bir adam duruyordu kapıda. Elime
bazı kağıtlar tutuşturdu ve hızla uzaklaştı.

Mahkeme celbiydi, boşanma celbi. Milyonlara veda
etmenin zamanı gelmişti. Öfke duymuyordum ama, çünkü
başından beri o milyonların beklentisi içinde olmamıştım.

Joyce'u uyandırdım.

"Ne var?"

"Beni daha uygun bir zamanda uyandırtamaz mıydın?"

Mahkeme celbini gösterdim ona. "Üzgünüm, Hank."

"Sıkma canını. Bana söylemen yeterliydi. Kabul ederdim.
Biraz önce iki kez seviştik, güldük, iyi vakit geçirdik.
Anlamakta güçlük çekiyorum. Ve sen biliyordun. Kadınları
anlayabiliyorsam allah belamı versin."

"Bak, kavga etmiştik, gidip başvurdum. Kızgınlığım
geçinceye kadar beklersem asla yapamam diye düşündüm."

"Pekala, yavrucuğum, dürüst bir kadına hayranlık
duyarım. Mor Kravat İğnesi mi?"

"Mor Kravat İğnesi."

Bir kahkaha attım. Oldukça hüzünlü bir kahkahaydı, itiraf
etmeliyim ki. Çıktı ama.

"Dışardan gazel okumak kolaydır. Ama üzecek seni o
adam. Sana şans diliyorum, bebeğim. Sevdiğim birçok yanın
var, biliyorsun. Sadece paran için değildi."

Yüzünü yastığa gömüp ağlamaya başladı, karınüstü; bütün
vücudu sarsılıyordu. Taşralı bir kızdı işte; şımartılmış, kafası
karışık. Hıçkırma hıçkırma ağlıyordu, numara filan değildi.
Korkunçtu.

Battaniye yere düşmüştü, beyaz sırtına baktım, kürek
kemikleri sırtını delip bir çift kanata dönüşmek ister gibiydi.
Küçük kemikler. Çaresizdi.

Yatağa uzandım, sırtını okşayıp onu yatıştırdım -sonra yine ağlama krizine girdi.

"Oo, Hank, seni seviyorum, seni seviyorum, çok üzgünüm, çok üzgünüm!"

Kahroluyordu gerçekten.

Bir süre soma onu boşayan *benmişim* duygusuna kapıldım.

Sonra geçmiş günlerin anısına bir posta daha gittik.

Ev, köpek, sinekler ve sardunyalara ona kaldı.

Toplanmama yardım bile etti. Pantolonlarımı güzelce katlayıp bavuluma yerleştirdi. Şortlarımı ve traş jiletlerimi. Gitmeye hazırlandığımda ağlamaya başladı yine. Kulak memesini ısırıldı, sağ kulak, sonra eşyalarımı alıp merdivenden indim. Arabaya binip Kiralık tabelası arayışı içinde sürmeye başladım.

Olağandışı bir şey değildi benim için.

üç

Reddetmedim boşanmayı, mahkemeye de gitmedim. Joyce arabayı bana bıraktı. O araba kullanmıyordu. Topu topu üç-dört milyon dolar kaybetmişim. Postane vardı hâla ama.

Betty ile karşılaştım sokakta.

"Seni o kancıkla gördüm bir kez. Sana göre değil o kadın."

"Hiçbiri değil."

Bittiğini söyledim ona. Bir bira içmeye gittik. Betty hızla yaşlanmıştı. Kilo almış, yüzü kırışmış, gerdan sarkmıştı. Hüzün vericiydi. Ben de yaşlanmışım ama.

İşini kaybetmişti. Köpek bir arabanın altında kalıp ölmüştü. Bir kafede garson olarak iş bulmuş, kafeyi işhanı yapmak için yıktıklarında işinden olmuştu. Şimdi kaybedenlerin kaldığı eski bir otelin küçük bir odasında yaşıyordu. Çarşafı değiştiriyor, tuvaletleri temizliyordu. Şaraba vurmuştu kendini. Tekrar birlikte olmayı teklif etti. Bir süre beklemeyi önerdim. Zor bir ilişkiden yeni çıkmışım. Odasına gidip en güzel elbisesini giydi; topuklular, makyaj. Ama insana hüzün veriyordu hali.

Bir şişe viski ile birkaç şişe bira aldık, eski bir binanın dördüncü katındaki daireme gittik. Postaneyi arayıp hasta olduğumu söyledim. Betty'nin karşısına oturdum. Bacak bacak üstüne attı, bacaklarını salladı, birkaç kahkaha attı. Eskisi gibiydi. Neredeyse. Bir şey eksikti.

O zamanlar postaneye telefon edip hasta olduğunu söylediğinde gece kulüplerinde sürmediğinden ya da kumarhanede poker oynamadığından emin olmak için bir hemşire yolları evine. Benim evim postaneye yakın olduğu için beni kolaylıkla denetleyebiliyorlardı. Betty ile iki saat kadar içip sohbet ettikten soma kapı çalındı.

"Bu da ne?"

"Şışış," diye fısıldadım, "sus! Şu topuklu ayakkabıları çıkar, mutfağa git ve ses etme!"

"BİR DAKİKA!" diye bağırdım kapıyı çalana.

Nefesimdeki alkol kokusunu bastırmak için bir sigara yaktım, sonra gidip kapıyı açtım. Bir hemşire. Aynı hemşire. Beni tanıyordu.

"Bu sefer neyin var?" diye sordu.

Küçük bir duman bulutu üfledim.

"Midem kötü."

"Emin misin?"

"Midem."

"Buraya geldiğime ve evde olduğuna dair şu formu imzalar mısın?"

"Elbette."

Kapı aralığından yanlamasına uzattı formu. İmzaladım. İade ettim.

"Yarın işe gelecek misin?"

"Bunu şimdiden bilemem. İyiysem, gelirim. Değilsen, gelmem."

Bana pis bir bakış attıktan sonra gitti. Nefesimdeki viski kokusunu aldığından emindim. Yeterli kanıt mı? Değildi bence, çok fazla ayrıntı vardı, küçük siyah çantasıyla arabasına binerken gülüyordu belki de.

"Tamam," dedim, "ayakkabılarını giy ve dışarı çık."

"Kimdi?"

"Postane hemşiresi."

"Gitti mi?" "Evet."

"Hep yaparlar mı bunu?"

"Şimdiye kadar hiç atlamadılar. Şimdi birer içki içip kutlayalım!"

Mutfağa gidip iki bardağa double viski koydum. Oturma odasına döndüm, Betty'ye içkisini verdim. "Salud!" dedim.

Bardaklarımızı kaldırıp tokuşturduk.

Sonra çalar saat çaldı, sesi çok yüksekti. Betty'nin ayağı havaya sıçradı. Koşup saatin alarımını kapattım.

"Tanrım," dedi, "az kalsın altına edecektim!"

İkimiz de gülmeye başladık. Sonra oturduk. Double viskiyi içtik.

"Belediyede çalışan bir sevgilim vardı," dedi Betty. "Ona da müfettiş gönderirlerdi, erkek. Her seferinde göndermezlerdi ama, beş seferde bir kere belki. Bir gece Harry ile oturmuş içiyorduk -Harry'ydi adı. Birden kapı çalındı. Harry giyinik olarak kanepede oturuyordu. 'Aman allahım!' dedi ve giysileriyle yatağa girip yorganı çenesine kadar çekti. Şişeleri ve bardakları yatağın altına sokup kapıyı açtım. Adamın teki içeri girip koltuğa oturdu. Harry çoraplarıyla ayakkabılarını bile çıkarmamıştı, tamamen yorganın altındaydı ama. Adam, 'Kendini nasıl hissediyorsun, Harry?' diye sordu. Harry de 'Pek iyi hissetmiyorum. Arkadaşım bana bakıyor,' dedi beni kastederek. Ben sarhoş halimle orada oturuyordum. "Neyse, yakında iyileşirsin umarım, Harry," dedi adam ve gitti. Yatağın altındaki şişeleri ve bardakları gördüğüne eminim, Harry'nin ayaklarının o kadar büyük olmadığını da tahmin etmiştir herhalde. Epey gerilmiştik."

"Allah belalarını versin. İnsana yaşama hakkı tanımıyorlar, değil mi? Sürekli çarkın başında istiyorlar."

"Elbette."

Biraz daha içip yatağa girdik; aynı değildi ama, hiçbir zaman olmaz -boşluk vardı aramızda, bir sürü şey geçmişti başımızdan. Banyoya yürüyüşünü seyrettim; kıcının yanakları kırışmış, kat kat olmuştu. Zavallı Betty. Joyce taş gibiydi oysa -dokunmaktan haz duyardım. Betty'ye dokunmak pek haz vermiyordu artık. Hüzün veriyordu. Betty banyodan döndüğünde ne güldük ne de şarkı söyledik, tartışmadık bile. Karanlıkta içki içip sigara tellendirdik, uyuduğumuzda da ayaklarımızı birbirimizin vücuduna dayamadık eskiden yaptığımız gibi. Birbirimize değmeden uyuduk. İkimizden de bir şeyler çalınmıştı.

Joyce'u aradım.
"Nasıl gidiyor Mor Kravat İğnesi'yle?"
"Anlayamıyorum," dedi.
"Boşandığımı söylediğinde tepkisi ne oldu?"
"Personel kafeteryasında karşılıklı oturuyorduk."
"Ne yaptı?"
"Çatalı elinden düştü. Çenesi sarktı. Sonra da 'Ne?' dedi."
"Ciddi olduğunu anladı o anda."
"Anlayamıyorum. O günden beri kaçıyor benden. Koridorda gördüğümde tabanları yağlıyor. Yemek yerken karşıma oturmuyor artık. Ne bileyim... sanki biraz... soğuk gibi."
"Yavrucuğum, başka erkekler var hayatta. Unut o herifi. Yeni birine yelken aç."
"Kolay değil onu unutmak. Asaletini."
"Paran olduğunu biliyor mu?"
"Hayır, söylemedim, bilmiyor."
"Onu o kadar istiyorsan..."
"Hayır, hayır! Öyle değil."
"Pekala. Hoşçakal, Joyce."
"Hoşçakal, Hank."
Çok sonra bir mektup aldım ondan. Teksas'a dönmüştü. Büyükanne çok hastaydı, her an ölebilirdi. Kasaba halkı beni soruyordu. Sevgiler, Joyce.
Mektubu sehpanın üzerine koyarken o cüceyi fena halde hayal kırıklığına uğrattığımı düşündüm. Zavallı titrek şeytan, nasıl da yutmuştu uyanık kentli numaramı. Yüreğim sızladı onun için.

3

Sonra Hükümet Binası'nın personel dairesine çağırıldım. Her zaman yaptıkları gibi kırk beş dakika ya da bir buçuk saat beklettiler beni.
"Bay Chinaski," dedi bir ses.
"Evet," dedim. "İçeri gelin."
Bir masaya kadar refakat etti bana adam. Bir kadın oturuyordu masanın öte tarafında. Biraz şuh, otuz sekiz-otuz dokuz yaşlarında; cinsel arzuları başka şeyler için bir kenara konmuş ya da unutulmuş gibi bir hali vardı ama.
"Oturun, Bay Chinaski," dedi kadın.
Yavrum, diye geçirdim içimden, nasıl düzerim seni.
"Bay Chinaski," dedi, "bu başvuru formunu doğru doldurup doldurmadığınızı merak ediyoruz açıkçası."
"Ne?"
"Sabıka kaydınızdan söz ediyorum."
Formu uzattı bana. Cinsellikten eser yoktu gözlerinde.
Sekiz-on alkollü araba sürme cezası yazmıştım. Üç aşağı beş yukarı. Tarihleri konusunda en ufak bir fikrim yoktu.
"Her şeyi yazdığınızdan emin misiniz?" diye sordu.

Ne istediğini biliyordum, 'evet' dememi istiyordu, o zaman eline düşecektim.

"Bir düşünüyüm... Hımmm. Hımmm."

"Evet?" dedi.

"Hay Allah! Tanrım!"

"Ne oldu?"

"Ya arabada içki içmek, ya da alkollü araba sürmek. İkisinden biri. Dört yıl kadar önce. Tarihini tam olarak hatırlamıyorum."

"Ve bu bir unutkanlık neticesinde mi yazılmadı?"

"Evet, gerçekten. Formu doldururken aklımdaydı, yazmayı unutmuşum."

"Pekala, şimdi yazın."

Yazdım.

"Bay Chinaski, siciliniz berbat. Bu suçları açıklamanızı ve mümkünse memuriyetinizi haklı çıkaracak bir savunma yapmanızı bekliyorum sizden."

"Pekala."

O kadar da istemiyordum işi. Kadına sinir olmuşum ama.

O gece çizgili ve numaralanmış resmi dosya kağıdı ve mavi, son derece resmi görünümlü bir zarf satın aldıktan sonra posta kutusuna girip hasta olduğumu söyledim. Bir büyük viski ile altı bira satın aldım, sonra da daktilonun başına geçip yazmaya başladım. Sözlük dirseğimin hemen yanındaydı. Arada sırada bir sayfa çeviriyor, uzun ve anlaşılmaz bir sözcük seçip sadece onu kullanmak için bir cümle ya da paragraf inşa ediyordum. Kırk iki sayfa yazdım. Şöyle bitirdim: "Bu açıklamanın bir kopyası basın, televizyon ve diğer kitle iletişim araçlarına dağıtılmak üzere saklıdır."

Yalandan kim ölmüş?

Kadın masadan kalkıp bizzat aldı zarfı benden.

"Bay Chinaski?"

"Evet?"

Saat sabahın dokuzuydu. Benden kendimi savunmamı istemesinin üzerinden bir gün geçmişti sadece. "Bir dakika."

Kırk iki sayfayı masasına götürdü. Okudu, okudu, okudu... Sonra biri geldi ve kadının başının üzerinden okumaya başladı. Soma biri daha geldi, sonra biri daha... Herkes okuyordu. Altı, yedi, sekiz, dokuz kişi. Herkes.

Şu işe bak? diye geçirdim içimden.

Sonra bir ses geldi kalabalığın içinden, "Bütün dahiler ayyaşır!" Bu her şeyin yanıtıymış gibi. Yine, çok fazla film. Kadın elinde kırk iki sayfayla masadan kalktı.

"Bay Chinaski?"

"Evet?"

"Davanız sürecektir. Sizinle temasa geçeceğiz." "O zamana kadar işe devam mı?"

"O zamana kadar işe devam."

"Günaydın," dedim.

4

Bir gece Butchner'm yanındaki taburede çalışıyordum. Mektup tasnif etmeye ara vermişti. Öylece ötüyordu. Ve konuşuyordu.

Genç bir kız gelip koridorun ucuna oturdu. Butchner'ı duydum: "Evet, kamışımı yarığında istiyorsun, değil mi? Kaltak seni, istediğin bu, değil mi?"

Mektup tasnifine devam ettim. Şef geçti yanımızdan. "Sen de listemdesin, g.t!" dedi Butcher, "sıra sana da gelecek! Orospu çocuğu! .mcık ağızlı!"

Şefler hiç bulaşmazdı Butchner'a. Kimse bulaşmazdı.

Sonra yine başladı. "Pekala, koçum! Yüzündeki ifadeyi sevmiyorum! Sen de listemdesin! Sıçacağım ağzına! Hey, sana söylüyorum! Duyuyor musun?"

Bu kadarı da fazlaydı. Elimdeki mektupları yere çaldım.

"Pekala," dedim, "elini görüyorum. Bütün desteni görüyorum, lan! Burda mı yoksa dışarda mı?"

Butchner'a baktım. Tavana konuşuyordu, aklını kaçırmıştı.

"Söyledim sana, listemin başındasın! Haklayacağım seni, dağıtacağım!"

Hay allah, diye geçirdim içimden, sazan gibi atladım. Herkes çok sessizdi. Kalktım, su içmeye çıktım. Sonra döndüm. Yirmi dakika sonra on dakikalık molamı vermek için çıktım. Döndüğümde şef beni bekliyordu. Elli yaşlarında şişman bir zenci. Bağırды bana:

"CHINASKİ!"

"Ne var, be adam?" diye sordum. "Son yarım saat içinde iki kez yerinden ayrıldın!"

"Evet, ilkinde su içtim, otuz saniye. Sonra da molamı kullandım."

"Ya makine başında çalışıyor olsaydın? Yarım saat içinde iki kez ayrılamazdın makinenin başından!"

Yüzü öfkeyle parlıyordu. Şaşırtıcıydı. Anlayamıyordum.

"HAKKINDA TUTANAK TUTACAĞIM!"

"Keyfin bilir," dedim.

Gidip Butchner'ın yanına oturdum. Elinde tutanak koşarak geldi şef. El yazısıyla yazılmıştı. İstesem de okuyamazdım. Öyle bir öfkeyle yazmıştı ki, nokta ve çizgilerden başka bir şey seçilmiyordu.

Tutanağı düzgünce katladım, arka cebime soktum. "Öldüreceğim o orospu çocuğunu!" dedi Butchner. "Keşke öldürsen, şişko," dedim, "keşke öldürsen."

5

On iki saatlik gece vardiyası, artı şefler, artı memurlar, artı o et yığınının içinde soluk alamamak, artı o "kâr amacı gütmeyen" kafeteryanın berbat yemekleri.

Artı KP1. Kent Planı 1. Postanenin sınavları çocuk oyuncağıydı o KP1'in yanında. Kent sokak ve caddelerinin üçte birini kapsıyordu, hepsinin bölge numaralarını bilmek zorundaydın. Birleşik Devletler'in en büyük kentlerinden birinde yaşıyordum. Bu da çok fazla sokak ve cadde demekti. Ardından KP2 gelecekti, ardından da KP3. Her sınavı doksan gün içinde geçmek zorundaydın, üç fırsat, en az yüzde doksan beş ortalama tutturma koşuluyla. Cam bir kafesin içinde yüz kart, sekiz dakika, ya geçerdin ya da General Motor'da denerdin şansını, adamın dediği gibi. İlk sınavı geçenler diğer sınavlarda o kadar zorlanmıyorlardı. Ama on iki saatlik gece vardiyası ve iptal edilen boş günlerle çoğu için altından kalkamayacakları bir işti. Baştaki yüz elli-iki yüz kişilik gruptan on yedi-on sekiz kişi kalmıştı zaten.

"Her gece on iki saat çalışıp uyumaya, yemeye, banyo yapamaya, işe gidip gelmeye, çamaşır yıkamaya, gaz ve elektrik faturasını yatırmaya, arabama yeni lastik almaya, yapmak zorunda olduğum bütün küçük şeyleri yapmaya zaman bulamazken bu lanet sınava nasıl hazırlanacağım?" diye sordum eğitim odasındaki öğretmenlerden birine.

"Uykudan feragat ederek," dedi bana.

Baktım ona. Şaka etmiyordu. Ciddiydi hıyar.

Sınava çalışmak için en iyi zamanın uykudan önce olduğuna karar verdim. Kahvaltıyı ne hazırlayacak ne de yiyecek halim oluyordu, onun yerine bir altılık paket kutu bira alıp yatağın yanındaki iskemlenin üzerine koyuyor, kutulardan birini açıp sıkı bir yudum aldıktan sonra çalışma dosyasını açıyordum. Üçüncü biraya geldiğimde sayfayı elimden bırakmak zorunda kalıyordum. Bir yere kadar depolayabiliyordum. Sonra yatakta oturup duvarları seyrederek kalan birayı bitiriyordum. Son kutuyu içerken uykuya dalıyordum. Uyandığımda da ancak tualete gidecek, banyo yapacak, bir şeyler atıştırmak ve işe gidecek zamanım kalıyordu.

Ve zamanla alışmıyor, kendini her gün biraz daha yorgun hissediyordun.

Altılık biramı hep işten eve dönerken alırdım, bir sabah gerçekten bitkin döndüm işten. Merdiveni tırmandım (asansör yoktu), anahtarı kilide soktum. Kapı açıldı. Birileri mobilyanın yerini değiştirmiş yeni halı sermişti. Hayır, mobilya da yeniydi.

Bir kadın oturuyordu kanepede. Hoş bir kadın. Genç. Nefis bacaklar. Sarışın.

"Merhaba," dedim, "bir bira ister misin?"

"Selam!" dedi, "neden olmasın? İçerim bir bira."

"Çok güzel olmuş burası," dedim.

"Kendim yaptım," dedi.

"İyide, neden?"

"İçimden geldi," dedi.
"Eline sağlık," dedim. Bira kutumu sehpanın üzerine koyup öptüm onu. Elimi dizlerinden birinin üzerine koydum. Harikulade bir dizdi.
Sonra biramdan bir yudum daha aldım.
"Evet," dedim, "gerçekten sevdim buranın yeni halini. Ruhuma çok iyi gelecek."
"Bunu duyduğuma sevindim. Kocamda çok beğeniyor."
"Kocan neden benim evimin... Ne? Kocan mı? Baksana, bu dairenin numarası kaç?"
"309."
"309 mu? Aman allahım! Yanlış kattayım! Ben 409'da kalıyorum. Anahtarım kapını açtı."
"Otur, hayatım," dedi.
"Hayır, hayır..." Kalan bira kutularını aldım.
"Acelen ne?"
"Bazı erkekler delidir," dedim kapıya doğru giderek.
"Ne demek istiyorsun?"
"Bazı erkekler karılarına aşıktır, demek istiyorum."
Güldü. "Daire numaramı unutma."
Kapıyı kapatıp bir kat yukarı çıktım. Kapımı açtım. Kimse yoktu içerde. Mobilya eski ve yırtıktı, halının rengi solmuştu. Yerde boş bira kutuları vardı. Doğru yerdeydim.
Soyundum, tek başıma yatağa girip bir bira daha açtım.

7

Dorsay Postanesi'nde çalışırken Koca Greystone Baba'ya takılmalarına tanık olmuştum; Greysone Baba sınavı geçebilmek için kendine bir teyp alıp alıştırma teybe kaydetmişti. Koca Greystone sokak ve caddelerin kırılma noktalarını teybe okuyup tekrar tekrar dinlemişti. Koca Greystone'a neden Koca Greystone dediklerini söylemeye gerek yok herhalde. Üç kadını hastanelik etmişti aletiyle. Şimdi de bir ibneyle takılıyordu. Carter adında bir ibne. Carter'ı da yırtmıştı Koca Greystone. Carter Boston'da bir hastaneye yatmıştı. Boston'a gitmek zorunda kalmıştı, çünkü Koca Greystone onunla işini bitirdikten soma onu dikmeye yetecek kadar ip bulunamamıştı Batı Yakası'nda; günün fıkrası buydu. Doğru ya da yanlış, teyp yöntemini denemeye karar verdim. Endişelerim son bulmuştu. Uyurken açık bırakabilirdim teybi. Bir yerde uyurken bilinçaltıyla öğrenmenin mümkün olduğunu okumuştum. En kolay yol bu olmalıydı. Bir teyp bir kaset satın aldım.

Sokak ve caddelerin kırılma noktalarını kasete okuyup kaydettim, bir kutu bira aldım, yatağa girdim ve kaseti dinlemeye başladım.

"ŞİMDİ, HIGGINS'İN KIRILMA NOKTALARI, 42 HUNTER, 67 MARKLEY, 71 HUDSON, 84 EVERGLADES! EVET, ŞİMDİ, DİNLE CHINASKİ, DİNLE, WESTHAVEN'İN KIRILMA NOKTALARI, 11 EVERGREEN, 24 MARKHAM, 55 WOODTREE! DİKKAT, CHINASKİ, DİKKAT! PARCHEBLEAK'IN KIRILMA NOKTALARI..."

İşe yaramadı. Sesim beni uyuttu. Üçüncü birayı geçemiyordum.

Bir süre sonra ne teybi çalıştırdım ne de ben çalıştım. Altı kutu biramı içip uyuyordum. Anlayamıyordum. Bir psikiyatra görünmeyi bile geçirdim aklımdan. Görüşmeyi kafamda canlandırdım:

"Evet, evladım?"

"Şey, durum şöyle..."

"Devam et. Kanepeye uzanmak ister misin?"

"Yok, sağolun. Uzanırsam uyuya kalabilirim."

"Pekala, devam et."

"Şey, işime ihtiyacım var."

"Son derece mantıklı."

"Ama geçmek zorunda olduğum üç sınav var, onları geçemezsem işimden olacağım."

"Sınav mı? Ne sınavı?"

"Bölge numaralarıyla filan ilgili. Birilerinin o mektupları tasnif etmesi gerekiyor. Bu yüzden on iki saatlik gece vardiyası çalıştıktan sonra bu sınavlara hazırlanmak zorundayız."

"Ve?"

"Çalışamıyorum. Elime kağıdı alır almaz elimden düşüyor."

"Dersini çalışmıyorsun, öyle mi?"

"Evet. Yüz adet kartı camdan bir kafese en az yüzde doksan beş isabet kaydederek atmam gerekiyor. Bu işe ihtiyacım var."

"Neden hazırlanamıyorsun bu sınavlara?"

"Bu yüzden geldim size. Nedenini bulmak için. Aklımı kaçırmış olmalıyım. Ama bir sürü sokak ve cadde var, hepsi de farklı yerlerde kırılıyor. İşte, bakın."

Ve ona altı sayfalık listeyi uzatıyordum, üstten zımbalanmış, her iki yüzüne de küçük puntuyla yazılmış.

Çeviriyordu sayfaları.

"Bütün bunları ezberlemek zorunda mısın?"

"Evet, Doktor."

"Bak, evladım," diyor sayfaları iade ederek, "bunları ezberlemek istemediğin için deli filan değilsin. Bunları ezberlemek *isteseydin* sana deli olduğunu söyleyebilirdim. Yirmi beş dolar lütfen."

Ben de kendi kendimi analiz ediyor, paradan tasarruf ediyordum.

Ama bir çaresini bulmak zorundaydım.

Birden bir fikir geldi aklıma. Sabahın dokuzuydu. Hükümet Binasının Personel Dairesi'ni aradım.

"Bayan Graves ile görüşmek istiyorum lütfen."

"Alo?"

O açmıştı telefonu. Kancık. Onunla konuşurken kamişımı sıvazladım.

"Bayan Graves. Chinaski ben. Kötü sicilime karşılık bir savunma sunmuştum size. Hatırladınız mı?"

"Sizi hatırlıyoruz, Bay Chinaski."

"Bir karara vardınız mı acaba?"

"Henüz değil. Sizi bilgilendireceğiz."

"Pekala. Ancak bir sorunum var."

"Nedir, Bay Chinaski?"

"KP1 sınavına hazırlanıyorum." Bekledim.

"Evet?"

"Hayli zorlayıcı buluyorum, hatta imkansız diyebilirim, boş yere bu kadar çaba sarfetmek istemem doğrusu. Yani, postanedeki işime son verilmesi söz konusuysen benden bu sınava boş yere hazırlanmamı istemenin haksızlık olduğunu düşünüyorum."

"Pekala, Bay Chinaski. Ben eğitim bölümünü arayıp biz bir karara varıncaya değin sizi sınavlardan muaf tutmalarını isteyeceğim."

"Çok teşekkür ederim, Bayan Graves."

"İyi günler," dedi ve telefonu kapattı.

İyi bir gündü. Ve telefonda kamişımı sıvazladıktan sonra 309 numaraya inecektim az kalsın. Riske girmedim ama. Kendime pastırmalı yumurta yaptım ve fazladan bir kutu bira açıp kutladım.

8

Sonra ilk yüz elli-iki yüz kişilik gruptan yedi-sekiz kişi kaldık. KP1 diğerlerine fazla gelmişti.

"Sınavlar nasıl geçiyor, Hank?" diye soruyorlardı bana.

"Sorun yok," diyordum.

"Pekala, Woodburn nasıl kırılıyor?"

"Woodburn mü?"

"Evet, Woodburn."

"Dinle, çalışırken başımın böyle sorularla ağrıtılmasından hiç haz etmem. Canımı sıkar. Her şeyin bir zamanı var."

9

Noel'de Betty bana geldi. Bir hindi pişirdi, hindinin pişmesini beklerken içtik. Kocaman Noel ağaçlarına bayılırdı Betty. Bu seferkinin eni bir, boyu iki metre kadardı; ışıklar, ampuller, renkli şeritler filan. İki şişe viski devirdik, seviştik, hindimizi yedikten sonra biraz daha içtik. Ağacın üstünde durduğu kaidenin çivisi gevşekti ve ağacı taşıyacak kadar geniş değildi. Sürekli doğrultmak zorunda kalıyordum lanet ağacı. Betty yatağa uzanıp sızdı. Ben şortumla yere oturmuş içmeye devam ediyordum. Sonra ben de uzandım. Gözlerimi

kapattım. Bir şey uyandırdı beni. Gözlerimi açtım. Sıcak ampullerle kaplı o koca ağaç üzerime doğru devriliyordu, sivri yıldızı bir balta gibi geliyordu bana doğru. Çok da farkında değildim olanların. Dünyanın sonuna benziyordu. Donup kaldım. Ağacın dalları örttü beni. Ağacın altındaydım. Ampuller kor gibiydi.

"AHHH, TANRIM, MERHAMET ET! YARDIM ET BANA! TANRIM! TANRIM!"

Ampuller yakıyordu beni. Sola döndüm, çıkamadım altından, sonra sağa döndüm.

"AHHH!"

Sonunda çıkabildim altından. Betty uyanıp doğrulmuştu.

"Ne oldu? Ne var?"

"GÖRMÜYOR MUSUN? LANET AĞAÇ BENİ ÖLDÜRMEYE KALKIŞTI!"

"Ne?"

"EVET, BAKSANA HALİME!"

Kırmızı yanıklarla kaplıydı vücudum.

"Ooo, zavallı sevgilim!"

Gidip fişi prizden çektim. Işıklar söndü. Ölmüştü lanet şey.

"Ah, zavallı ağacım!"

"Zavallı ağacın mı?"

"Evet, oysa ne kadar güzeldi!"

"Sabah dikerim yine. Şimdi güvenmiyorum. Bu gecelik dinlendiriyor onu."

Hoşuna gitmedi. Tartışma kokusu geldi burnuma, kalkıp ağacı koltuğun arkasına diktim, ışıklarını yaktım. Lanet ağaç onun memelerini ya da kıcını yakmış olsaydı atmıştı pencereden aşağı. Fazlasıyla anlayışlı davrandığım duygusuna kapıldım.

Noel'den birkaç gün sonra Betty'yi görmek için kaldığı otele uğradım. Odasındaydı, sarhoş, sabahın sekiz buçuğunda. İyi görünmüyordu, ama benim de ondan iyi göründüğüm söylenemezdi. Otelde kalan her kiracı bir şişe içki hediye etmişti ona sanki. Şarap, votka, viski, skoç. En ucuz markalar. İçki şişesinden geçilmiyordu oda.

"Salak herifler! Hiç mi kafaları çalışmaz bunların? Bütün bu şişeleri içersen ölürsün!"

Betty bana bakmakla yetindi. O bakışta yazılıydı her şey.

Onu asla ziyaret etmeyen, mektup bile yazmayan iki çocuğu vardı. Ucuz bir otelde temizlikçi kadın olarak kalıyordu. Onu tanıdığımda pahalı giysileri vardı, pahalı ayakkabılara çok yakışan ince bilekleri. Vücudu diriydi, harikulade neredeyse. Gözleri çılgın. Gülen gözler. Kocasını varlıklıymış, sonra boşanmışlar, soma adam trafik kazasında ölmüş, alkollüymüş, Connecticut'ta arabasının içinde yanmış. "Onu asla yola getiremezsin," demişlerdi bana Betty için.

Karşımdaydı. Yardım almıştım gerçi.

"Bana bak," dedim, "bu şişeleri senden almam lazım aslında. Arada sırada sana bir şişe veririm elbette. İçmem."

"Şişeler kalsın," dedi Betty. Bakmadı bana. Odası üst kattaydı, pencerenin önündeki iskemleye oturmuş sabah trafiğini seyrediyordu.

Yanına gittim. "Bak, yorgunluktan ölüyorum. Gitmem gerek. Ama allah aşkına, yavaş git"

"Olur," dedi.

Yanağına bir öpücük kondurup ona veda ettim

Bir buçuk hafta sonra yine uğradım. Kapıyı çaldım ama cevap alamadım.

"Betty! Betty! İyi misin?"

Kapının tokmağını çevirdim. Açıktı kapı. Şilte ters dönmüştü. Çarşafın üzerinde geniş bir kan lekesi vardı.

"Allah kahretsin!" dedim. Etrafa bakındım. Tek bir şişe yoktu odada.

Orta yaşlı Fransız bir kadındı otelin sahibi. Arkama döndüğümde kapının eşiğinde duruyordu.

"Belediye Hastanesi'nde. Çok hastaydı. Dün gece ambulans çağırdım."

Merdivenden koşarak inip arabama atladım. Hastanede aldım soluğu. İyi biliyordum hastaneyi. Oda numarasını söylediler.

Küçük bir odaya üç-dört yatak sığdırmışlardı. Karşıdaki yatakta bir kadın oturmuş elma yiyor, bir yandan da üç ziyaretçisiyle gülüşüyordu. Betty'nin yatağının etrafındaki paravan çarşafı çektim, tabureye oturup üzerine eğildim.

"Betty! Betty!"

Koluna dokundum.

"Betty."

Gözleri açıldı. Harikuladeydiler yine. Parlak ve dingin bir mavi. "Biliyordum geleceğini," dedi.

Sonra gözlerini yumdu. Dudakları çatlamıştı. Ağzının sol köşesinde sarı salya birikmişti. Bir bez alıp sildim. Yüzünü, ellerini, boynunu sildim. Başka bir bez alıp diline biraz su damlattım. Sonra biraz daha. Dudaklarını ıslattım. Saçını düzelttim. Bizi ayıran çarşafın öte yanında kadınlar kahkahayla gülüyorlardı.

"Betty, Betty, Betty, lütfen, biraz su içmeni istiyorum. Birazcık, çok değil, bir yudum."

Karşılık vermedi. On dakika uğraştım. Tepki alamadım.

Sonra kalkıp örtüyü indirdim. Üç kadına baktım.

Dışarı çıkıp masadaki hemşireyle konuştum.

"45-C'deki kadın için neden bir şey yapılmıyor, söyler misiniz? Betty Willams."

"Elimizden geleni yapıyoruz, efendim."

"Ama kimse yok odasında."

"Doktor onu gördü, efendim."

"Neden öyle bırakıyorsunuz onu orda?"

"Elimizden geleni yaptık, efendim."

"EFENDİM! EFENDİM! EFENDİM! BIRAK BU EFENDİM NUMARASINI, TAMAM MI? O odada Başkan ya da Vali ya da varlıklı orospu çocuğunun teki yatıyor

olsaydı içerisi doktordan geçilmezdi şimdi. Neden ölmelerine izin veriyorsunuz? Yoksul olmak suç mu?"

"Size elimizden geleni yaptığımızı söyledim, efendim."

"İki saat soma döneceğim."

"Siz kocası mısınız?"

"Bir zamanlar gayri meşru kocasıydım."

"Telefon numaranızı ve adresinizi alabilir miyim?"

Verdim, sonra da hızla çıktım.

10

Cenaze sabah on buçukta kalkacaktı ama hava ısınmıştı bile. Aceleyle satın aldığım ucuz siyah bir takım elbise vardı üzerimde. Yıllardan beridir giydiğim ilk takım elbise. Betty'nin oğlunu bulmuştum. Yeni Mercedes-Benz'indeydik. Üzerinde kayınpederin adresi yazılı bir kağıt parçasının yardımıyla bulmuştum onu. İki şehirlerarası telefon görüşmesi yetmişti. O hastaneye geldiğinde annesi ölmüştü, ben o telefon görüşmelerini yaparken. Oğlu, Larry, hiçbir zaman topluma uyum sağlayamamıştı. Arkadaşlarının arabalarını çalma gibi bir alışkanlığı vardı, ama arkadaşlarının ve yargıçların iyi niyeti sayesinde yırtmıştı her seferinde. Sonra askere gitmiş, orada bir eğitim programından geçmiş, askerden döndükten soma da yüksek maaşlı bir iş bulmuştu. Annesini ziyaret etmeye o zaman son vermişti, o paralı işi bulduktan sonra.

"Kızkardeşin nerde?" diye sordum.

"Bilmiyorum."

"Çok güzel bir araba bu. Motorun sesi bile duyulmuyor."

Gülümsedi. Hoşuna gitmişti.

Üç kişi gidiyorduk cenazeye: oğul, sevgili ve otel sahibinin ebleh kızı. Marcia'ydı kızın adı. Hiç konuşmazdı Marcia. Dudaklarında anlamsız bir gülümsemeyle öylece otururdu. Teni mine beyazıydı. Ölgün sarı saçları, basma tam oturmeyen bir şapkası vardı. Otel sahibi kendi yerine kızını yollamıştı. Onun otele göz kulak olması gerekiyordu.

Ben felaket akşamdan kalmaydım, tabii ki. Kahve molası verdik.

Cenazeye ilgili bazı sorunlar yaşanmıştı bile. Larry Katolik rahiple tartışmıştı. Betty'nin gerçek bir Katolik olup olmadığına dair bazı şüpheler vardı. Rahip ayini yönetmek istemiyordu. Sonunda yarım ayin yönetmeye razı oldu. Yarım ayin hiç ayin yapılmamasından daha iyiydi.

Çiçeklerle bile sorun yaşamıştık. Güllerden oluşmuş bir çelenk satın almıştım. Çiçekçi yarım gün uğraşmıştı çelenği hazırlamak için. Çiçekçide çalışan kadın Betty'yi tanıyordu. Birkaç yıl önce, ben, Betty ve köpek birlikte yaşarken, içmişlikleri vardı. Delsie'ydi adı. Delsie'nin donuna girmeyi hep istemiş, ama bir türlü becerememiştim.

Cenazeden önce beni aramıştı Delsie. "Hank, nedir bu orospu çocuklarının derdi?"

"Hangi orospu

çocuklarının?"

"Cenaze evindekilerin?"

"Ne oldu?"

"Çocuğu kamyonetle senin çelengini vermesi için yolladım, onu içeri almak istemediler. Kapalıymışlar. Dünyanın yolu, biliyorsun."

"Evet, Delsie?"

"Sonunda çelengi kapının iç kısmına koymasına izin vermişler, buzdolabına koymayı reddetmişler. Çocuk da çelengi bırakmak zorunda kalmış. Nedir bunların derdi?"

"Bilmiyorum. Herkesin derdi ne?"

"Cenazede bulunamayacağım. Sen iyi misin, Hank?"

"Neden gelip beni teselli etmiyorsun?"

"Paul'u da getirmek zorunda kalırım."

Kocasıydı Paul.

"Unut gitsin."

İşte, bir yarı-cenazeye katılmak üzere yoldaydık. Larry kahvesinden bir yudum alıp başını kaldırdı. "Mezar taşıyla ilgili olarak sana yazacağım. Yanımda fazla para yok."

"Pekala," dedim.

Larry kahveleri ödedi, dışarı çıkıp Mercedes-Bentz'e bindik.

"Bir dakika," dedim.

"Ne oldu?" diye sordu Larry.

"Bir şey unuttuk galiba."

Kafeye girdim.

"Marcia."

Hâlâ masada

oturuyordu.

"Hadi, Marcia, gidiyoruz."

Kalkıp beni izledi.

Rahip duasını okudu. Dinlemedim. Tabut karşımızdaydı. Bir zamanlar Betty olan şey de içinde. Hava çok sıcaktı. Sarı bir dalga halinde iniyordu güneş. Bir sinek dolanıyordu ortalıkta. Yarı-cenazenin yarısına doğru işçi tulumu giymiş iki kişi benim çelengi getirdi. Güller solmuştu, ölüyorlardı o sığağın altında. Yakın bir ağaca yasladılar lanet çelengi. Ayinin sonlarına doğru öne kaykılıp yere düştü. Kimse kaldırmadı çelengimi. Sonra ayin sona erdi. Rahibin yanına gidip elini sıktım. "Teşekkür ederim." Gülümsedi. Gülümseyenlerin sayısı ikiye çıkmıştı: rahip ve Marcia.

Dönüş yolunda Larry bir kez daha, "Mezartaşıyla ilgili olarak yazacağım sana," dedi.

Hâlâ bekliyorum o mektubu.

11

Yukarı, 409 numaraya çıktım, bir duble sulu skoç yuvarladım, şifonyerin üst çekmesinden biraz para aldım,

merdivenden indim ve arabama atladığım gibi hipodroma sürdüm. İlk koşuya yetiştim ama oynamadım, bülteni inceleyecek zamanım olmamıştı.

Bir içki içmek için bara girdim, üzerinde yağmurluğuyla melez bir hatun girdi içeri. Upuzun bir yağmurluktu üzerindeki, ama içinde bulunduğum ruh haliyle sadece onun duyabileceği bir biçimde seslendim yanımdan geçerken.

"Vi, hayatım."

Durdu, sonra yanıma geldi.

"Selam, Hank. Nasılsın?"

Merkez Postane'den tanıyordum onu. Başka bir şubede çalışıyordu, su fiskiyesine yakın olan şubede, çoğundan daha arkadaş canlısıydı ama.

"Çok kasvetliyim. Son iki yılda üçüncü cenaze. Önce annem, sonra babam. Bugün de eski sevgilim." Bir içki söyledi.

Bülteni açtım. "İkinci koşuya hazırlanalım."

Yanıma gelip bacağı ve göğsünü bana yasladı. Bir şeyler vardı o yağmurluğun altında. Ben hep favori atı geçebilecek atı ararım. Favori atı geçebilecek bir at bulamazsam favori ata oynarım.

Öbür cenaze törenlerinden sonra da hipodroma gelmiş ve kazanmıştım. Bir şey vardı bu cenaze törenlerinde. Olaylara doğru bakmanı sağlıyordu. Günde bir cenazeyle köşeyi dönerdim.

6 numaralı at bin dört yüz metrelik son koşuda boyun farkıyla favori ata geçilmişti. Favori at son düzlüğün başında 6 numaranın iki boy gerisindeyken atağa kalkarak almıştı koşuyu. 6 numara 1'e 35 veriyordu o koşuda. Favori at ise 2'ye 9. İkisi de aynı sınıftan geliyorlardı. Favori ata bir kilo ağırlık eklenmişti, 51'den 52'ye. 6 numara 51 kiloyla koşuyordu ama daha az bilinen bir cokeyle sokmuşlardı atı bu koşuya. Ahali, favori at 6 numarayı bin dört yüz metrede yakaladığına göre bin altı yüz metrede haydi haydi yakalar diye düşünüyordu. Mantık böyle gerektirirdi. At yarışlarında mantık sökmez ama. Antrenörler asıl parayı atın üzerinden çekmek için atlarını yarışlara dezavantajlı gibi görünen koşullarda sokmayı severler. Yarışın mesafesindeki artış, artı daha az bilinen bir cokeye geçiş büyük paraya dört nala koşuşun işaretleridir. Tabelaya baktım. Sabah tahmini 5. şuada gösteriyordu. Yanında da l'e 7 yazıyordu.

"6 numaralı at," dedim Vi'ye.

"Hayır, o at sonunda pes eder," dedi.

"Evet," dedim ve gişeye gidip 6 numaraya on misli oynadım.

Koşunun başında liderliği aldı 6 numara. İlk dönemeci çite yakın döndü ve ilk düzlükte diğerlerine bir boy fark yaptı. Diğer cokeyler 6 numaranın dönemeçten soma düzlükte iyice bastıracağını ve onu kovalayacaklarını düşünüyorlardı muhtemelen. Genellikle öyle olurdu. Ama antrenör cokeyine farklı taktik vermişti. Dönemeçten çıkarken cokey kamçıyı basmış, 6 numara roketlemişti. Diğer cokeyler ne olup bittiğini anlayamadan dört boy fark açmıştı 6 numara. Düzlüğün sonuna gelindiğinde cokey atını biraz soluklandırdı, sonra dönüp arkasına baktı ve kamçıyı bastı yine. İyi

gidiyordu. Soma 5'e 9 veren favori at gruptan koptu ve uçuyordu orospu çocuğu. Atımın yanından geçip gidecek gibi görünüyordu. 2 numaraydı favori at. Düzlüğün ortasında 2 numara 6 numaranın yarım boy gerisindeydi. İşte o zaman kamçıyı gerçekten bastı 6 numaranın cokeyi. 2 numaranın cokeyi zaten basmıştı kamçıyı. Düzlüğün kalanını bu şekilde geçtiler, yarım boy farkla, potayı da öyle buldular. Tabelaya baktım. Atım 1'e 8 vermişti.

Bara döndük.

"Kazanması gereken at kazanmadı bu yarışı," dedi Vi.

"Hangisinin kazandığından bana ne? Benim işim kazananı tahmin etmek. İçkini söyle." İçkileri söyledik.

"Pekala, çok bilmiş. Bir somaki koşuyu bul da görelim."

"Söyledim sana, güzelim. Cenaze sonrasında korkulur benden."

Bacağını ve göğsünü yasladı bana yine. İçkimden bir yudum alıp Bülten'i açtım. Üçüncü ayak.

Bir göz attım. Halkı öldürmeye niyetliydi o gün. Bir önceki koşuda öne fırlayan at kazanmıştı, bu yüzden ahali hızlı ve düzlükte atağa kalkan atlara yoğunlaşmıştı. Ahalinin hafızası ancak bir koşu geriye gider. Bunun bir nedeni iki koşu arasındaki yirmi beş dakikalık aradır. Az önce olanların dışında bir şey düşünemezler.

Üçüncü koşu 1200 metrelikti. Hızlı at, öne fırlayan at favori olmuştu birden. 1400 metrelik son koşuda liderliği son düzlüğe kadar taşımış, son anda burun farkıyla kaybetmişti. Asıl ilgi çekçi olan 8 numaralı attı halbuki. Son koşuyu favori atın bir buçuk boy gerisinde tamamlamış, son düzlükte iki boy fark kapatmıştı. Ahali 8 numara favori atı 1400 metrede yakalayamadığına göre 1200 metrede hayatta yakalayamaz diye düşünüyordu. Ahali hep meteliksiz dönüyordu eve. 1400 metrelik koşuyu kazanan at koşmuyordu o gün.

"8 numara," dedim Vi'ye.

"Mesafe kısa. Favori atı yakalayamaz," dedi Vi.

8 numaralı at listede altıncı sıradaydı ve l'e 9 veriyordu.

Gişeye gidip önceki koşudan kazancımı tahsil ettim, sonra 8 numaraya on misli oynadım. Çok yüksek oynarsan atın kaybeder. Fikir değiştirip son anda başka ata oynarsan da. On misli kararında bir bahisti.

Favori at formda görünüyordu. Koşu başlar başlamaz öne fırladı, çite yaslanıp iki boy fark açtı. 8 numara dışardan koşuyordu, sondan ikinciydi. Bir süre sonra çite yanaştı. Düzlüğün başına gelindiğinde favori at hâlâ formda görünüyordu. Cokey beşinci koşan 8 numarayı dışarı sürdü ve kamçıyı şöyle bir tattırdı. Sonra favori atın fuleleri kısalmaya başladı. İlk çeyreği 22 saniye 4/5'te koşmuştu, son düzlüğe gelindiğinde iki boy ilerdeydi yine de. Sonra 8 numara açıldı, rüzgâr gibi koşuyordu, iki buçuk boy önde tamamladı koşuyu. Tabelaya baktım. 1'e 9 yazıyordu.

Bara döndük. Vi iyice yasladı vücudunu bana bu sefer.

Son beş koşunun üçünü bildim. O zamanlar dokuz yerine sekiz koşu vardı. Neyse, sekiz koşu benim için yeterli olmuştu o gün. İki puro satın aldım ve arabama bindik. Vi

otobüsle gelmişti. Yolda durup bir şişe viski satın aldım, sonra bana gittik.

12

Vi etrafına bakındı.

"Senin gibi birinin böyle bir yerde işi ne?" diye sordu.

"Bütün hatunlar sorar bu soruyu bana."

"Gerçek bir fare deliği."

"Gösterişten hoşlanmam."

"Bana gidelim."

"Olur."

Arabaya bindik, nerede oturduğunu söyledi. Yolda durup iki biftek, sebze, salata, patates, ekme ve içki satın aldık.

Apartman girişinde bir levha asılıydı:

GÜRÜLTÜ YAPMAK VE RAHATSIZLIK
VERMEK YASAKTIR. TELEVİZYONLAR EN
GEÇ AKŞAM ONDA KAPANMALIDIR. BURADA
YAŞAYAN İNSANLAR SABAH İŞLERİNE
GİDER.

Kırmızı boyayla yazılmış kocaman bir levhaydı. "Şu televizyonların onda kapatılma kuralını sevdim," dedim. Asansöre binip yukarı çıktık. Güzeldi dairesi gerçekten. Kesekağıtlarını mutfığa götürdüm, iki bardak bulup içkileri koydum.

"Sen kesekağıtlarını boşalt, ben hemen geliyorum."

Nevaleyi çıkarıp lavabonun üzerine koydum. Bir içki daha içtim. Vi döndü. Giyinmiş, süslenmişti. Küpeler, topuklu ayakkabı, mini etek. Çekici görünüyordu. Tıknaz. Kıçığı, kalçaları ve göğüsleri biçimliydi ama. Sağlam bir düzüş bekliyordu beni.

"Selam," dedim, "ben Vi'nin arkadaşıyım. Birazdan döneceğini söyledi. Bir içki içer misin?"

Güldü. Sarılıp öptüm. Dudakları elmas kadar soğuk ama lezzetliydi.

"Açım," dedi. "İzin ver de yemeği pişireyim!"

"Ben de açım. Seni yemek istiyorum!"

Güldü. Hafifçe öpüp kıçını sıvazladım. Sonra içkimi alıp oturma odasına geçtim, oturdum, bacaklarımı uzatıp soluklandım.

Buraya yerleşebilirim, diye geçirdim içimden; ben hipodromda para kazanmaya devam ederken o kötü zamanlarımda beni teselli eder, vücudumu yağlarla ovar, bana yemek pişirir, benimle konuşur, yatar. Tartışacaktık elbette. Kadının doğasında vardı hır gü. Kirli çamaşırların karşılıklı olarak değiştirilmesinden, bağıırıp çağırmaktan, tiyatrodan hoşlanırlar. Ardından da karşılıklı yeminler gelir. Bu yemin alışverişlerinde pek başarılı olduğum söylemezdi.

Sarhoş olmaya başlıyordum. Kafamda oraya yerleşmişim

bile.

Vi her şeyi hazırladı. Elinde içkisiyle mutfaktan çıktı, kucağıma oturdu, beni öptü, dilini ağzıma daldırdı. Kamışım sertleşip diri kıçına dayandı. Avuçladım kıçını. Sıktım.

"Sana bir şey göstermek istiyorum," dedi.

"Biliyorum, ama yemekten sonraya saklasak?" dedim.

"Hayır, onu kastetmiyorum."

Uzanıp dudaklarını yaladım.

"Hayır, kızımın fotoğrafını göstermek istiyorum sana. Annemle Detroit'te yaşıyor. Sonbaharda gelecek ama, okula burda gidecek."

"Kaç yaşında?"

"Altı."

"Baba?"

"Boşadım Roy'u. Beş para etmez orospu çocuğunu tekiydi. Bütün yapığı içmek ve hipodroma gitmekten ibaretti."

"Oo?"

Fotoğrafi getirip elime tutuşturdu. Seçmeye çalıştım. Fon çok karanlıktı.

"Bak, Vi, kızın kapkara çıkmış. Yahu, şu fotoğrafı daha açık bir fonda çekmeyi akıl edecek kadar çalışmıyor mu kafan?"

"Babasının rengi. Siyah renk baskındır."

"Evet. Farkındayım."

"Fotoğrafi annem çekti."

"Çok güzel bir kızın olduğundan eminim."

"Evet, çok güzeldir." Vi fotoğrafı yerine koyup mutfağa gitti.

Ah, şu fotoğraflar! Kadınlar ve fotoğrafları. Her seferinde aynı şeyi yaşıyordun. Vi kapının eşiğinde belirdi.

"Fazla içme sakın! Ne yapacağımızı biliyorsun!"

"Tasalanma, yavrucuğum, benimki hazır! Bu arada, bana bir içki getir! Zor bir gün oldu. Yarı skoç yarı su."

"Kendi içkini kendin al, Patron!"

Koltuğumu çevirip televizyonu açtım.

"Hipodromda iyi bir gün daha geçirmek istiyorsan Patron'a bir içki getirirsin, kadın. Hemen!"

Vi son koşuda benim atıma oynamıştı nihayet. İki yıldan beri adam gibi tek yarış koşturmuş 1'e beş veren bir attı. Sırf 1'e beş verdiği için seçmiştim, 1'e yirmi olması gerekirdi. Altı boy farkla aldı koşuyu, hem de zorlanmadan. Burnundan kış deliğine kadar dopinglemişlerdi o yavruyu.

Başımı kaldırdığımda Vi elindeki içkiyi omuzumun üzerinden bana uzattı.

"Sağol, canım."

"Hizmetinizdeyim, Sahip," dedi gülerek.

Yatağa girdiğimizde önümde kalkmış bir şey vardı, ama onunla ne yapacağımı bilemiyordum. Vurdum, vurdum, vurdum. Çok sabırlı davrandı Vi. Ter içinde kaldım, ama boşalamadım.

"Kusara bakma, hayatım," dedim. Sonra üstünden inip uyudum.

Bir şey uyandırdı beni. Vi'ydi. Kamışımı kaldırmış, üzerimde gidip geliyordu.

"Devam et, güzelim, devam et!" dedim ona.

Arada sırada sırtımı geriyordum. Kısık ve aç gözlerle bakıyordu bana. Melez bir büyücü tarafından düzülüyordum! Bir an için heyecanlandırdı beni.

Sonra, "Güzelim, in üzerimden," dedim, "çok zor bir gün geçirdim. Daha iyi günlerimiz olacak."

İndi üzerimden. Benimki de indi ekspres asansör gibi.

14

Sabah uyandığımda Vi'nin evin içinde dolandığını duydum. Dolanıp durdu.

Saat on buçuktu. Akşamdan kalmaydım. Onunla yüz yüze gelmek istemiyordum henüz. On beş dakikaya daha ihtiyacım vardı. Sonra kalkacaktım.

Sarstı beni. "Dinle, kız arkadaşım gelmeden önce evden çıkmanı istiyorum!"

"Neden? Onu da düzerim."

"Ya, ne demezsin," dedi gülerek.

Kalktım. Öksürdüm, öğürdüm. Ağır ağır giyindim.

"Tükenmiş biri gibi hissettiriyorsun bana kendimi," dedim ona. "O kadar da kötü olamam! İyi bir şeyler de vardır mutlaka içimde."

Sonunda giyindim. Banyoya gidip yüzüme su çarptım, saçımı taradım. Bir de şu yüzümü tarayabilsem, diye geçirdim içimden, taranmıyordu ama. Çıktım banyodan.

"Vi?"

"Efendim?"

"Kızma bana. Seninle ilgisi yok. İçki yüzünden. Daha önce de oldu."

"Pekala, bu kadar çok içme öyleyse. Hiçbir kadın şişeden sonra gelmek istemez."

"Şu sıralamayı düzeltsene öyleyse."

"Keser misin, lütfen!"

"Hey, paraya ihtiyacın var mı, yavrucuğum?" Cüzdanıma uzanıp içinden bir yirmilik çektim. Eline tutuşturdum.

"Çok tatlısın!"

Yanağımı okşadı, ağzımın köşesinden öptü.

"Dikkatli sür."

"Kaygılanma, güzelim." Hipodroma sürdüm, dikkatle.

15

İkinci katın arka tarafındaki danışma ofisine yolladılar beni. "Bakayım, nasıl görünüyorsun, Chinaski." Baktı bana.

"Ay! Çok kötü görünüyorsun. Bir hap alsam iyi olacak." Gerçekten de bir ilaç şişesi çıkardı, içinden bir hap alıp yuttu.

"Pekala, Bay Chinaski, son iki gündür nerde olduğunuzu bilmek istiyoruz?"

"Yastaydım."

"Yasta mı? Ne yası?"

"Cenaze. Eski bir dost. Bir gün cenazeyi kaldırmak için. Bir gün de yas tutmak için."

"Telefon edip bizi haberdar etmediniz, Bay Chinaski."

"Evet."

"Size bir şey söylemek istiyorum Bay Chinaski, ama aramızda kalacak."

"Pekala."

"Telefon etmediğinizde aslında bize ne dediğinizi biliyor musunuz!"

"Hayır."

"Aslında "Postane'nin .mına Koyayım!" diyorsunuz Bay Chinaski."

"Öyle mi diyorum?"

"Evet, Bay Chinaski, bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz?"

"Hayır."

"Postane de sizin .mınıza koyacaktır. Bu anlama gelir." Sonra eğilip bana baktı.

"Bay Feathers," dedim, "cehenneme kadar yolunuz var!"

"Dayılık taslama bana, Henry. Hayatını zorlaştırabilirim."

"Lütfen soyadıyla hitap edin bana, efendim. Bana saygılı davranmanızı beklerim sizden."

"Benden saygı bekliyorsun ama..."

"Aynen öyle. Arabanızı nereye park ettiğiniz biliyoruz, Bay Feathers."

"Ne? Tehdit ha?"

"Burdaki zenciler bana bayılıyorlar, Feathers. Kandırdım onları."

"Zenciler sana bayılıyorlar mı?"

"Su getiriyorlar bana. Kadınlarını bile düzüyorum. Deniyorum en azından."

"Pekala. Bu iş çığırından çıkmaya başladı. Lütfen işinizin başına dönün."

Yol kağıdımı uzattı bana. Kaygılı görünüyordu, zavallı adam. Kandıramamıştım zencileri. Feathers'dan başka kimseyi kandıramamıştım. Ama suçlayamazdınız onu kaygılandığı için. Şeflerden biri merdivenden aşağı itilmişti. Başka birini kışından şişlemişlerdi. Bir başkası sabahın üçünde karşıdan karşıya geçmek için trafik sinyalinin değişmesini beklerken karnından bıçaklanmıştı. Merkez postanesinin tam karşısında. Bir daha görmedik adamı.

Benimle yaptığı görüşmeden sonra merkez postanesinden ayrıldı Feathers. Nereye gittiğini hiçbir zaman öğrenemedim. Merkez postanesinde değildi ama.

16

Bir sabah on sularında telefon çaldı. "Bay Chinaski?"
Sesi tanıdım ve kamışımı sıvazlamaya başladım.
"Hımmmm," dedim.
Bayan Graves kancığı.
"Uyuyor muydunuz?"
"Evet, evet, Bayan Graves, ama önemi yok. Devam edin,
buyrun."
"Savunmanız kabul
edildi."
"Hımmmm, hımmmm."
"Dolayısıyla eğitim odasına sonucu iletmiş bulunuyoruz."
"Hımmmm."
"En geç iki hafta içinde sınava girmeniz gerekiyor."
"Ne? Bir dakika..."
"Söyleyeceklerim bu kadar, Bay Chinaski. İyi günler."
Kapattı.

17

Aldım elime kağıdı, her şeyi cinsellik ve yaşla ilişkilendirdim. Adamın teki üç kadınla birlikte bir evde yaşıyordu. Birini kırbaçlıyordu (adı caddenin adı, yaşı da kırılma numarasıydı); ötekini yiyordu (aynı); üçüncüyü de dosdoğru düzüyordu (aynı). İki ibne vardı ve biri (adı Manfred Caddesi'ydi.) 33 yaşındaydı...v.s, v.s, v.s.

O kartlara bakarken aklımdan geçenleri bilselerdi sokmazlardı beni o camdan kafese. Eski dostlar gibiydi kartlar.

Yine de, seks partilerimi birbirine karıştırdım biraz. Yüzde doksan dört çektim ilk seferinde.

On gün soma, sınava ikinci kez girdiğimde kimin kime ne yaptığını adım gibi biliyordum.

Beş dakikada yüzde yüz çektim.

Ve Posta Müdürü'nden bir kutlama mektubu aldım.

18

Kısa bir süre soma kadrolu oldum, bu da on iki saat yerine sekiz saatlik gece vardiyası demektir, artı ücretli tatil. İlk yüz elli-iki yüz kişilik gruptan sadece iki kişi kalmıştık.

Soma David Janko ile tanıştım şubede. Yirmi yaşlarında genç bir beyazdı Janko. Bir gün ona klasik müzikten bahsetme gafletine düştüm. Klasik müzik bilgim fena değildi, çünkü sabahın erken saatlerinde yatağında bira içerken dinleyebildiğim tek müzik türüydü. Ve Joyce beni

boşadığında bavuluma yanlışlıkla iki ciltlik *Klasik ve Çağdaş Bestecilerin Yaşamları* kitabını da koymuştum. Bestecilerin çoğu o denli sefil hayatlar sürmüşlerdi ki onları okumak hoşuma gidiyordu; ben de cehennemdeyim ve beste yapmayı bile bilmiyordum.

Ama açmıştım ağzımı. Janko biriyle iddiaya tutuşmuştu, onlara Beethoven'in doğum tarihini, Üçüncü Senfoni'yi ne zaman bestelediğini ve eleştirmenlerin Üçüncü üzerine düşüncelerini söyleyerek iddiayı sona erdirdim.

Janko'ya yetmişti. Hemen kültürlü biri sandı beni. Yanımdaki taburede mektup tasnif ederken şikayet edip mızıldanmaya başladı, her gece aynı şey; burulmuş ve üzerine işenmiş ruhunun sefaleti. Sesi çok yüksekti, herkesin onu işitmesini istiyordu. Mektupları aralıklara atarken bir yandan dinliyor, bir yandan da, ne halt etmeli, diye geçiriyordum içimden. Bu zavallı orospu çocuğunu nasıl susturmalı?

Her gece hasta dönüyordum eve. Sesinin tonuyla öldürüyordu beni.

19

Ben 18:18'de işbaşı yapıyordum, Janko 22.36'dan önce başlamıyordu, buna da şükreliyordum, çok daha kötü olabilirdi. 22:06'da yarım saatlik yemek molamı verir, o işbaşı yapmadan önce yerime dönmüş olurum. İçeri girer ve yanımdaki tabureye yerleşirdi. Janko, dahi rolüyle yetinmeyip büyük aşık rolüne de soyunmuştu. Söylediğine göre, kadınlar onu hollerde sıkıştırıyor, sokaklarda peşine takılıyorlardı; harikulade, genç kadınlar. Rahat vermiyorlardı ona, zavallı. Ama işyerinde bir kadınla konuştuğuna hiç tanık olmadım, ne de bir kadının onunla konuştuğuna.

Yanıma oturur oturmaz başladı: "HEY, HANK! BİR HATUNUN ACAYİP AĞZINA VERDİM BUGÜN!"

Konuşmazdı, bağırdı. Bütün gece. "TANRIM! ACAYİP YALADI BENİ! GENÇTİ DE! GERÇEKTEN BİLİYORDU İŞİ!" Bir sigara yaktım.

Sonra onunla nasıl tanıştığımı dinlemek zorunda kaldım- "BİR SOMUN EKMEK ALMAK İÇİN DIŞARI ÇIKMAM GEREKİYORDU, ANLIYOR MUSUN?"

Sonra -en ince ayrıntılara kadar- kızın ne dediğini, onun ne dediğini, ne yaptıklarını, v.s.

O sıralar yedeklere mesai için yarım ücret fazla ödenmesini öngören bir yasa yürürlüğe girmişti. Bu yüzden postane mesaiyi kadrolu memurlara kaydırmıştı.

02.48 olan mesai bitim saatime on dakika kala hoparlörden anons yapılırdı:

"Dikkat, dikkat! 22:18'de işbaşı yapan bütün memurların bir saat mesaiye kalmaları gerekmektedir!"

Janko gülümser, öne doğru eğilip palavra sıkmaya devam ederdi.

Sonra dokuzuncu saatimin dolmasına sekiz dakika kala ikinci anons.

"Dikkat, dikkat! 22:18'de işbaşı yapan bütün memurların bir saat mesai yapmaları gerekmektedir!"

Onuncu saatimin dolmasına sekiz dakika kala bir kez daha, aynı anons:

Bu arada Janko hiç durmazdı.

"BİR KAFEDE OTURUYORDUM, ANLIYOR MUSUN? İKİ KLAS HATUN GİRDİ İÇERİ. BİRİ SAĞIMA OTURDU, ÖTEKİ SOLUMA..."

Oğlan beni katlediyordu, ama kaçış yolu bulamıyordum. Çalıştığım bütün öbür işler geldi aklıma. Her seferinde kafadan çatlakları kendime çekmiştim. Hoşlanıyorlardı benden.

Sonra Janko romanını tutuşturdu elime. Daktilo kullanmayı bilmiyordu, profesyonel birine daktilo ettirmişti. Siyah deriden bir dosyanın içindeydi. Başlığı çok romantikti. "NE DÜŞÜNDÜĞÜNÜ SÖYLE BANA!" dedi.

"Tamam," dedim.

20

Eve götürdüm, bir bira açtım, yatağa girip okumaya başladım.

İyi başladı. Janko'nun küçük odalarda, açlık çekerek ve iş arayarak geçen yaşantısını anlatıyordu. İş ve işçi bulma kurumlarıyla başı beladaydı. Bir de barda tanıdığı bir adam vardı -kültürlü birine benziyordu- ama adam ondan sürekli borç para alıyor, hiç geri ödemiyordu.

İçtenlikle yazılmıştı. Belki de yanlış değerlendirdim bu çocuğu, diye geçirdim içimden.

Okumaya devam ederken umutlandım onun adına. Sonra battı roman. Her nedense, postane hakkında yazmaya başladığı an inandırıcılığını kaybetmeye başladı.

Giderek daha da battı. Son bölümde Janko operadaydı. Ara verilmişti. Kaba ve aptal kalabalıktan uzaklaşmak için koltuğundan ayrılmıştı. Orada hemfikirdim onunla. Sonra bir sütunun etrafından dönerken, gerçekleşmişti. Hem de çok hızlı. Kültürlü, zarif, harikulade bir hatunla çarpmıştı. Hatunu yere sermesine ramak kalmıştı.

Diyalog şöyle geliyordu:

"Oo, çok özür dilerim!"

"Önemi yok..."

"İsteyerek şey etmedim... yani... özür dilerim... gerçekten..."

"Önemi yok, sizi temin ederim!"

"Ama, sizi görmedim... tamamen istemeyerek..."

"Önemi yok, önemi yok..."

Bir buçuk sayfa sürüyordu böyle.

Gerçekten kafadan çatlaktı bu Janko.

Sonunda bu hatunun, sütunların arasında tek başına gezinmesine rağmen, aslında bir doktorla evli olduğu, ancak

doktorun operadan anlamadığı çıkar ortaya; Ravel'in *Bolero'su* ya da de Falla'nın *Üç Köşeli Şapka Dansı* gibi basit eserler bile ilgisini çekmiyormuş adamın. Orada doktora katılmak zorundaydım.

Bu iki ince ruhun çarpışmasından bir şey doğar. Konserlerde buluşup ayaküstü düzüşmeye başlarlar. (Bu açık bir şekilde değil de ima yoluyla belirtilir, çünkü ikisi de sadece düzüşmeyecek kadar hassastırlar.)

Neyse, bitti. Zavallı harikulade yaratık kocasını da seviyordu, sevgilisini de (Janko). Ne yapacağını bilemez, bu yüzden de, elbette, intihar eder. Doktoru ve sevgilisini banyolarında tek başlarına dururken bırakır.

"İyi başlıyor," dedim oğlana, "ama o sütunun etrafında çarpışma diyalogunu atsan iyi edersin. Çok kötü..."

"HAYIR! OLDUĞU GİBİ KALACAK!"

Aylar geçti, roman editörlerden geri geliyordu sürekli.

"TANRIM!" dedi, "NEY WORK'A GİDİP YAYINCILARIN ELİNİ SIKACAK HALİM YOK!"

"Bak, evlat, neden postaneden ayrılmıyorsun? Kendine küçük bir oda tut ve yaz. Üstüne git."

"SENİN GİBİ BİRİ BUNU YAPABİLİR," dedi, "ÇÜNKÜ ŞARAPÇIYA BENZİYORSUN, İNSANLAR BAŞKA BİR YERDE İŞ BULAMAYACAĞINI, ONLARIN YANINDA KALACAĞINI DÜŞÜNÜP SANA İŞ VEREBİLİRLER. AMA BANA İŞ VERMEZLER ÇÜNKÜ BANA BAKTIKLARINDA NE KADAR KÜLTÜRLÜ VE ZEKİ OLDUĞUMU ANLAR, BU BİZİMLE FAZLA KALMAZ DİYE DÜŞÜNÜRLER."

"Ben yine de küçük bir odaya kapan ve yaz derim."

"AMA GÜVENCEYE İHTİYACIM VAR!"

"İyiki herkes senin gibi düşünmüyor. Van Gogh mesela."

"VAN GOGH'UN KARDEŞİ ONA BEDAVA BOYA GÖNDERİYORDU!" dedi.

dört

1

Sonra hipodromda yeni bir sistem geliştirdim. Haftada sadece iki-üç kez oynayarak bir buçuk ayda üç bin dolar para yaptım. Düş kurmaya başladım. Deniz kenarında küçük bir ev. İyi giyimli ve huzurlu gördüm kendimi; sabahları kalkıp ithal arabama biniyor, ağır ağır hipodroma sürüyordum. Pahalı restoranlarda kanlı biftekler yiyor, renkli bardaklarda serin içkiler içiyordum. Dolgun bir bahşış. Puro. Ve kadınlar, çeşit çeşit. Gişedeki memur eline para sayarken kolaydır böyle düşlere dalmak. Hele bir dakika ve dokuz saniye süren 1200 metrelik bir koşuda bir aylık maaşını kazanıyorsan.

Personel bölümüne gidip müdürün karşısına dikildim. Masasının basma oturmuştu. Ağzımda puro, nefesimde viski kokusu. Paralı hissediyordum kendimi. Paralı görünüyordum.

"Bay Winters," dedim, "postane bana iyi davrandı. Ama ilgilenmek zorunda olduğum başka işlerim var. Bana mazeret izni vermezseniz istifa etmem gerekecek."

"Bu yıl sana mazaret izni vermedim mi ben, Chinaski?"

"Hayır, Bay Winters, başvurumu geri çevirdiniz. Bu kez de geri çevirirseniz istifa ederim."

"Pekala, formu doldur, imzalayayım. Ama sana sadece doksan iş günü izin verebilirim."

"Kabul ediyorum," dedim, pahalı puromdan bir nefes çekip mavi bir duman bulutu üfleyerek.

2

Yarışlar sahilden yüz elli kilometre uzaklıktaki hipodroma kaydırılmıştı. Kentteki dairemin kirasını ödemeye devam ediyor, arabama atlayıp hipodroma sürüyordum. Haftada bir ya da iki kez uğruyordum daireme. Posta kutuma bakıyor, bir gece kalıp dönüyordum.

İyi bir hayat sürüyordum, kazanmaya başlamıştım. Her gece, son koşudan sonra, barda birkaç içki içip barmene dolgun bir bahşiş bırakıyordum. Yeni bir hayattı sanki. Talihim açılmıştı.

Bir gece son koşuyu seyretmedim bile. Bara gittim.

Elli dolar ganyan standart bahsimdi. Bir süre elli dolar oynadıktan sonra beş ya da on dolar oynamaktan farkı kalmıyordu.

"Sulu skoç," dedim barmene. "Bu koşuyu hoparlörden dinlemeye karar verdim."

"Hangi ata oynadın?"

"Mavi Çorap," dedim ona, "elli dolar ganyan."

"Fazla ağırlık taşıyor."

"Dalga mı geçiyorsun? İyi bir at altı bin dolarlık bir koşuda 55 kiloyu rahat taşır. Bu diğer koşularda başka hiçbir atın başaramadığı bir şeyi başardığı anlamına gelir."

Mavi Çorap'a asıl oynama nedenim bu değildi elbette. Kimsenin benim oynadığım ata oynamasını istemediğim için sürekli yanlış bilgi veriyordum..

O zamanlar kapalı devre televizyon yayını yoktu. Anonsları dinlemekle yetinirdin. Üç yüz seksen dolar kârdaydım. Son koşuyu kaybetsem bile üç yüz otuz dolar önde kapatacaktım günü. Kısa günün kârı.

Dinledik. Sunucu Mavi Çorap'tan başka bütün atların adlarını telaffuz etti.

Atım düşmüş olmalı, diye geçirdim içimden.

Düzlüğe gelmişlerdi, yarış bitmek üzereydi. O hipodrom düzlüğünün kısıklığıyla ünlüydü.

Son metreler koşulurken sunucu bağırmaya başladı. "MAVİ ÇORAP'IN DIŞ KULVARDAN ATA KLARI VAR! MAVİ ÇORAP BASTIRIYOR! YARIŞIN GALİBİ... MAVİ ÇORAP!"

"Müsadenle," dedim barmene, "birazdan dönerim. Sulu bir skoç hazırla bana, duble olsun."

"Başüstüne," dedi.

Dışarı çıktım, yürüyüş ringinin yakınında bir tabela vardı. 2'ye dokuz vermişti Mavi Çorap, l'e sekiz ya da l'e on değildi; ama olsun, kazanacak atın peşindeydin, olasılıkların değil. İki yüz elli kusur dolar civarında bir para aldım. Bara döndüm.

"Yarın hangi ata oynamayı düşünüyorsunuz?" diye sordu barmen.

"Yarın çok uzak," dedim ona.

3

Her gece aynı geçiyordu üç aşağı beş yukarı. Yemek yiyecek bir yer arayışıyla sahil boyunca araba sürüyor, fazla kalabalık olmayan pahalı bir restoran arıyordum. Dışardan bakarak anlayabiliyordum. Beklemek istemiyorsan okyanusa bakan bir masa bulamıyordun her zaman. Ama yine de okyanusu ve ayı görebiliyor, romantizme izin veriyordum. Hayatın tadım çıkarmaya bakıyordum. Her seferinde küçük bir salata ile büyük bir biftek söylüyordum. Garson kız nefis gülümseyip çok yakın duruyordu. Mezbahalardan, demiryolu işçiliğinden, bisküvi fabrikalarından, parklarda uyumaktan, ülkenin bir düzine kadar kentinde karın tokluğuna çalışmaktan nereye gelmişim.

Yemekten sonra bir motel aramaya geliyordu sıra. Bu da bir süre araba sürmeyi gerektiriyordu. Önce bir içki dükkanına girip bir şişe viski, birkaç şişe de bira satın alıyordum. Televizyonsuz motelleri yeğliyordum. Temiz çarşaf, sıcak duş, lüks. Sihirli bir hayat. Ve hiç usanmıyordum.

4

Bir gün iki koşu arasında barda vakit öldürürken bir kadın gördüm. Tanrı, ya da her kimse, şu kadınları yaratıp sokaklara salıyordu ve kiminin kıçı çok iriydi, kiminin memeleri küçük, kimi kaçıktı, kimi dindardı, kimi çay falına bakıyordu, kimi osuruğunu tutamıyordu, kiminin bumu büyüktü, kiminin bacakları kemikli...

Ama arada sırada yeni açmış bir çiçeği çağrıştıran bir kadına rastlıyordunuz, elbisesinden fırlamak üzere... bir seks ilahesi, bir lanet, her şeyin sonu. Başımı kaldırdım ve karşımdaydı, barın öbür ucunda. Zom olmak üzereydi, barmen ona bir içki daha vermeyi reddedince söylenmeye başladı, hipodrom polisini çağırdılar. Polis kadını kolundan tutup götürmeye çalıştı, tartışıyorlardı.

İçkimi dipleyip peşlerinden gittim.

"Memur bey! Memur Bey!"
Durup bana baktı.
"Karım yanlış bir şey mi yaptı?" diye sordum.
"Aşırı alkol almış, efendim. Çıkış kapısına kadar ona eşlik edecektim."
"Atların çıkış kapısına mı?"
Güldü. "Hayır, efendim. Hipodromun çıkış kapısına."
"Onunla ben ilgilenirim, memur bey."
"Pekala, efendim. Daha fazla içmesini engelleyin lütfen."
Cevap vermedim. Hatunu kolundan tuttuğum gibi içeri soktum.
"Çok şükür. Hayatımı kurtardın," dedi.
Kalçasını kalçama yasladı.
"Bir şey değil. Adım, Hank."
"Benimki de Mary Lou."
"Mary Lou," dedim, "seni seviyorum."
Güldü.
"Şey, opera evlerinde sütunların arkasına gizlenme gibi bir alışkanlığın yok, değil mi?"
"Hiçbir şeyin arkasına gizlenmem ben," dedi, göğüslerini öne doğru çıkararak.
"Bir içki daha içer misin?"
"Elbette, ama bana içki vermiyorlar."
"Başka barlar da var bu hipodromda, Mary Lou. Üst kata çıkalım. Sen sessiz ol ama. Arkada dur, ben sana içkini getiririm. Ne içersin?"
"Ne olursa," dedi.
"Sulu skoç uyar mı?"
"Tabii."
Kalan koşuları barda içerek geçirdik. Şans getirdi bana. Son üç koşunun ikisini bildim.
"Arabayla mı geldin?" diye sordum.
"Salağın tekiyle geldim," dedi. "Boşver onu."
"Sen boşverdikten sonra ben haydi haydi boşveririm."
Arabada birbirimize sarıldık, dili minik bir yılan gibi ağzıma girip çıkıyordu. Çözüldük, sahilin yolunu tuttum. Kısmetli gecelerimden biriydi. Okyanusa bakan bir masa buldum, biftteklerimizi beklerken içkilerimizi yudumladık. Restorandaki herkes ona bakıyordu. Öne doğru eğilip içimden, bu müthiş olacak, diye geçirerek sigarasını yaktım. Orada bulunan herkes biliyordu aklımdan geçenleri; Mary Lou da biliyordu, gülümsedim ona çakmağın alevinin üzerinden.
"Okyanus," dedim, "nasıl da dövünüyor, bir aşağı bir yukarı. Ve altında, balıklar, zavallı balıklar birbirleriyle savaşıyorlar, birbirlerini yiyorlar. Bizim de o balıklardan farkımız yok, ama biz karadayız, tek fark bu. Bir yanlış hamle, işin bitik. Şampiyon olmak güzel. Hamlelerini bilmek güzel."

Bir puro çıkarıp yaktım.
"Bir içki daha, Mary
Lou?"
"Olur, Hank."

5

Bir motel bulduk. Denize uzanıyordu, denizin üzerine inşa edilmişti. Eski ama klas bir moteldi. İlk katta bir oda tuttuk. Okyanusun sesini duyabiliyordunuz, dalgaları, *koklayabiliyordunuz* okyanusu, bir geliyor bir gidiyordu.

Aceleye getirmek istemiyordum onu, içkilerimizi yudumlayıp sohbet ettik bir süre. Sonra kanepeye gidip yanına oturdum. Oynaşmaya başladık, gülerек, konuşarak, okyanusu dinleyerek. Ben soyundum ama ondan soyunmamasını istedim. Sonra onu kucakladığım gibi yatağa taşıdım, bir yandan öpüp ellerken bir yandan da soydum. Sonunda girdim. Giriş zor oldu, sonra teslim oldu.

Hayatımın düzüşüydü. Suyun sesini duyuyordum, bir geliyor bir gidiyordu. Bütün okyanusla birlikte boşalıyordum sanki. Bitmek bilmedi. Sonra indim üstünden.

"Tanrım!" dedim, "Tanrım!"

Tanrı her seferinde bu işlere nasıl bulaşır bilmiyorum.

6

Ertesi sabah eşyalarını almak için bir motele gittik. Burnunun yan tarafı siğilli ufak tefek, esmer bir tip vardı odada. Tekin görünmüyordu.

"Onunla mı gideceksin?" diye sordu Mary Lou'ya. "Evet."

"Pekala. Bahtın açık olsun." Bir sigara yaktı.

"Sağol, Hector."

Hector mu? Ne biçim addı bu böyle?

"Bir bira içer misin?" diye sordu bana Hector.

"Elbette," dedim.

Yatağın kenarına oturmuştu Hector. Kalkıp mutfaka gitti, üç şişe birayla döndü. Kaliteli biraydı, Alman, ithal. Mary Lou'nun şişesini açıp bardağını doldurdu. Sonra bana sordu:

"Bardak?"

"Hayır, sağol."

Kalkıp şişeyi elinden aldım.

Oturup biralarımızı içtik sessizce.

"Onu benden alabilecek kadar erkek misin?" diye sordu bana sonra.

"Ne bileyim. Bu onun seçimi. Seninle kalmak istiyorsa, kalır. Neden ona sormuyorsun?"

"Benimle kalır mısın, Mary Lou?"

"Hayır," dedi Mary Lou, "onunla gidiyorum."

Beni gösterdi parmağıyla. Önemli hissettim kendimi. Başka erkeklere o kadar çok kadın kaybetmişim ki, tersinin gerçekleşmesinden memnuniyet duydum. Bir puro yaktım. Sonra etrafa bakıp küllük aradım. Şifonyerin üstünde vardı bir tane.

Ne kadar akşamdan kalma olduğumu görmek için aynaya bakacağım tuttu, ok gibi üzerime geldiğini gördüm. Bira şişesi elimdeydi hâlâ. Salladım, ağzında patladı. Dış kırığı ve kan doldu ağzı. Dizlerinin üzerine çöküp ağlamaya başladı Hector, iki eliyle ağzını tutuyordu. Sustalıyı gördüm. Bir tekmeyle sustalıyı elinden uçurdum, kaldırdım ve baktım. Yirmi beş santim. Düğmeye bastım, bıçak kınına girdi. Cebime koydum.

Hector yerde ağlarken yanına gidip kışına sıkı bir tekme yerleştirdim. Yapıştı yere, ağlıyordu hâlâ. Gidip birasından bir yudum aldım.

Sonra Mary Lou'nun yanına gidip onu tokatladım. Çılgılık attı.

"Kahpe! Bana tezgah kurdun, değil mi? Cüzdanımdaki s.ktirici bir beş yüz dolar için bu maymunun beni öldürmesini göz yumacaktın, değil mi?"

"Hayır! Hayır!" diye haykırdı. Ağlıyordu. İkisi de ağlıyordu. Bir tokat daha aşk ettim.

"Hayatını böyle kazanıyorsun, değil mi kancık? İki yüz dolar için adam öldürerek."

"Hayır, hayır, seni seviyorum, Hank. Seni SEVİYORUM!"

Elbisesinin yakasını tutup yandan kalçasına kadar yırttım. Sutyen giymemişti. İhtiyacı da yoktu kaltağın.

Çıktım oradan, arabaya atlayıp hipodroma sürdüm. Çok tedirgin iki hafta geçirdim. Asabiydim. Bir şey olmadı ama. Mary Lou'yu hipodromda görmedim bir daha. Hector'u da.

Bir süre sonra para bir şekilde suyunu çekti, hipodroma gitmeyi kesip evde doksan günümün tamamlanmasını beklemeye başladım. İçki ve hareketli hayat sınırlarımı yıpratmıştı. Kadınların bir erkeğin hayatına birden nasıl girdikleri bilinir. Biraz soluklanmaya başladığımı hissettiğim anda başımı kaldırır ve bir başka kadın görürsün. İşe başladıktan birkaç gün sonra buldum bir tane. Fay. Saçlarına ak düşmüştü, siyahtan başka renk giymiyordu. Savaşı protesto ediyordu. Etmek istiyorsa edebilirdi, bana göre hava hoştu. Bir tür yazarlık iddiası vardı, başka yazarların da katıldığı iki farklı yazı atölyesine gidiyordu. Dünyanın nasıl kurtarılabilirine dair fikirleri vardı. Dünyayı benim için de kurtaracaksa, eyvallah. Hayatını kocasından aldığı nafaka çekleriyle sürdürüyordu -üç çocuk yapmışlardı-ayrıca arada sırada annesi de para gönderiyordu. Hayatında ya bir ya da iki işte çalışmıştı Fay.

Bu arada Janko'nun yeni palavralarına katlanmak zorunda kalıyordum. Her sabah baş ağrısıyla gönderiyordu beni eve. O sıralar sürekli trafik cezası yiyordum. Ne zaman dikiz aynasına baksam yanar döner kırmızıyı görüyordum sanki. Ekip otosu ya da motosiklet.

Bir gece geç saatte eve döndüm. Pestilim çıkmıştı. Anahtarını çıkarıp kilide sokmak bitirdi beni. Yatak odasına girdim, Fay yatağa uzanmış *The New Yorker* dergisi okuyor, bir yandan da çikolata yiyordu. Merhaba bile yok.

Mutfığa girip yiyecek bir şeyler aradım. Buzdolabı tamtakırdı. Bir bardak su içmeye karar verdim. Lavaboya yürüdüm. Tıkanmıştı. Boş kavanoz ve kavanoz kapağı biriktirmek gibi bir alışkanlığı vardı Fay'ın. Lavabo yarısına kadar kirli tabak doluydu, kirli suyun üstünde birkaç kağıt tabakla boş kavanoz ve kavanoz kapakları yüzüyordu.

Tam da Fay ağzına bir çikolata atmak üzereyken girdim yatak odasına.

"Bak, Fay," dedim, "dünyayı kurtarmak istediğini biliyorum. Şu işe mutfaktan başlayamaz mısın?"

"Mutfakların önemi yok," dedi.

Saçlarına ak düşmüş bir kadına vurmak kolay değildir, onun yerine banyoya gidip küvete sıcak su doldurdum. Kaynar bir banyo sınırlarımı yatıştırırdı belki. Küvet dolduğunda içine girmeye korktum. Ağrılar içindeki bedenim o denli kasılmıştı ki o küvetin içinde boğulmaktan korktum.

Oturma odasına geçip büyük gayret sarfederek gömleğimi, pantolonumu, ayakkabılarımı ve çoraplarımı

çıkardım. Yatak odasına gidip yatağa girdim, Fay'in yanına. Yerleşemedim bir türlü. Her hareketim bana pahalıya patlıyordu.

Yalnız olduğun yegane zamanlar işe gidişin ve gelişin, Chinaski, diye geçirdim içimden.

Sonunda karınüstü yatmaya karar verdim. Her yerim ağrıyordu. Kısa bir süre sonra yine işe gitmem gerekecekti. Biraz uyumakta yarar vardı. Arada sırada bir sayfanın çevrilişini duyuyordum, çikolata çiğneme sesleri. Yazı atölyesine gittiği gecelerden biriydi. Işığı söndürseydi bari.

"Atölye nasıl gitti?" diye sordum karnımdan.

"Robby için endişeleniyorum."

"Hımm," dedim, "nesi var?"

Robby hayatı boyunca annesiyle yaşamış kırk yaşlarında biriydi. Bütün yazdığı, bana söylendiğine göre, Katolik Kilisesi'ne dair olağanüstü komik öykülerdi. Robby gerçekten analarını belliyordu Katolikler'in. Dergiler henüz hazır değillerdi Robby'ye, ama bir öyküsü Kanada dergilerinden birinde yayınlanmıştı. Bir boş gecemde bir kez görmüştüm Robby'yi. Fay'i herkesin birbirine yazdıklarını okuduğu bir malikaneye götürmüştüm. "Oo! İşte Robby!" demişti Fay, "Katolik Kilisesi'ne dair çok komik öyküler yazar!"

Parmağıyla göstermişti onu bana. Sırtı bize dönüktü Robby'nin. Kıçı geniş ve yumuşaktı; sarkıyordu pantolonunun içinde. Göremiyorlar mı bunu? diye geçirmiştim içimden.

"İçeri girmeyecek misin?" diye sormuştu Fay bana.

"Haftaya belki..."

Bir çikolata daha attı ağızına Fay.

"Robby kaygılı. Servis kamyonunun şoförlüğünü yapıyordu, işten çıkarmışlar. İşsiz kalınca yazamadığını söylüyor. Hayat güvencesi olduğunu bilmesi gerekiyormuş. Yeni bir iş buluncaya kadar yazamayacak."

"Hay allah," dedim, "ona yeni bir iş bulurum ben."

"Nerde? Nasıl?"

"Postanede işe adam alıyorlar, her isteyen. Maaşı fena sayılmaz."

"POSTANE Mİ? ROBBY POSTANEDE ÇALIŞAMAYACAK KADAR HASSASTIR!"

"Affedersin," dedim, "bir söyleyeyim dedim. İyi geceler."

Cevap vermedi Fay. Kızmıştı.

8

Cuma ve Cumartesi boş günlerimdi, bu da Pazar gününü en zor gün kılıyordu. Ayrıca Pazar günleri her zamanki 18:18 yerine 15:30'da işbaşı yaptırıyorlardı.

O Pazar içeri girdim ve beni her Pazar yaptıkları gibi gazete ve broşür bölümüne verdiler. Bu da en az sekiz saat ayakta dikilmek demektir.

Ağrıların dışında baş dönmesi nöbetleri başlamıştı. Her şey dönmeye başlıyordu. Bayılma noktasına geliyor, sonra toparlanıyordum.

Acımasız bir Pazar günü geçirmiştım. Fay'ın birkaç arkadaşı gelip kanepeye oturmuş ve cırcır ötmüşlerdi; ne büyük yazarlardılar, ülkenin en iyileri aslında. Yayınlanmamıştılar, çünkü - dediklerine göre- yazdıklarını editörlere göndermiyorlardı.

Bakmıştım onlara. Kurabiyelerini kahveye batırıp kıkırdarken gördükleri gibi yazıyorlarsa gönderseler de olurdu, kıçlarına soksalar da.

O Pazar dergi tasnif ediyordum. Kahveye ihtiyacım vardı, iki kahveye ihtiyacım vardı, iki lokma bir şey atıştırmaya. Ama bütün şefler ön taraftaydılar. Arkadan sıvıştım. Kendimi toparlamalıydım. Kafeterya ikinci kattaydı. Ben dördüncü katta. Erkekler helasının yanında bir kapı vardı. Bir de uyarı yazısı:

DİKKAT!

BU MERDİVENİ KULLANMAYIN!

Bir aldatmaca. Kaçın kurasıydım ben? Yer miydim? Chinaski gibi uyanıkların kafeteryaya inmelerini önleyeceklerdi akılları sıra. Kapıyı açıp merdivenden ikinci kata indim. Kapının tokmağını çevirdim. O da ne! Kilitliydi. Yukarı çıktım yine. Üçüncü katı geçtim. Kapıyı denemedim bile. Emindim kilitli olduğundan. Zemin katın kapısının kilitli olduğundan emin olduğum gibi. Adım gibi biliyordum postaneyi artık. Tuzağı kurdular mı, tam kurarlardı. Az da olsa bir kurtuluş şansım vardı. Dördüncü kattaydım. Kapıyı denedim. Kilidiydi.

Kapı erkekler helasına yakındı hiç olmazsa. Sürekli birileri helaya girip çıkıyordu. Bekledim. On dakika. On beş dakika. Yirmi dakika! Sıçmak, işemek ya da otuz bir çekmek isteyen bir allahın kulu yok muydu? Yirmi beş dakika! Sonra bir yüz gördüm. Camı tıklattım.

"Hey, birader! HEY, BİRADER!"

Duymadı beni, ya da duymazdan geldi. Kenefe girdi. Beş dakika. Sonra bir başka yüz belirdi.

Camı yumrukladım bu kez. "HEY, BİRADER! HEY, .MCIK AGIZLI!"

Duydu beni sanırım. Camın arkasından bana baktı. "KAPIYI AÇ!" dedim, "GÖREMİYOR MUSUN BENİ? KİLİTLİ KALDIM BURDA, SALAK! KAPIYI AÇ!"

Açtı kapıyı. İçeri girdim. Transdaymış gibi bir hali vardı herifin.

Dirseğini sıktım.
"Sağol, evlat."
Dergi bölümüne döndüm.
Sonra şef geldi yanıma. Durup bana baktı.
Yavaşladım. "Nasılsın, Chinaski?"
Kükredim, elimdeki dergiyi aklımı kaçırmışım
gibi havaya salladım, kendi kendime bir şeyler
homurdandım, uzaklaştı.

9

Fay hamileydi. Ama bu ne onu değiştirmişti, ne
de postaneyi.

Muhtelif işler ekibi ortalıkta dikilip spor
muhabetleri yaparken işin bütün yükünü aynı
memurlar çekiyordu. Fevkalade yapılı zencilerdi
hepsi -pankreas güreşçilerini andırıyorlardı. Yeni
biri servise dahil olur olmaz Muhtelif İşler ekibine
verilirdi. Böylece şefleri öldürmelerinin önüne
geçilmiş olurdu. Muhtelif işler ekibinin bir şefi
vardıysa bile, ortalıkta göremezdiniz. Ekip yük
asansörüyle yukarı çıkarılan kamyon dolusu
postayı içeri taşımakla yükümlüydü. Her saat beş
dakikalık iş demektir bu onlar için. Bazen
mektupları sayarlar, ya da sayıyormuş gibi
yaparlardı. Kulaklarının arkalarına sıkıştırdıkları
kurşun kalemleriyle sayımlarını yaparken son
derece sakin ve ağırbaşlı bir tavır takınırlardı.
Ama genellikle hararetli bir biçimde spor
tartışırlardı. Uzmanı hepsi -aynı spor yazarlarını
okuyorlardı.

"Pekala, moruk, bütün zamanların en iyi dış
saha oyuncusu kim sence?"

"Himm, Willie Mays, Ted Williams ve Cobb."
"Ne? Ne?"
"Aynen öyle, koçum!"
"Ya Bebek Ruth? Bebeği ne yapacaksın?"
"Tamam, tamam. Senin yıldızların kim?"
"Yıldız değil, bütün zamanların en iyi dış saha oyuncusu!"
"Tamam, tamam. Ne demek istediğimi biliyorsun, yavrum, ne demek istediğimi biliyorsun!"
"Ben Mays, Ruth ve Di Maj derim!"
"İkiniz de delirmişsiniz. Hank Aron'a ne demeli, koçum? Hank'e ne demeli?"
Bir zamanlar Muhtelif işler ekibine gönüllü olanlar seçilirdi. Gönüllü listesi de kıdem sırasına göre düzenlenirdi. Zenciler listeleri yırtıp imha etmeye başladılar. Başka bir şey yapmalarına da gerek yoktu zaten. Kimse şikayet etmeyi aklından bile geçirmede. Otoparka giden yol geceleri uzun ve karanlıktı.

10

Baş dönmesi nöbetlerine tutulmaya başladım. Geldiklerini hissedebiliyordum. önümdeki tasnif kutusu dönmeye başlıyordu. Bir dakika kadar sürüyorlardı. Anlayamıyordum. Elime aldığım her mektup ağırlaşmaya başlıyordu. Diğer memurlar o ölümsü gri renge bulunuyorlardı. Taburemden kaymaya başlıyordum. Bacaklarım zor taşıyordu bedenimi. Bu iş beni öldürüyordu.

Doktoruma gidip durumu anlattım.
Tansiyonumu
ölçtü.

"Hayır, hayır, tansiyonun normal."

Sonra steteskopla ciğerlerimi dinledi, beni
tarttı.

"Yok senin bir şeyin."

Sonra özel bir kan testi uyguladı. Kolumdan belli
aralıklarla üç kez kan aldı, her aralık bir
öncekinden biraz daha uzundu. "Bekleme odasına
geçer misin, lütfen?"

"Hayır, hayır. Dışarı çıkıp biraz yürüyeceğim,
zamanında dönerim."

"Tamam, gecikme ama."

ikinci kan alımına gelmişti sıra. Sonra üçüncü
kan alımı için ara verdik, bu kez daha uzun, yirmi
ya da yirmi beş dakika. Sokağa çıktım. Pek
hareket yoktu sokakta. Bir kafeye girip dergi
okudum. Dergiyi masanın üzerine bıraktım, saate
baktım ve dışarı çıktım. Otobüs durağında oturan
bir kadın gördüm. Ender rastlananlardan biriydi.
Sıkı frikik vermişti. Gözlerimi alamadım ondan.
Karşı kaldırıma geçip ondan on metre kadar
uzakta durdum.

Sonra kalktı. izledim. O iri kıç çağırıyordu beni.
ipnotize olmuşum. Postaneye girdi, ben de
girdim. Uzun bir kuyruğa girdi, arkasına girdim.
iki kartpostal satın aldı. Ben de bir düzine
kartpostalla iki dolarlık pul satın aldım.

Dışarı çıktığımda otobüse biniyordu. O
harikulade bacaklara ve kıça son kez baktım,
otobüs götürdü onu.

Doktor bekliyordu.

"Ne oldu? Beş dakika geciktin!"

"Bilmiyorum. Saatim durmuş olmalı."

"BU TESTLERİN DAKİK OLMASI
GEREKİYOR!"

"Olsun. Şimdi al kanı."

Soktu iğneyi...

İki gün sonra, testlerden bir şeyim olmadığı anlaşıldı. O beş dakikalık gecikme yüzünden mi sonuç öyle çıkmıştı acaba? Ama baş dönmeleri sıklaştı. Dört saat çalıştıktan sonra gerekli formu doldurmadan işten çıkmaya başladım.

Sabahın on birinde evde olurdu Fay. Zavallı hamile Fay'cik.

"Ne oldu?" diye sorardı.

"Daha fazla dayanamadım," derdim, "çok hassasım..."

11

Dorsey postanesindeki çocuklar yaşadığım sorunlardan habersizdi.

Her gece arka kapıdan giriyor, kazağımı tepsilerden birine zulalıyor, sonra kartımı almaya gidiyordum.

"Biraderlerim!" diyerek girerdim içeri.

"Selam, Birader!"

Oynadığımız bir oyundu bu, siyah-beyaz oyunu. Boyer yanıma gelip koluma dokunur, "Moruk, *senin* rengin bende olsaydı şimdi milyonerdim!" derdi.

"Kesinlikle, Boyer. Başka bir şeye gerek yok zaten: beyaz ten."

Sonra ufak tefek ve tombul Hadley gelirdi yanımıza.

"Bir gemide zenci bir aşçı varmış. Gemideki tek zenciymiş. Haftada iki-üç kez tapyokalı puding yapar, sonra da içine patlatırmış, hehehehe! Pudingi nasıl yaptığını sorduklarında tarifinin kendine özel olduğunu söylemiş, hehehehe!"
Hepimiz gülerdik. O tapyokalı puding fikrasını kaç kez dinlediğimi bilmiyorum...

"Hey, beyaz pislik! Hey, oğlum!"
"Bak, moruk, ben sana 'oğlum' diye hitap etsem bana bıçak çekersin herhalde. Onun için bana 'oğlum' diye hitap etme."
"Bak, beyaz adam, bu Cumartesi gecesi birlikte çıkıp biraz eğlenmeye ne dersin? Çok hoş beyaz bir hatun buldum kendime, sarışın."
"Ben de çok hoş zenci bir hatun buldum kendime. Saçının rengini biliyorsun zaten."
"Siz beyazlar yüzyıllardır bizim kadınlarımızı düzüyorsunuz. Size yetişmeye çalışıyoruz. Şu koca ve kara aletimi senin beyaz kadınına sokarsam alınmazsın, değil mi?"
"O istedikten sonra benim için sorun değil."
"Kızılderililerin toprağını çaldın sen."
"Çaldım tabii."
"Beni evine davet etmezsin. Etsen de arka kapıdan girmemi istersin, kimse derimin rengini görmesin diye..."
"Küçük yanık bir ışık bırakırım ama." Can sıkıcı oluyordu, ama yoktu çıkar yolu.

Hamilelikle iyi baş ediyordu Fay. Yaşını almış bir kadın için çok iyi. Evde oturmuş bekliyorduk. Zamanı geldi sonunda.

"Yakın," dedi, "ama çok erken gitmek istemiyorum oraya." Gidip arabayı kontrol ettim. Döndüm. "Aaah, ah," dedi. "Dur, bekle."

Belki *kurtarabilirdi* dünyayı. Soğukkanlılığıyla gurur duyuyordum. Bulaşıklar ve *The New Yorker* dergisi ve yazı atölyesi için bağışladım onu. Umursamaz dünyada bir başka yalnız yaratıktı yaşlı kız.

"Artık gitsek iyi olacak," dedim.

"Hayır," dedi Fay. "Seni orada fazla bekletmek istemiyorum. Kendini iyi hissetmediğini biliyorum."

"Bırak şimdi beni. Gidelim."

"Hayır, Hank, lütfen."

Kalkmadı yerinden.

"Senin için ne yapabilirim?"

"Hiçbir şey."

On dakika kadar oturdu öylece. Bir bardak su içmek için mutfığa gittim. Döndüğümde, "Yola çıkmaya hazır mısın?" diye sordu.

"Elbette."

"Hastanenin nerde olduğunu biliyor musun?"

"Elbette."

Arabaya binmesini yardım ettim. Hafta başında iki deneme sürüşü yapmıştım. Ama vardığımızda arabayı nereye park edeceğim konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Fay bana otoparkı işaret etti.

"Surdan gir. Şuraya park et. Burdan yürürüz."

"Başüstüne, hanımefendi," dedim...

Arka tarafta, sokağa bakan bir odaya yatırdılar onu. Yüzünü buruşturdu. "Elimi tut," dedi. Tuttum.

"Gerçekten gerçekleşecek mi?" diye sordum.

"Evet."

"Ne kadar cesursun," dedim.

"Sen de çok anlayışlısın. Yararı oluyor."

"Anlayışlı olmak istiyorum aslında. Şu kahrolası postane olmasa..."

"Biliyorum, biliyorum."

Arka pencereden dışarı bakıyorduk.

"Şu insanlara bak," dedim. "Burda neler olduğundan bihaberler. Kaldırımında yürüyüp gidiyorlar. Yine de, tuhaf... bir zamanlar onlar da doğmuş, her biri."

"Evet, tuhaf."

Vücudundaki hareketlenmeleri elinden hissedebiliyordum.

"Daha sıkı tut," dedi.

"Olur."

"Sen gidince çok kötü hissedeceğim kendimi."

"Doktor nerde? Herkes nerede?"

Nedir bu?"

"Gelirler, gelirler."

O sırada bir hemşire girdi içeri. Katolik Hastanesi'ydi, hemşire çok güzeldi; esmer, ispanyol ya da Portekizli.

"Siz... artık ... gitmelisiniz."

Fay'ın elini sıkıp buruk buruk gülümsedim.

Gördüğünü sanmıyorum. Asansöre binip aşağı indim.

Alman doktorum girdi içeri. Bana kan testlerini yapan. "Tebrikler," dedi. Elimi sıktı.

"Kız, üç kilo sekiz yüz gram."

"Ya anne?"

"Gayet iyi. Kolay bir doğum oldu."

"Ne zaman görebilirim onları?"

"Sana haber verirler. Otur ve çağırılmanı bekle."
Sonra gitti.

Cam bölmenin arkasından baktım. Hemşire çocuğumu işaret etti bana. Bebeğin yüzü kıpkırmızıydı, diğer bebeklerden daha fazla cıyaklıyordu. Cıyaklayan bebelerle doluydu oda. Ne kadar çok doğum! Hemşire gurur duyuyordu bebeğimle sanki. Benimdi herhalde, öyle olduğunu umuyordum en azından. Daha iyi görebilmem için bebeği tutup havaya kaldırdı. Gülümsedim camın öte yanından, nasıl davranacağımı bilemedim. Kız cıyaklıyordu bana. Zavallıcık, diye geçirdim içimden, zavallı küçük şey. Günün birinde hık demiş burnumdan düşmüş harikulade bir genç kız olacağını bilmiyordum henüz, hahaha.

Hemşireye bebeği indirmesi için işaret ettim, sonra el sallayarak ikisine de veda ettim. iyi bir hemşireydi. Sütun gibi bacaklar, geniş kalçalar. Göğüsleri de fena sayılmazdı.

Ağzının gol köşesinde bir damla kan vardı Fay'ın, ıslak bir bez alıp sildim. Kadınlar acı çekmek için yaratılmışlardı sanki; sürekli sevgi

sözleri duyma ihtiyaçları bundan kaynaklanıyordu belki.

"Keşke bebeğimi getirselers," dedi Fay, "doğru değil bizi ayırmaları."

"Biliyorum. Tıbbi bir nedeni olsa gerek."

"Evet, doğru değil."

"Bence de. Bebek çok sıhhatli görünüyor ama. Bebeği mümkün olduğunca çabuk getirmelerini sağlayabilirim. Kırk kadar bebek var orda. Bütün anneleri bekletiyorlar. Güçlerini kazanmaları için yapıyorlardır belki. Bizim bebeğimiz çok güçlü görünüyor. Seni temin ederim. Lütfen kaygılanma."

"O kadar mutlu olacağım ki bebeğimle."

"Biliyorum biliyorum. Çok şürmez."

"Efendim" dedi Meksikalı şişman bir hemşire, "sizin artık çıkmanız gerekiyor."

"Ben bebeğin babasıyım ama."

"Biliyoruz Ama karınızın dinlenmesi gerek."

Fay'ın elini sıktım, alnından öptüm. Gözlerini yumdu ve uykuya daldı sanki Genç sayılmazdı. Dünyayı kurtarmamıştı belki, ama önemli bir gelişme sağlamıştı. Yazın bunu Fay'in hanesine.

Marina Louise, koydu çocuğun adını Fay. Oradaydı işte, Marina Louise Chinaski. Pencerenin yanındaki beşikte. Ağaçların yapraklarına ve tavanda dönen parlak şekillere bakıyordu. Sonra ağlıyordu. Bebeği yürüt, bebekle konuş. Kız annesinin memesini istiyordu, ama

anne her zaman hazır olmuyordu ve bende annesinin memesi yoktu. Ve iş hâlâ oradaydı. Ve şimdi de ayaklanmalar, yağma. Kentin onda biri alevler içindeydi...

15

Asansördeki tek beyaz bendim, yukarı çıkıyorduk. Ayaklanmalardan söz ediyorlardı, bana bakmadan.

"Tanrım," dedi kömür karası bir zenci, "müthiş bir şey bu. Sarhoş zenciler ellerinde viski şişeleriyle ortalıkta dolanıyor ve polisler arabalarından inip onları rahatsız etmiyorlar. insanlar televizyon setleriyle, elektrikli süpürge makineleriyle filan yürüyorlar sokaklarda. Güpegündüz. Müthiş, müthiş..."

"Eyvallah, moruk."

"Zenci dükkan sahipleri dükkanlarına "KAN KARDEŞ" levhaları asıyorlar. Beyaz patronlar da asıyorlar. Ama halkı aldatamazsın. Onlar hangi dükkanların beyazlara ait olduğunu gayet iyi biliyorlar..."

"Eyvallah."

Asansör dördüncü katta durdu, hep birlikte asansörden çıktık. Ağzımı açmamanın tenim için hayırlı olacağını hissettim.

Kısa bir süre sonra kentin posta müdürü hoparlörden bir duyuru yaptı:

"Dikkat! Güneydoğu bölgesine barikat kurulmuştur. Sadece geçerli kimliği olanlara geçiş izni verilecektir. Saat 19:00'dan itibaren sokağa çıkma yasağı uygulanacaktır. 19:00'dan sonra

kimseye geçiş izni verilmeyecektir. Barikat Indiana Caddesi'nden Hoover Caddesine, Washington Caddesi'nden de 135. Sokağa kadar uzanmaktadır. Bu sınırlar içinde yaşıyanlar Şu andan itibaren evlerine gitmekte serbestirler."

Kalkıp zaman kartıma uzandım.

"Hey! Nereye gidiyorsun?" diye sordu Şef bana.

"Duyuruyu dinlemedin mi?"

"Evet, ama sen..."

Sol elimi arka cebime soktum.

"Ne değilim ben? NE değilim?"

Baktı bana.

"Sen ne biliyorsun ki, BEYAZ pislik!"

Zaman kartımı aldım, makinenin yanına gidip zımbaladım.

16

Ayaklanmalar bastırıldı, bebek sakinleşti ve Janko'yu ekarte etmenin yollarını buldum. Baş dönmesi nöbetleri kesilmedi ama. Doktor Şu yeşil-beyaz libriumlardan yazdı, biraz yararı oldu.

Bir akşam su içmek için yerimden ayrıldım, suyumu içtim, döndüm, yarım saat daha çalıştıktan sonra on dakikalık molamı verdim.

Yerime döndüğümde, Chambers, zenci melezi Şefimiz, koşarak geldi yanıma:

"Chinaski! Astın kendini! Yerinden ayrılalı

kırk

dakika oldu!"

Chambers bir akşam fenalaŐıp yere yığılmıŐ, kaskatı kesilmiŐ, ağzından köpük gelmişti.

Sedyeyle çıkarmışlardı onu. Ertesi gün yeni gömleği ve kravatıyla dönmüştü, hiçbir şey olmamış gibi. Şimdi de şu bildik su fiskiyesi numarasını çekiyordu bana.

"Bak, Chambers, kafanı çalıştır biraz. Gidip su içtim, sonra dönüp yarım saat çalıştım, sonra da on dakikalık molamı verdim."

"Astın kendini, Chinaski! Kırk dakikadır yerinde yoksun! Yedi tanığım var!"

"Yedi tanık mı?"

"EVET, yedi tanık!"

"On dakikalık molamı verdim diyorum sana."

"Nihayet elimize düştün, Chinaski. Bu sefer hapyuttun!" Usandım sonra. Ona bakmak istemiyordum artık. "Pekala, öyleyse. Kırk dakika yerimde yoktum. Senin dediğin gibi olsun. Tutanak tut." Topukladı Chambers.

Birkaç mektup daha tasnif ettim, sonra büyük şef girdi içeri. İki kulağının üzerinden iki küçük saç tutamı sarkan sıska bir beyaz.

Ona baktım, sonra dönüp mektup tasnif etmeyi sürdürdüm.

"Bay Chinaski, postanenin kanun ve nizamlarını bildiğinizden eminim. Her memur biri öğle yemeğinden önce, diğeri sonra olmak üzere iki on dakikalık mola hakkına sahiptir. Mola süresini müdüriyet saptar: On dakika. On dakika demek..."

"LANET OLSUN!" Elimdeki mektupları yere fırlattım. "Yerimden kırk dakikalığına ayrıldığımı sırf sizi memnun edip başımdan savmak için kabul ettim. Ama hâlâ gelip beni rahatsız ediyorsunuz! Şimdi sözümü geri alıyorum! Sadece on dakikalığına ayrıldım! Yedi tanığınızı görmek istiyorum! Teker teker gelsinler!"

İki gün sora hipodromdaydım. Başımı kaldırdım ve otuz iki diş gördüm, koca bir gülümseme, ıslıl ıslıl parlayan gözler, dostça. Neydi bu pişmiş kelle sırtışının nedeni? Daha yakından baktım. Chambers'dı bana kahve kuyruğunda sırtan. Bira vardı elimde. Çöp kutusuna gittim ve ona bakmayı sürdürerek tukurdum. Sonra da yürüdüm gittim. Bir daha da rahatsız etmedi beni Chambers.

17

Bebek emekliyor, dünyayı keşfediyordu. Bizimle aynı yatakta yatıyordu Marina. Marina, Fay, ben ve kedi. Kedi de bizimle uyuyordu. Şu işe bak, diye geçirdim içimden, üç boğaz benim elime bakıyor. Ne tuhaf. Orada oturup uyuyuşlarını seyrettim.

Sonra üst üste iki sabah eve döndüğümde Fay'i küçük ilanları okurken buldum.

"Kiralık odalar ne kadar pahalı," dedi.

"Tabii ki," dedim.

Ertesi gece o gazeteyi okurken, "Taşınmayı mı düşünüyorsun?" diye sordum. "Evet."

"Pekala. Yarın bir yer bulmana yardımcı olurum. Arabayla gezip ararız."

Her ay ona bir miktar para vermeyi kabul ettim.

"Pekala," dedi. Fay kızını aldı, ben kediyi.

On blok ötede bir daire bulduk. Taşınmasına yardım ettim, kıza veda ettim ve döndüm.

Haftada iki-üç kez Marina'yı görmeye gidiyordum. Kızımı görmeye devam ettiğim sürece kendime zarar vermeyeceğimi biliyordum.

Fay hâlâ savaşı protesto etme gayesiyle siyah giyiyordu. Yerel barış toplantılarına, sevgi ayınlarına, şiir dinletilerine, yazı atölyesine gidiyor, hippî kahvelerine takılıyordu. Çocuğu da götürüyordu beraberinde. Dışarı çıkmamışsa koltuğa oturuyor, sigaranın birini söndürüp birini yakarak kitap okuyordu. Siyah bluzuna savaş karşıtı rozetler takıyordu. Ama ziyarete gittiğimde genellikle kızla birlikte bir yere gitmiş oluyordu.

Sonunda buldum onları evde. Fay ayçekirdekli yoğurt yiyordu. Ekmeğini de kendi pişiriyordu artık, bir şeye benzemiyordu ama.

"Andy'yle tanıştım, kamyon şoförü," dedi bana. "Boş zamanlarında resim yapıyor. Bu da onun resimlerinden biri." Duvarı işaret etti Fay.

Kızla oynuyordum. Resme baktım. Bir şey demedim.

"Kamışı kocaman," dedi Fay. "Geçen gece buraya geldi ve bana 'koca bir kamışla düzölmek ister misin?' diye sordu. Ben de 'aşkla düzölmeyi yeğlerim!' dedim."

"Görmüş geçirmiş birine benziyor," dedim.

Kızla oynamaya devam ettim, soma onlara veda edip eve döndüm. Sınavım yaklaşıyordu.

Kısa bir süre soma Fay'den mektup aldım. Kızla birlikte New Mexico'da bir hippî komününde kalıyorlardı. Güzel yerdî, yazdığına göre. Marina orada soluk alabilecekti. Kızın benim için yaptığı küçük bir resim koymuştu zarfa bir de.

beş

1

POSTANE DEPARTMANI

KONU: Uyarı mektubu

ALICI: Henry Chinaski

Los Angeles Emniyet Teşkilatı'ndan 12 Mart 1969 tarihinde alkollü araba sürme suçundan tutuklandığınıza dair bilgi almış bulunuyoruz.

Bu bağlamda, Posta El Kitabı'nın 744.12 numaralı şu maddesine dikkatinizi çekeriz:

"Postane personeli kamu görevi yapar ve davranışları diğer özel şirket personeline kıyasla daha yüksek değerlere ve kısıtlamalara tâbidir. Personel, mesai saatleri dahilinde ve haricinde, davranışlarını Postane'nin adına yakışır bir biçimde sürdürmekle yükümlüdür. Her ne kadar personelin özel hayatına müdahale etmek Postane'nin siyasi anlayışına ters düşse de, personelden özel hayatında dürüst, güvenilir, kişilikli ve onurlu bir davranış sergilemesi beklenir."

Tutuklanma nedeniniz nispeten hafif olmakla birlikte Postane'nin adına yakışır bir biçimde davranma ilkesini çiğnemiş bulunmaktasınız. Bu yüzden, aynı suçun tekrarı ya da polis müdahalesi gerektiren başka bir suçun işlenmesi durumunda, hakkınızda disiplin cezası uygulamak zorunda kalacağımızı bilmenizi isteriz.

Bu konuda yazılı açıklama sunma hakkına sahiptir.

2

POSTANE DEPARTMANI

KONU: Alınması öngörülen disiplin önlemleri
duyurusu

ALICI: Henry Chinaski

Bu, size üç gün ücretsiz işten uzaklaştırma, ya da uygun bulduğumuz bir başka disiplin cezası vermeyi düşündüğümüzü bildiren bir duyurudur. Bu türden bir ceza Posta Hizmetleri'nin yararına olacak ve bu mektubun elinize geçiş tarihinden en az otuz beş gün sonra uygulanacaktır.

Size yöneltilen suçlama ve suçu destekleyen kanıtlar aşağıda belirtilmiştir:

Suç No: 1

13 Mayıs 1969, 14 Mayıs 1969 ve 15 Mayıs 1969 tarihlerinde habersiz olarak işe gelmeme.

Yukardaki suçlamaya ek olarak sicilinizin aşağıdaki kaydı suçunuz sabit görüldüğü takdirde verilecek disiplin cezasının süresinin saptanmasında da etkili olacaktır:

01 Nisan 1969 tarihinde habersiz işe gelmediğiniz için size bir uyarı mektubu gönderilmiştir.

Bu suçlamaya yazılı ya da sözlü, ya da hemyazılı hem de sözlü olarak yanıt verme hakkına sahipsiniz. Yanıtınızı bu mektubu aldığınız tarihten itibaren geçerli olmak üzere 10 (on) takvim günü içinde vermeniz gerekmektedir. Yanıtınızı desteklemek için tutanak örnekleri de ekleyebilirsiniz. Yanıtınızı Posta Müdürlüğü, Los Angeles Kaliforniya 90052 adresine gönderiniz. Ek süreye ihtiyacınız olduğunuzu düşünüyorsanız gerekçenize göre size ek süre tanınacaktır.

Yanıtınızı sözlü olarak sunmak isterseniz 289-2222 numaralı telefonu arayıp Personel ve Hizmet Bölümü'nden Ellen Normell'den randevu alabilirsiniz.

10 (on) takvim günlük süre dolduktan sonra karara varılmadan önce davanızın bütün ayrıntıları, yanıtınız dahil olmak üzere, titizlikle incelenecektir. Karar size yazılı olarak bildirilecek, aleyhte bir karar alındığı takdirde kararın gerekçesi ya da gerekçeleri size karar mektubunda açıklanacaktır.

POSTANE DEPARTMANI

KONU: Karar Duyurusu

ALICI: Henry Chinaski

Bu mektup 17 Ağustos 1969 tarihinde tarafınıza gönderilen ve Suç No:1 nedeniyle ücretsiz olarak işten üç gün uzaklaştırılmanızı, ya da farklı bir disiplin cezası öngören mektupla ilgilidir. Bugüne değin mektubumuza yanıt vermemiş bulunmaktasınız. Suçlama ile ilgili hususlar dikkatle incelendikten sonra yeterli kanıtla desteklenmiş suçunuz sabit görülüp cezalandırılmanıza karar verilmiştir. Aşağıda belirtilen tarihlerde ücretsiz olarak işten uzaklaştırılacaksınız.

17 Kasım 1969

18 Kasım 1969

19 Kasım 1969

Siciliniz, size daha önce gönderilen mektupta belirtildiği üzere, cezanızın belirlenmesinde etkili olmuştur.

Aşağıdaki hususları dikkate almak kaydıyla bu kararlar Posta Departmanı'na, ya da Yurttaş Hizmetleri Komisyonu'na, ya da önce Posta Departmanı'na, sonra Yurttaş Departmanına, sonra da Yurttaş Hizmetleri Komisyonu'na başvurabilirsiniz:

Önce Yurttaşlık Hizmetleri Komisyonu'na başvurursanız, Posta Departmanına başvuru hakkınızı kaybedersiniz. Yurttaş Hizmetleri

Komisiyonu'na başvuru San Francisco Bölgesi, Bölge Müdürlüğü, A.B.D Yurttaş Hizmetleri 450 Golden Gate Caddesi, Posta Kutusu 36010, San Francisco, Kaliforniya, adresine yapılmalıdır. Başvurunuz a) yazılı olarak, b) suçunuzu neden reddettiğinizi gerekirse belgelerle destekleyecek biçimde c) cezanızın yürürlüğe gireceği tarihten itibaren en geç on beş (15) gün içinde yapmanız gerekmektedir. Alınan kararın siyasi amaçlı olduğu ya da medeni durumdan veya fiziksel özürllükten kaynaklanan bir ayrımcılığın sonucunda alındığına dair bir iddia yoksa, komisyon sadece kararın usulen doğru alınıp alınmadığına bakar. Postane Departmanı'na başvurursanız Departman hakkımızda bir önkarar alıncaya kadar Komisyon'a başvuramazsınız. O noktada başvurunuzu Posta Departmanı'nın daha üst merciine götürmekle Komisyon'a başvurmak arasında bir seçim yapmanız gerekecektir. Ancak başvurunun üzerinden altmış (60) gün geçmiş ve hâlâ bir ön karar alınmamışsa, Posta Departmanı'na yaptığınız başvuruyu geri çekip Komisyon'a başvurabilirsiniz.

Bu Karar Duyurusu'nun tebliğatını izleyen on (10) takvim günü içinde Posta Departmanı'na başvurmuşsanız, cezanız Posta Departmanı'nın Bölge Müdürlüğü'nden başvuruza yanıt alıncaya kadar yürürlüğe girmeyecektir. Ayrıca, Departman'a başvurmuşsanız kendi seçeceğiniz bir avukat tarafından temsil edilme hakkına sahipsiniz. Size ve temsilcinize baskı, ayrımcılık ve zorlama uygulanmayacaktır. Savunmanızı sunmanız için size yeterli zaman da tanınacaktır.

Postane Departmanı'na başvuru bu mektubun tebliğinden soma cezanızın yürürlüğe girme tarihini on beş (15) takvim günü geçmemek koşuluyla istenildiği zaman yapılabilir. Mektubunuz ya bir duruşma tarihi talep etmeli, ya da duruşma istenmediğini belirtmelidir. Başvuru adresi:

Bölge Müdürlüğü
Postane Departmanı
631 Howard Caddesi

San Francisco Kaliforniya 94106
Bölge Müdürlüğü'ne ya da Yurttaş Hizmetleri
Komisyonu'na başvurursanız, başvuru
mektubunuzun bir kopyasını bana gönderin.

Başvuru prosedürüne ilişkin sorularınız için
Cumartesi ve Pazar günleri hariç, 08:30-16:00
arasında Hükümet Binası, Personel Bürosu, Personel
ve Hizmet Bölümü Yardımcısı Richard N. Marh'a
danışabilirsiniz. Hükümet Binası, 2205 numaralı
oda, 300 Kuzey Los Angeles Caddesi.

POSTANE DEPARTMANI

KONU: Alınması öngörülen disiplin önlemleri
duyurusu

ALICI: Henry Chinaski

Bu, postaneden atılmanızın ya da uygun
görülecek benzeri bir disiplin cezasına
çarptırılmanızın önerildiğini bildiren bir uyardır.
Posta hizmetlerinin yararına olacağını
düşündüğümüz bu yaptırım ancak bu mektup size
tebliğ edildikten otuz beş (35) takvim günü sonra
yürürlüğe girecektir.

Size yöneltilen suç ve bu suçlamayı destekleyen
nedenler şunlardır:

Aşağıdaki tarihlerde habersiz olarak işe
gelmemek:

25 Eylül 1969, 4 saat
 28 Eylül 1969, 8 saat
 29 Eylül 1969, 8 saat
 05 Ekim 1969, 8 saat
 06 Ekim 1969, 4 saat
 07 Ekim 1969, 4 saat
 13 Ekim 1969, 5 saat
 15 Ekim 1969, 4 saat
 16 Ekim 1969, 8 saat
 19 Ekim 1969, 8 saat
 23 Ekim 1969, 4 saat
 04 Kasım 1969, 8 saat
 06 Kasım 1969, 4 saat
 12 Kasım 1969, 4 saat
 13 Kasım 1969, 8 saat

Suçlu bulunduğunuz takdirde yukarıdakilere ek olarak sicilinizdeki şu hususlar da verilecek cezanın kararlaştırılmasında etkili olacaktır:

1 Mayıs 1969 tarihinde habersiz işe gelmediğiniz için size bir uyarı mektubu tebliğ edildi.

17 Ağustos 1969 tarihinde size izinsiz işe gelmemekten ötürü alınması öngörülen disiplin önlemleriyle ilgili bir uyarı mektubu tebliğ edildi. İşlediğiniz bu suç nedeniyle 17 Kasım, 18 Kasım ve 19 Kasım günlerinde olmak üzere üç (3) gün işten ücretsiz uzaklaştırma cezasına çarptırıldınız.

Size yönetilen suçlamaya sözlü ya da yazılı, ya da hem sözlü hem de yazılı olarak yanıt verme ve sizi temsil etmesi için bir avukat tutma hakkına sahiptir. Yanıtınızın bu mektubun tebliğ tarihinden en geç on (10) takvim günü içinde verilmiş olması gerekmektedir. Yanıtınızı destekleyeceğini umduğunuz belgeleri de ekleyebilirsiniz. Yazılı yanıtınızı Posta Müdürlüğü, Los Angeles, Kaliforniya 90052 adresine gönderin. Ek süreye ihtiyaç duyduğunuzu düşünüyorsanız

talebiniz yaptığınız açıklama doğrultusunda değerlendirilecektir.

Yanıtınızı bizzat vermek istiyorsanız 289-2222 numaralı telefonu arayarak işe Alma Hizmetleri Bölümü Şefi Ellen Normell'dan, ya da Personel Hizmetleri Görevlisi K.T. Shamus'dan randevu talebinde bulunabilirsiniz.

Yanıtınız için size tanınan on (10) takvim gününün tamamlanmasıyla verilecek karar öncesinde davanızın bütün ayrıntıları göz önünde bulundurulacaktır. Karar size yazılı olarak tebliğ edilecektir. Aleyhte karar alınmışsa karar mektubunda gerekçesi ya da gerekçeleri de belirtilecektir.

altı

Bölge kodlarını pek iyi bilmeyen bir kızın yanında çalışıyordum.
"Roteford 2900 nereye gidiyor?" diye sordu bana.
"33 numarayı dene," dedim ona. Şef kızla konuşuyordu.
"Kansas City'li olduğunu söylemiştin, değil mi? Annem de babam da Kansas'da doğmuşlar."
"Öyle mi?" dedi kız. Sonra bana döndü:
"Ya Meyers 8400?"
"18'e fırlat."
Biraz tombulcaydı, ama hazırды. Pas geçtim.
Kadınlar canıma tak etmişti bir süredir. Şef iyice sokuldu kıza. "Burdan uzak mı oturuyorsun?"
"Hayır."
"İşini seviyor musun?"
"Evet, tabii."
Bana döndü.
"Albany 6200?"
"On altı."
Tepsideki mektupları bitirdiğimde bana döndü şef:
"Chinaski, o tepside zamanını ölçtüm. Yirmi sekiz dakikayı aldı."
Cevap vermedim.

"Böyle bir tepsi için saptanan sürenin kaç dakika olduğundan haberin var mı?"

"Hayır, yok."

"Kaç yıldır postanedesin?"

"On bir."

"On bir yıldır burda çalışıyorsun ve standart süreyi bilmiyorsun, öyle mi?"

"Doğru."

"Hiç umurunda değilmiş gibi tasnif ediyorsun mektupları." Kızın önündeki tepsi doluydu. Birlikte başlamıştık tasnife.

"üstelik çalışırken yanındaki bu hanımla çene çaldın."

Bir sigara yaktım.

"Chinaski, bir dakika gelir misin?"

Teneke kasaların yanında durup işaret etti. Bütün memurlar arı gibi mektup tasnif ediyorlardı, son sürat. Sağ kollarını deli gibi sallayışlarını seyrettim. Tombul kız bile hızlanmıştı.

"Kasaların üzerine boyayla yazılmış sayıları görüyor musun?"

"Evet."

"O sayılar bir dakikada kaç mektup tasnif edileceğini gösteriyor. Bir metre uzunluğunda bir tepsiyi tasnif etmenin süresi 23 dakika. Sen beş dakika geciktin."

23 sayısını işaret etti.

"Standart süre yirmi üç dakikadır," dedi.

"O 23 sayısının bir anlamı yok."

"Ne demek istiyorsun?"

"Adamın biri gelip fırçayla bu kasanın üzerine 23 yazmış, demek istediğim bu."

"Hayır, hayır, bu süre yıllarca sınanmış ve tekrar tekrar denetlenmiştir."

Ne yararı vardı? Cevap vermedim.

"Hakkında tutanak tutmam gerekiyor, Chinaski. idare sana hesap soracaktır."

Gidip yerime oturdum. On bir yıl! On bir yıl önce işe başladığımdan metelik fazla yoktu cebimde. Gecelerin çok uzun olmasına rağmen yıllar uçup gitmişti. Gece vardiyası çalışmaktı insanı yıpratana belki, ya da aynı şeyi tekrar tekrar yapmak. Ama Taş'la çalışırken başıma ne işler açacağını

kestiremiyordum hiç olmazsa. Burada sürpriz diye bir şey yoktu.

Kafadan katledilmiş on bir yıl. Yıllar geçtikçe işin adamları yiyip bitirişine tanık olmuştum. Eriyorlardı sanki. Dorsey Postanesi'nden Jimmy Potts vardı mesela. İşe ilk başladığında beyaz tişörtlü, atletik yapılı bir adamdı Jimmy. Şimdi o gençten eser kalmamıştı. Taburesini yere mümkün olduğunca yakın ayarlar, tabureden devrilmemek için ayaklarım tabureye dolardı. Saçını kestiremeyecek kadar yorgundu, üç yıldan beridir, aynı pantolonu giyiyordu. Haftada iki kez gömlek değiştiriyor, yavaş adımlarla yürüyordu. Katletmişlerdi onu. Elli beş yaşındaydı. Yedi yılı daha vardı emekliliğe.

"Çıkaramayacağım," dedi bana.

Ya eriyorlar, ya da şişmanlayıp genişliyorlardı; özellikle kıç ve bel bölgesinde. Tabure, aynı hareketler, aynı konuşmalar; buydu nedenleri. Ve ben de aralarındaydım; başım dönüyor, kollarım, boynum, göğsüm, her yerim ağrıyordu. İşe gidebilecek gücü bulabilmek için bütün gün uyuyordum. İşe başladığımda 82 kiloydum. Şimdi 102 kilo çekiyordum. Hareket ettirdiğin tek uzuv sağ kolundu.

2

Danışma odasına girdim. Eddie Beaver oturuyordu masada. Personel, "Siska Beaver" diye söz ederdi ondan. Sivri bir kafası, sivri bir burnu, sivri bir çenesi vardı. Sivrilik yapmakta da üstüne yoktu.

"Otur, Chinaski."

Elinde bazı kağıtlar vardı Beaver'ın. Okudu kağıtları. "Chinaski, 23 dakikalık bir tepsiyi tasnif etmek 28 dakikanı almış."

"Of, kesin bu saçmalığı artık.

Yorulдум."

"Ne?"

"Kesin bu saçmalığı dedim! Ne imzalamam gerekiyorsa imzalayıp gitmek istiyorum. Bir şey duymak istemiyorum."

"Burda beni dinlemek için bulunuyorsun, Chinaski!"

İç geçirdim. "Pekala, başla. Dinleyelim."

"Yerine getirmekle yükümlü olduğumuz bir üretim porogramı var burda, Chinaski."

"Evet."

"Standart sürelerin gerisinde kaldığın zaman işini başkalarının sırtına yüklüyorsun demektir. Bu da mesai anlamına gelir."

"Hemen hemen her gece yapmak zorunda kaldığımız üç buçuk saat mesaiden benim sorumlu olduğumu mu söylüyorsun bana?"

"Bak, 23 dakikalık tepsiyi 28 dakikada tasnif etmişsin. Söyleyecek başka bir şey yok."

"Bunun böyle olmadığı bal gibi biliyorsun. Evet, bütün tepsiler bir metre uzunluğunda. Ama bazı tepsilerde diğerlerinin 3-4 katı mektup oluyor. Memurlar 'dolgun' tabir ettikleri tepsileri kapıyorlar. Benim umurumda değil. Zor postayı da birinin tasnif etmesi gerek. Ama sizin tek bildiğiniz bir tepsinin bir metre uzunluğunda olduğu ve 23 dakikada tasnif edilmesi gerektiği. iyi de tepsileri atmıyoruz biz o aralıklara, mektup atıyoruz."

"Hayır, hayır, bu süre denenmiş bir süredir."

"Belki denenmiştir. Ben sanmıyorum. Ama bir adamın performansını ölçeceksiniz bunu *bir* tepsiyle yapmayın, on tepsiyle ya da bir gecede yaptığı işle yapın. Ama siz bunu kursağınıza takılan herkesi asmak için bahane olarak kullanıyorsunuz."

"Pekala, sen söyleyeceğini söyledin, Chinaski. Şimdi de ben söyleyeceğimi SÖYLEYECEĞİM! Bir tepsiyi 28 dakikada tasnif ettin. Bizi bu ilgilendirir. ŞİMDİ, bunu bir kez daha tekrarlarsan senin için hiç de iyi olmaz!"

"Peki, sana bir soru sormama izin verir misin?"

"Sor."

"Diyelim ki bana kolay bir tepsi düştü. Arada sırada oluyor. Bazen bir tepsiyi sekiz dakikada bitiriyorum. Şu denenmiş standart süreye göre postaneye on beş dakika zaman kazandırıyorum demektir. O on beş dakikayı kafeteryada bir dilim turta yiyip televizyon seyrederek geçirebilir miyim?"

"HAYIR! HEMEN BAŞKA BİR TEPŞİ KAPIP TASNİF İŞLEMİNE DEVAM ETMELİSİN!"

Görüşmenin gerçekleştiğini belirten kağıdı imzaladım. Sonra Beaver izinli kağıdımı imzaladı, üzerine saati yazdı ve beni tabureme, mektup tasnif etmeye yolladı.

3

Arada sırada biraz hareket oluyordu yine de. Adamın biri benim tuzağa düştüğüm merdivende yakalandı, başı kızlardan birinin eteğinin altında. Sonra kafeteryada çalışan kızlardan biri şeflerden birine ve üç posta memuruna sunduğu oral hizmet karşılığı ona vaat edilen ücretin ödenmediğinden şikayetçi oldu. Kızı ve üç posta memurunu kovdular, şefi de denetçiliğe düşürdüler.

Sonra, postaneyi tutuşturdum.

Üçüncü sınıf postaya verilmişim, el arabasından posta boşaltırken bir yandan da puro içiyordum. Birden biri yanıma gelip, "HEY, POSTAN YANIYOR!" diye bağırdı.

Etrafıma bakındım. Doğruydu. Küçük bir alev yılan gibi dans ediyordu. Purunun kızgın külünden bir parça düşüp kağıtları tutuşturmuş olmalıydı.

"Has.ktir!"

Hızla büyüyordu alev. Kataloglardan birini kaptığım gibi yatay tutarak deli gibi indirdim alevin üzerine. Kıvılcımlar sıçradı. Sıcaktı. Bir bölümü söndürür söndürmez başka bir yer alev alıyordu. Bir ses duydum:

"Hey! Yangın kokusu alıyorum!"

"YANGIN KOKUSU ALINMAZ!" diye bağırdım. "DUMAN KOKUSU ALINIR!"

"Ben burdan çıkıyorum!"

"Cehenneme kadar yolun var!" diye bağırdım,

"ÇIK!"

Alevler ellerimi yakıyordu. Birleşik Devletler'in postasını kurtarmak zorundaydım, üçüncü sınıf dandik postayı.

Sonunda denetim altına aldım. Ayağımı arabaya sokup her şeyi yere döktükten sonra eze eze söndürdüm.

Şef bana bir şey söylemek için yanıma geldi.
Elimde yanık katalogla öylece durup bekledim.
Bana baktı ve yürüyüp gitti.

Sonra üçüncü sınıf postayı tasnif etmeye
koyuldum yine. Yanık broşürleri bir kenara
koyuyordum.

Purom sönmüştü. Yakmadım.

Ellerim sızlamaya başladı, su fiskiyesine gidip
suyun altına tuttum. Yararı olmadı.

Ustabaşımı bulup revire gitmek için izin kağıdı
istedim.

Kapımı çalıp, "Yine neyiniz var, Bay Chinaski?"
diye soran hemşire çıktı karşıma revirde.

İçeri girdiğimde aynı şeyi söyledi.

"Beni hatırlıyorsun demek?" diye sordum

"Evet, bir ara çok sık hastalanıyordun."

"Evet," dedim.

"Evine kadın getirmeye devam ediyor
musun?"

"Evet. Ya sen, evine erkek getirmeye devam
ediyor musun?"

"Pekala, Bay Chinaski, şikayetiniz nedir?"

"Ellerimi yaktım."

"Buraya gel. Nasıl yaktın ellerini."

"Ne önemi var? Yandılar."

Ellerime bir şeyler sürdü. Göğüslerinden biri bana
süründü.

"Nasıl oldu, Henry?"

"Puro. Üçüncü sınıf posta dolu bir el arabasının
yanında duruyordum. Kül düşmüş olmalı, birden
alev aldı." Göğsünü bana dayadı.

"Ellerini kımıldatma, lütfen!"

Sonra ellerime bir tür merhem sürerken kalçasını
da dayadı. Taburede oturuyordum.

"Neyin var, Henry? Gergin
gibisin."

"Şey... Martha... nasıldır
bilirsin?"

"Martha değil benim adım.

Helen."

"Evlenelim, Helen."

"Ne?"

"Yani, ellerimi ne zaman
kullanabileceğim?"

"İstersen şimdi bile kullanabilirsin?"

"Ne?"

"Mektup tasnif etmekten söz ediyorum."
Ellerime gazlı bez sardı.

"Şimdi daha iyi."

"Postayı yakma."

"Üçüncü sınıf vasıfsız postaydı."

"Her posta önemlidir."

"Pekala, Helen."

Masasına gitti, onu izledim. İzin belgesini doldurdu. Çok sevimli görünüyordu küçük hemşire kepiyle. Oraya tekrar gitmenin bir yolunu bulmalıyım.

Vücuduna baktığımı hissetti.

"Pekala, Bay Chinaski, artık gitseniz iyi olacak."

"Evet... her şey için çok teşekkür ederim."

"İşim bu benim."

"Tabii ki."

Bir hafta soma BURADA SİGARA İÇİLMEZ levhaları astılar her yere. Memurların sigara içmelerine ancak küllük kullanırlarsa izin veriliyordu. Küllük satın almak için birileriyle sözleşme imzalanmıştı. Güzeldi küllükler. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLER MALİ yazıyordu üzerlerinde. Çoğunu memurlar çaldı.

SİGARA İÇİLMEZ.

Ben, Henry Chinaski, tek başıma postane sistemine köklü bir değişiklik getirmiştim.

4

Sonra birileri gelip her iki su fiskiyesinden birini sökmeye başladılar.

"Hey, baksanıza, ne yapıyor bunlar?" diye sordum. Kimse ilgilenmedi.

Üçüncü sınıf posta bölümündeydim. Memurlardan birinin yanına gittim.

"Bak!" dedim. "Suyumuzu alıyorlar!"

Su fiskiyesine baktı, soma üçüncü sınıf postayı tasnif etmeye devam etti.

Başkalarını denedim. Onlar da aynı ilgisizlik içindeydiler. Anlayamıyordum.

Sendika temsilcimin bulunduğu bölgeye gönderilmesini talep ettim.

Uzun bir aradan sonra geldi -Parker Anderson. Parker bir zamanlar terkedilmiş arabaların içinde uyur, elini yüzünü helalarını kilitlemeyen benzin istasyonlarında yıkar, traş olur ve sıçardı. Bir ara pezenvenkliğe soyunmuş, becerememişti. Sonunda postaneye girmiş, sendikaya kaydolmuş, toplantılara katılıp yükselmişti. önce sendika temsilciliğine seçilmiş, ardından başkan yardımcısı olmuştu.

"Sorun nedir, Hank? Bu şeflerle başetmek için benim yardımına ihtiyacın olmadığı biliyorum!"

"Beni yağlama, yavrum. Nerdeyse on iki yıldır sendikaya aidat ödüyorum ve bugüne kadar hiç bir şey istemedim."

"Pekala, sorun ne?"

"Su fiskiyeleri."

"Su fiskiyeleri iyi çalışmıyor mu?"

"Hayır, lanet olsun, su fiskiyeleri aksine iyi çalışıyor. Onlara yaptıklarından hoşnut değilim.

Bak."

"Bakayım mı? Nereye?"

"Şuraya!"

"Bir şey görmüyorum."

"Ben de bundan şikayetçiyim zaten. Eskiden bir su fiskiyesi vardı orda."

"Sökmüşler. Ne olmuş?"

"Bak, Parker. Bir tanesini sökseler umurumda olmazdı. Ama binadaki her iki fiskiyenin birini söküyorlar. Sesimizi çıkartmazsak çok geçmeden her iki heladan birini de kapatır bunlar... sonra... sonra ne yaparlar bilemiyorum..."

"Pekala," dedi Parker, "ne yapmamı istiyorsun?"

"Kıçımın üzerinden kalkıp bu fiskiyeleri neden söktüklerini öğrenmeni istiyorum."

"Pekala, yarın görüşürüz."

"Mutlaka görüşelim. On iki yıllık aidat toplamı 312 dolar eder."

Ertesi gün Parker'ı aramak zorunda kaldım. Yanıtı bulamamıştı henüz. Ertesi gün de bulamamıştı, ertesi gün de. Parker'a beklemekten usandığımı söyledim. Bir gün daha tanıdım ona.

Ertesi gün kahve molası verdiğimiz yerde yanıma geldi.

"Pekala, Chinaski, öğrendim."

"Evet?"

"Bu bina 1912'de inşa edilmiş..."

"1912 mi? Yarım asırdan fazla olmuş. Kaiser'in kerhanesini çağrıştırmasının nedeni anlaşıldı!"

"Keser misin? Şimdi, bu bina 1912'de inşa edildiğinde sözleşmede konacak su fiskiyelerinin sayısı belirtilmiş. Postane, binada sözleşmede belirtilen sayının iki katı su fiskiyesi olduğunu farketmiş."

"İyi de," dedim, "fazla fiskiye göz mü çıkarır? Memurların içebileceği su miktarı belli."

"Doğru. Ama fiskiyeler çıkıntı yapıyor, yürürken insanın önünü kesiyorlar."

"Ee?"

"Pekala. Çakal bir avukatı olan memurlardan birinin fiskiyeye takılıp bir biçimde yaralandığını varsayalım. Diyelim ki ağzına kadar posta dolu bir el arabası üzerine doğru gelirken kenara çekilmesi gerekti ve fiskiye yüzünden çekilemedi."

"Şimdi anlıyorum. Plana göre orada fiskiye olmaması gerektiği için postaneye tazminat davası açılıyor."

"Evet!"

"Pekala, Parker. Teşekkür ederim."

Uydurduysa bile 312 dolara değerdi, neredeyse. *Playboy* dergisinde çok daha kötülerini okumuştum.

5

Başım dönmeye başladığında önümdeki kasaya yığılmamanın en iyi yolunun arada sırada kalkıp biraz yürümek olduğunu keşfettim.

O sıralar şefimiz olan Fazio artık ender bulunan su fiskiyelerinden birine doğru yürürken gördü beni.

"Bak, Chinaski," dedi, "seni ne zaman görsem yürüyorsun!"

"O da bir şey mi?" dedim, "sen ne zaman görsem sen de yürüyorsun."

"Yürümek benim işimin gereği. Yapmak zorundayım."

"Bak," dedim, "benim de işimin gereği. Ben de yapmak zorundayım. O taburede biraz daha oturtursam o teneke sandıklardan birinin üzerine sıçrayıp arka deliğimden Dixie'yi, ön deliğimden de

Analarının Kuzuları Bayırlar Çöreğe şarkılarını öttürebilirim."

"Pekala, Chinaski, unut gitsin."

6

Bir gece bir paket sigara almak için sıvıştığım kafeteryadan dönerken köşeyi döndüm ve tanıdık bir çehreyle karşılaştım. Tom Moto! Taş'ın yanında birlikte yedek postacılık yapmıştık! "Moto, ulan deyyus!" dedim. "Hank!" dedi. El sıkıştık.

"Hey, ben de seni düşünüyordum! Jonstone bu ay emekli oluyor. Onun için bir veda partisi tertipliyoruz. Bilirsin, balık tutmayı çok sever. Kayıkla balık tutmaya götürüceğiz onu. Belki sen de katılıp onu denize atmayı ve boğmayı istersin. Gideceğimiz göl hayli derin."

"Boş ver, şeytan görsün yüzünü."

"Ama davetlisin."

"Mümkün değil, Tom."

"Hank, dört çocuğum var. Karınlarını doyurmak zorundayım."

"Pekala, Tom," dedim. Sonra işimin başına döndüm.

7

Başkaları hayatla nasıl başeder, bilmiyorum. Nafaka, içki, kira, ayakkabı, çorap filan. Herkes gibi benim de eski bir arabaya, bir şeyler yemeye, bütün o olmazsa olmaz şeylere ihtiyacım vardı.

Kadın gibi.

Ya da hipodromda bir gün.

Her şey bıçak sırtındayken düşünemiyordun bile bu şeyleri.

Hükümet Bina'sının karşısındaki sokağa park ettim, arabadan indim, kavşağa gidip yeşil ışığı bekledim. Karşıya geçtim. Kanatlı kapıları itip içeri girdim. Miknatısa çekilen demirden farkım yoktu. Elimde değildi.

ikinci kattaydı. Kapıyı açtım, içerdeydiler. Devlet memurları. Bir kız ilişti gözüme, tek kolu yoktu. Sonsuza dek orada çalışacaktı. Benim gibi yaşlı bir şarapçı olmaktan farksızdı. Er ya da geç bir işe girip çalışmak zorundaydın, çocukların dediği gibi. Dolayısıyla kabulleniyorlardı. Kölenin bilgeliği.

Genç ve zenci bir kız geldi yanıma. İyi giyimliydi, çevresinden memnun görünüyordu. Mutlu oldum onun adına. Aynı işi ben yapsam delirmiştim.

"Buyrun?" diye sordu.

"Postanenin kadrolu memuruyum," dedim, "istifa etmek istiyorum."

Tezgahın altına uzandı, bir deste kağıt çıkardı. "Bu kadar çok mu?"

Güldü. "Doldurabileceğinizden emin misiniz?"

"Tasalanma," dedim, "doldurabilirim."

8

İşten çıkmak için işe girerken doldurmak zorunda kaldığınız formlardan daha çok form doldurmak gerekiyordu.

Verdikleri ilk sayfa postane başmüdürünün teksirle çoğaltılmış bir mektubuydu. Şöyle başlıyordu.

"Postanedeki memuriyet görevinizden ayrılmaya karar verdiğiniz için çok üzgünüm..." falan filan.

Nasıl üzgün olabilirdi ki? Beni

tanımıyordu bile. Bir üste soru vardı.

"Amirlerinizin size karşı anlayışlı davrandıklarını düşünüyor musunuz? Onlarla iyi ilişkiler kurabildiniz mi?" Evet, diye yanıtladım.

"Amirlerinizin herhangi bir biçimde ırk, din ya da başka nedenlerden ötürü ayrımcılık yaptığına tanık oldunuz mu?" Hayır, diye yanıtladım.

Sonra şu soruya geldi sıra: "Arkadaşlarınıza postane için çalışmalarını önerir misiniz?" Elbette, diye yanıtladım.

"Postane ile ilgili şikayetleriniz varsa onları lütfen sayfanın arka yüzüne ayrıntılı olarak yazın." Şikayet yok, diye yazdım. Sonra zenci kız geldi yine.

"Bitirdiniz mi?" diye sordu. "Bitirdim."

"Bu kadar hızlı dolduramam görmemişim," dedi. "Çabuk," dedim.

"Çabuk mu?" dedi, "ne demek istiyorsunuz? "Yani, şimdi ne yapmam gerekiyor?" "Beni izleyin lütfen."

Masaların arasından odanın neredeyse arkasına kadar kışını izledim.

"Oturun," dedi adam.

Formları okuması hayli zaman aldı. Sonra bana baktı.

"Neden istifa etmek istediğinizi sorabilir miyim size? Aleyhinizdeki disiplin kovuşturmaları yüzünden mi?"

"Hayır."

"Nedir o zaman nedeni?"

"Yeni bir kariyer yapmak."

"Yeni bir kariyer yapmak mı?"

Şaşkınlıkla baktı bana. Elli yaşına basmama sekiz aydan daha kısa bir süre kalmıştı. Ne düşündüğünü biliyordum.

"Nasıl bir kariyer düşündüğünüzü sorabilir miyim?"

"Eee, şey... anlatayım. Bataklıkta kürklü hayvanlara tuzak kurma mevsimi Aralık'tan Şubat sonuna kadar sürüyor. Bir ay kaybettim bile."

"Bir ay mı? On bir yıldır postanede çalışıyorsunuz?"

"Tamam, on bir yılımı ziyan ettim. La Fourche bataklığında üç ay tuzakçılık yaparak yirmi bin dolara yakın para biriktirebilirim."

"Nasıl yapıyorsunuz bu işi?"

"Tuzakla! Misk faresi, kunduz, vizon, susamuru... rakun. Ağaç kütüğünden oyulmuş bir kanoya ihtiyacım var sadece. Gelirimün yüzde yirmisini toprak kirası olarak veriyorum. Misk faresinin postu bir dolar ve bir çeyrek ediyor, vizon dört dolar, kunduz bir buçuk dolar, susamuru da yirmi beş dolar. Misk faresinin leşini, ki yarım metre uzunluğundadır, beş sente kedi maması imal eden bir fabrikaya satıyorum. Derisi yüzülmüş kunduz için de yirmi beş sent veriyorlar. Domuz, tavuk ve ördek yetiştiririm. Yayın balığı tutarım. Son derece basit. Ben -"

"Tamam, tamam, Bay Chinaski, bu kadar yeter."

Daktilosuna kağıt taktı, tuşları örselemeye başladı.

Sonra başımı kaldırdım ve Parker Anderson'ı gördüm, sendikacım; bir zamanlar benzinliklerde traş olup sıçan Parker, yüzünde siyasetçi gülümsemesi.

"İstifa mı ediyorsun, Hank? On bir yıldır postaneyi sürekli istifa etmekle tehdit ettiğini biliyorum..."

"Evet, Güney Louisiana'ya gidip köşeyi döneceğim."

"Hipodrom var mı orda?"

"Dalga mı geçiyorsun? Fair Grounds ülkenin en eski hipodromlarından biri!"

Genç bir oğlan vardı Parker'ın yanında -şu nevrozlu kayıp kuşaktan- yaş birikmişti çocuğun gözlerinde. İki gözünde de süzölmeye hazır iki damla. Süzölmüyorlardı ama. Büyüleyiciydi. Orospu çocuğunun teki olduğumu haykırmadan önce karşıma oturup bana bakan kadınların gözlerini hatırlattı bana. Oğlan postanenin sayısız tuzaklardan birine düşmüş, yardım için Parker'a koşmuştu anlaşılan. Parker işinden olmasını engelleyecekti.

Adam imzalamam için bir form daha uzattı bana, imzalayıp çıktım.

"Sana şans dilerim, ihtiyar," dedi Parker yanımdan geçtiğimimde. "Sağol, yavrum," diye karşılık verdim.

Farklı hissetmedim kendimi. Ama çok geçmeden, derin denizden birden çıkarılan biri gibi arızalanmaya başlayacağımı biliyordum. Joyce'un lanet muhabbet kuşları gibi. On bir yıl kafeste yaşadıkdan soma kapıyı

açıp uçmuştum -cennete atılmış bir ok misali.
Cennete mi?

9

Arızalandım da nitekim. Araf'ta sıkışıp kalmış iğrenç bir köpek kadar sarhoş oldum ve sarhoş kaldım. Bir gece mutfakta bıçağı gırtlığıma dayama noktasına geldim; sonra sakın ol, evlat, dedim kendime, küçük kızın seni hayvanat bahçesine götürmek isteyebilir. Kulahta dondurma, şempanzeler, kaplanlar, yeşil-kırmızı kuşlar ve tepede güzel bir güneş, kollarının kıllarını okşayan tatlı mı tatlı bir güneş; sakın ol, evlat.

Kendime geldiğimde oturma odasıdaydım; halıya tükürüyor, bileğimde sigara söndürüyor, kendi kendime gülüyordum. Mart ayında bir yabancı tavşanı kadar kaçırmıştım aklımı. Başımı kaldırdım, bir tıp öğrencisi oturuyordu karşımda. Sehpanın üzerindeki kavanozun içinde bir insan kalbi vardı. İnsan kalbinin çevresinde de -son sahibinin adını vermişlerdi kalbe, Francis- yarıya kadar dolu viski ve skoç şişeleri, yağınla bira şişesi, küllükler ve çer çöp. Bira şişelerinden birini kaptığım gibi külle karışık iğrenç bir fırt aldım. İki haftadır kursağımdan lokma geçmemişti. Eve gelip gidenlerin haddi hesabı yoktu. Sürekli, "Daha çok içki gerek! Daha çok içki gerek!" diye bağırdığım yedi-sekiz çılgın parti verilmişti. Ben cennete doğru uçuyordum; onlar konuşuyorlardı -ve birbirlerini parmaklıyorlardı.

"Evet," dedim tıp fakültesinin hazırlık sınıfında okuyan öğrenciye, "ne istiyorsun benden?"

"Senin özel doktorun olacağım."

"Pekala, doktor, yapmanı istediğim ilk şey şu iğrenç kalbi burdan dışarı çıkarman!"

"Olmaz, olmaz."

"Ne?"

"Kalp burda kalacak."

"Bak, koçum, adını bilmiyorum -"

"Wilbert"

"Pekala, Wilbert, kim olduğunu ve buraya nasıl girdiğini bilmiyorum, ama Francis'i burdan götür."

"Hayır, seninle kalacak."

Sonra küçük oyun çantasını açtı ve içinden çıkardığı tansiyon ölçme aletinin lastiğini koluma sarıp pompalamaya başladı, lastik şişti.

"On dokuz yaşında bir delikanlının tansiyonuna sahiptin," dedi bana.

"Bırak bu işleri. Bak, ortalıkta insan kalbi bırakmak yasalara aykırı değil mi?"

"Sonra gelip alacağım. Şimdi derin bir nefes al!"

"Postanenin beni delirttiğini sanıyordum. Şimdi de sen çıktın başıma."

"Konuşma, derin nefes al!"

"Güzel bir çıtıra ihtiyacım var, doktor. Benim sorunum bu."

"Omurganın 14 omurunda kayma var, Chinaski. Bu da gerilime, aptallığa ve sıkça deliliğe neden olur."

"Ş.ktir!" dedim...

Doktorun gittiğini hatırlamıyorum. Öğleye doğru kanepemde uyandım, öğleden soma ölüm, sıcakta hava, yırtık perdelerimden sızan güneş sehpanın ortasında duran kavanozu aydınlatıyordu. "Francis" benimle geçirmişti geceyi; alkol salamurasına yatırılmış, ölü diyastolün sümükümsü uzantısında yüzüyordu. Kavanozun içinde.

Kızarmış tavuğu andırıyordu. Yani, kızartmadan önce. Kesinlikle.

Kavanozu alıp dolaba koydum, üzerine yırtık bir gömlek örttüm.

Sonra banyoya girip kustum. Bitirdim, yüzümü aynaya dayadım. Yüzümün her yerinden siyah kıllar fişkırmıştı. Birden sıçmam geldi, oturup sıçtım. İyiydi.

Kapı çaldı. Kıçımı sildim, üzerime yırtık pırtık bir şeyler geçirip kapıyı açtım.

"Merhaba."

Sarı saçları yüzünü örten bir genç ve akli başında değilmiş gibi gülümseyip duran zenci bir kız duruyordu karşımda. "Hank?"

"Evet. Kimsiniz oğlum siz?"

"O erkek değil. Bizi hatırlamıyor musun? Partiden? Sana bir çiçek getirdik."

"Hay allah, girin bakalım."

Çiçeği içeri aldılar, yeşil saplı turuncu bir çiçek. Bir çok şeyden daha anlamlıydı, katletilmiş olmasaydı keşke. Bir çanak buldum, çiçeği içine koydum. Bir testi şarap alıp sehpanın ortasına bıraktım.

"Onu hatırlamıyor musun?" diye sordu oğlan. "Onu düzmek istediğini söylemiştin."

Güldü kız.

"Çok hoş, ama şimdi değil."

"Çinaski, postane yok artık, ne halt edeceksin?"

"Bilmiyorum. Seni düzerim belki. Ya da sen beni düzersin. Ne bileyim."

"Bizim döşememizde yatabilirsin her zaman."

"Sizi düzüşürken seyredebilir miyim?"

"Tabii."

İçtik. Adlarını unutmuştum. Kavanozu dolaptan çıkarıp kalbi gösterdim onlara. Lanet şeyi götürmelerini istedim. Tıp talebesinin sınav için ihtiyacı olabileceğini ya da süresi dolduğu için iade etmesi gerektiğini düşünerek çöpe atmaktan korkuyordum.

Biz de bir striptiz kulübüne gidip striptiz seyrettik; içtik, nara attık, güldük. Paranın kimde olduğunu hatırlamıyorum, ama çoğu oğlanındı sanıyorum, ki hoş bir değişiklikti nihayet, ve bir yandan gülüyor, bir yandan da kızın kıçını ve kalçalarını elliyor, arada sırada dudaklarından öpüyordum ve kimse umursamıyordu. Paran olduğu sürece sen de vardın.

Beni eve bıraktılar, oğlan kızla ayrıldı. Kapıya geldim, onlara veda ettim, içeri girip radyoyu açtım. Yarım şişe cep viskisi buldum, içtim; gülerek, kendimi iyi hissederek; sonunda rahat, özgür,

parmaklarımı puro izmaritleriyle yakarak; soma
yatağa gittim, kenarına takılıp Őiltenin üzerine
kapaklandım, uyudum, uyudum, uyudum...

Sabah uyandığımda sabahtı ve hâla
hayattaydım.

Belki bir roman yazarım, diye
geçirdim içimden.

Sonra da yazdım.

TOZA SOR

JOHN FANTE

John Fante, Türkiye'de olduğu kadar dünyada da geç keşfedilmiş, tanınmış bir yazar. Bu tekrar tanınmasında, yeniden keşfinde de kuşkusuz Charles Bukowski'nin büyük katkısı olmuş.

John Fante, 1909 Colorado doğumlu. Üniversite öğrenimini tamamladıktan sonra 1929'da yazmaya başlamış. 1932'de ilk kısa öyküsü *The American Mercury* de yayınlanmış. Daha sonra *The Atlantic Montly, Esquire, Harper's Bazaar* gibi dergilerde öyküleri yayınlanmış. İlk romanı *Wait Until Spring, Bandini* 1938'de yayınlanmış. 1940'da da öyküleri *Dago Red* adıyla basılmış.

Kitaplarının yayınlanmasından sonra sinemacılar tarafından keşfedilen John Fante birçok senaryoya da imza atmış. *Full of Life, Something for a Lonely Man, Walk on the Wild Side* filme çekilen senaryolarından bazıları.

1955'de şeker hastalığına yakalanan John Fante, 1978'de hastalığın etkisiyle kör olmuş ama eşi Joyce'un yardımıyla yazarlığa devam etmiş. *Dreams From Bunker Hill* (1982) adlı romanı eşine dikte ederek tamamlamış ve yayınlanmış.

Fante 74 yaşındayken, 8 Mayıs 1983'de hayata gözlerini kapamış.

Charles Bukowski gençlik yıllarında kütüphanede tesadüfen kitaplarını keşfettiği Fante'yi hiç unutmamış. Tanınmış bir yazar olunca, Fante'yi keşfinden 39 yıl sonra, 80'li yıllarda, kitaplarını basan yayınevine önermiş. Fante hayattayken kitaplarının yeniden basıldığını görmüş. Şimdi Fante'nin tüm eserlerini kitapçılarda bulmak mümkün.

Charles Bukowski, "Fante benim tanrı'mdı" diyor *Toza Sor*'un önsözünde. John Fante gerçekten de iyi bir yazar. Kendi yaşamından yola çıkarak yazıyor eserlerini. Toza Sor'da yazarlık yaşamının, gençliğinin ilk yıllarını anlattığı dörtlemesinin en tanınmış romanı. Toza Sor'u okuduğunuzda gerçekçi anlatımı sizleri de etkileyecek ve Bukowski'ye hak vereceksiniz.

(*Toza Sor, John Fante, Çeviri; AviPardo, 160sayfa*)

Yine akşamdan kalmaydım ve sıcak dayanılır gibi değildi -kırk derecelik bir hafta. Her gece içmeye devam ediyor, sabahları Taş ve her şeyin olanaksızlığıyla yüzleşmek zorunda kalıyordum. Çocukların kimileri Afrika güneş kaskları ve gözlükleri giyiyorlardı; ama ben, hep aynıydım, yağmur ya da güneş- yırtık pırtık giysiler, çivileri ayaklarıma batan eski ayakkabılar. Mukavva parçaları koyuyordum ayakkabılarımın tabanlarına. Bir süre için iş görüyorlardı, ama çok geçmeden çiviler topuklarıma batmaya başlıyorlardı yine. Viski ve bira terliyordum, koltuk altlarımdan, ve sırtımda bir torbayla dolanıyordum çarım misali; torbadan dergiler çıkarıyor, binlerce mektup dağıtıyordum güneşin altında kavrulup sendeleyerek.

Çeviri: Avi Pardo

